

V zgodovini mednarodnih odnosov še ni bilo takega primera

(Ob odgovoru vlade ZDA na jugoslovansko zahtevo
po izročitvi deponiranega zlata)

Nedavno je vlada ZDA v zvezi z jugoslovansko zahtevo po izročitvi monetarnega zlata, deponiranega pri Federalni rezervni banki v New Yorku, odgovorila z noto, s katero odklanja jugoslovansko ponudbo, da bi se vprašanje ameriških terjatev rešilo s posebnimi pogajanjimi in ponovno stavljala za pogoje, da se najprej reši vprašanje ameriških terjatev, ki so nastale med vojno in po vojni in da bo šele potem vrnila zlato.

Ameriška nota znova dokazuje, da si ameriški imperialisti na vse načine prizadevajo, da bi prizadejali narodom Jugoslavije težko ekonomsko škodo in da bi tako ovirali obnovo, izgradnjo in izpolnitev petletnega plana v FLRJ — v državi nove, ljudske demokracije. V svojem besnem sovraštvu do tistih narodov, ki so svobodoljubni, ki čvrsto branijo svojo neodvisnost in ki so vrgli s sebe jarem kapitalističnega izkoriščanja, si wallstreetski bankirji in diplomati ne strašijo s popolnoma nezakonitim ravnanjem in z odkritim kršenjem osnovnih načel mednarodnih odnosov ovirati ne le njihov ekonomski razvoj, temveč tudi napadati njihovo politično samostojnost.

Ob takem primeru, ki ga jugoslovanski narodi lahko označijo le kot odkriti poizkus ameriškega monopola, da oropa Jugoslavijo njene lastnine, pa znova stopi v vsej svoji izrazitosti pred očmi demokratičnih narodov vsa bedna in zlagana »človekoljubnost«, s katero skušajo Marshall in njegovi »socialistični« lakajji zastreti načrt o »pomoci« Evropi. »Človekoljubnost« gospoda Marshalla je namah konec, kadar gre za narod, ki odloča sam, kaj bo gradil v svoji deželi, katere tovarne in industrijo bo obnovil ali zgradil in s katerimi državami bo navezal prijateljske stike. Marshallove »silne skrbi« za obnovo Evrope ginevajo, kadar je v vprašanju dežela, ki se sama obnavlja in ki se ne da spremeniti v ameriško kolonijo. Tedaj pa ameriški imperialisti, razjarjeni zaradi izgube predvidenih dobičkov, odrekajo deželi vrnitev njene lastnine in s popolnoma nezakonitim načinom skušajo izvajati nanjo raznovrstne pritiske. Pozabljajo pa pri tem, da jugoslovanski narodi niso klonili pod nasiljem Hitlerjevih rabljev, še manj pa bodo pred pritiskom njihovih imperialističnih naslednikov.

»Marshallov plan pomeni,« kakor je dejal maršal Tito, »uvažati dolarje v Evropo v majhnih količinah, izvažati pa jih v velikih količinah!« Jugoslovanski narodi pa so trdno odločeni, da ne bodo nikoli dovolili niti ekonomskega niti političnega poizkusa za suženjanje naše tako težko priborjene svobode in neodvisnosti. Razumljivo je, da je ameriški imperialistom neprijetno razgaljanje proslulega »Marshallovega načrta«, kajti vedno bolj raste tudi v zapadnoevropskih narodih odpor do tega načrta, ki tako očitno kaže vse značilnosti ekspanzionističnih manevrov ameriškega imperializma.

Zaman si State Departement prizadeva, da bi te značilnosti ameriškega monopola prikriji tudi v vprašanju vrnitve jugoslovanskega zlata njegovi lastnici. Argumenti vlade ZDA v njeni noti preveč očitno izdajajo njihovo imperialistično bistvo. Izpomeniti deponirane zlato drugim državam in celo takim fašističnim klikam, kot je monarhofašistični Sofulis-Tsaldarisov režim, pa znova postavljajo v pravo luč ekspanzionistične naklepe »človekoljubnih« marshallistov.

Zato je zahteva vlade FRJ, da se ji »imovina, blokirana v ZDA, da nemudoma in brez kakršnih koli omejitev in pogojev na razpolago, popolnoma utemeljena; protizakoniti manevri vlade ZDA pa opozarjajo svetovno javnost in predvsem OZN, da takih pojavov v interesu mednarodnih odnosov nikakor ne sme dopuščati, še manj pa trpeti.

DR. GROZA GENERALISIMU STALINU

Moskva, 15. febr. (Tass) Ob vrnitvi v Rumunijo je poslal predsednik rumunske vlade dr. Petru Groza generalisimu Stalinu brzojavko:

»Ko zapuščam ozemlje ZSSR, Vas prosim v imenu vladne delegacije in v svojem osebnem imenu, da sprejmete pristrčno zahvalo za topel sprejem in prijateljstvo, ki ste ga pokazali rumunskemu narodu. Rumunski narod, ki ga je sovjetska armada osvobodila izpod Hitlerjevega in fašističnega gospostva, je vzel usodo v svoje roke in se odločno pridružil miroljubnim in

terjatev, ki so nastale kot »pomoc« za časa vojne. Ta poizkus, da bi vlada ZDA prikriji svojo diskriminacijsko politiko pri vprašanju lastniških pravic Jugoslavije z raznimi frazami o »medsebojni pomoči«, pa še posebej razgalja imperialistične naklepe ameriških monopolistov. Po ameriških računih je namreč Jugoslavija med vojno dobila po zakonu o posojilu in najemu od ZDA pošiljatev v vrednosti 56 milijonov dolarjev. Poleg tega pa je dobila Jugoslavija iz rezerv ameriške, britanske in kanadske vojske blaga v vrednosti okoli 10 milijonov dolarjev, ki je bilo določeno za pomoč prebivalstvu. Od tega blaga so Američani prevzeli nase del v vrednosti okoli šest in pol milijona dolarjev. Skušajoč opravičiti zadrževanje naše zlate rezerve, zahtevajo ZDA za te pošiljatev pavšalno vsoto 5.500.000 dol.

Predvsem je treba pokazati na splošni značaj ameriških »terjatev«, v seznamu katerih so tudi lastniške pravice vojnih zločincev — »volksendtscherjev«. Po zakonu o najemu in posojilu so namreč ZDA poslale Jugoslaviji najmanj blaga, čeprav je Jugoslavija prispevala največ — od vseh držav, ki so prejemale pomoč — v borbi proti fašistični Nemčiji. Samo Brazilija, katere prispevek v vojni je skoraj nepomemben, je dobila desetkrat več pošiljatelj kot Jugoslavija. Več kot Jugoslavija je dobila tudi Turčija, ki je tedaj odkrito pomagala hitlerjevskim agresorjem. Značilno je tudi, da po ameriškem proračunu odpade 24 milijonov dolarjev za pomoč jugoslovanskim vojaškim ujetnikom, ostanek pa za vzdrževanje tako zvane »kraljevske vojske« v emigraciji in le pol milijona dolarjev na material, ki so ga poslali nar. osvobodilni vojski.

Pribiti moramo dalje tudi dejstvo, da blago, ki je bilo poslano zavezniškim deželam v okviru zakona o posojilu in najemu in ki je bilo uporabljeno do zmage nad Japonsko, ni povrnjeno plačevanju in tako tudi ZDA nimajo pravice všteti to vsoto med svoje terjatve. To osnovno načelo so ZDA uporabile v odnosu do Francije, Belgije in Holandske. od Jugoslavije pa ZDA kljub temu zahtevajo izplačilo tri in pol milijona dolarjev, kot je navedeno v ameriški noti. To znova dokazuje, da ZDA vodijo diskriminacijsko politiko do dežel, ki so največ pretrpele v vojni. In dalje. Plačilo blaga, ki je bilo poslano iz vojaških skladišč zapadnih sil civilnemu prebivalstvu, je prevzela UNRRA, ki je sklenila v ta namen poseben sporazum z angloameriškim in kanadskim vojaškim vodstvom. To se pravi, da ZDA zahtevajo, da Jugoslavija plača vsoto (5 in pol milij. dolarjev), ki jo drugim deželam ni bilo treba plačati, oziroma ki je bila že obračunana z UNRRA-o. Kdo bi ob tem mogel še dvomiti v imperialistično in diskriminacijsko politiko, ki jo ameriški monopolisti vodijo proti državam nove demokracije?

Takšno ravnanje vlade ZDA je v odkritem nasprotju z Ustanovno listino OZN in krši osnovna načela, na katerih je zasnovano mednarodno sodelovanje. Diskriminacijska politika proti demokratičnim narodom na eni strani, na drugi pa vračanje deponiranega zlata drugim državam in celo takim fašističnim klikam, kot je monarhofašistični Sofulis-Tsaldarisov režim, pa znova postavljajo v pravo luč ekspanzionistične naklepe »človekoljubnih« marshallistov.

Zato je zahteva vlade FRJ, da se ji »imovina, blokirana v ZDA, da nemudoma in brez kakršnih koli omejitev in pogojev na razpolago, popolnoma utemeljena; protizakoniti manevri vlade ZDA pa opozarjajo svetovno javnost in predvsem OZN, da takih pojavov v interesu mednarodnih odnosov nikakor ne sme dopuščati, še manj pa trpeti.

svobodoljubnim narodom. Na ta način je postala Rumunija aktivna sila v službi miru, demokracije in prijateljstva med narodi.

Zavedamo se zgodovinskega pomena pogodbe o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči, ki sta jo 4. februarja 1948 podpisali Sovjetska zveza in LR Rumunija, in zato naj bo veliki voditelj ZSSR, generalisim Stalin prepričan, da bosta rumunski narod in njegova vlada dosledno izvajala to pogodbo v korist narodov obeh držav ter v zaščito njihove nacionalne neodvisnosti in suverenosti.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

V zgodovini mednarodnih odnosov še ni bilo takega primera. — Narod, ki se bori za svojo svobodo, je nepremagljiv. Uredbe zvezne vlade o preskrbi prebivalstva. »Megrad« usposablja strokovne kadre. — Falzifikatorji zgodovine, Kultura. — Poročila iz naših krajev. — Fizkultura.

Izvajanje uredb zvezne vlade o preskrbi prebivalstva

Izjava ministra za trgovino in preskrbo Jakova Blaževića o novem sistemu preskrbe prebivalstva in nakupu kmetijskih pridelkov v vezani trgovini

Beograd, 13. febr. Minister za trgovino in preskrbo vlade FLRJ Jakov Blažević je dal v zvezi z novim sistemom preskrbe prebivalstva in nakupa kmetijskih pridelkov v vezani trgovini tole izjavo:

»Uredba o preskrbi prebivalstva, uredba o preskrbi kmetovalcev v pasivnih in v vojni opustošenih krajih oziroma področjih, uredba o prodaji kmetijskih pridelkov, ki je vezana s pravico do nakupa določenih industrijskih proizvodov po nižjih enotnih cenah, uredba o trgovanju s kmetijskimi proizvodi v zasebni trgovini ter nadaljnje odredbe, ki jih je izdala vlada FLRJ pod predsedstvom predsednika vlade maršala Tita na svoji seji 10. t. m. imajo velik pomen za razvoj naše države.

Vse te uredbe predstavljajo sistem ukrepov, s katerimi ljudska oblast, uresničujoč petletni plan, vodi naše ljudstvo v socializem.

Dejanska podlaga teh uredb so uspehi naše industrijske proizvodnje, ki je omogočila, da dobe tudi naši kmečki delovni ljudje za svoje pridelke potrebne proizvode, kakor je to formulirano v prvem členu uredb o prodaji kmetijskih pridelkov: »Kmetije - proizvajalci in kmečki delovne zadruge, ki prodajajo državi določene kmetijske pridelke po določenih državnih cenah (vezanih cenah), imajo pravico do nakupa industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah v višini vrednosti prodanih kmetijskih pridelkov v okviru potreb svojega gospodarstva.«

Maršal Tito je v svojem govoru udnikom, novotermem in racionalizatorjem dejal, da bodo ti ukrepi predvsem močno vplivali na potrebo delavcev in delav v industriji ter kmetov v kmetijstvu.

Nadalje je skrb vseh teh uredb izražena neprestana skrb ljudskih oblasti za povečanje življenjskega standarda, in to, kakor je dejal maršal Tito, po načelu: Čim več in čim težje kdo dela, tem več mora dobiti.

Naše ljudstvo je v osvobodilnih bojih in v povojni graditvi ustvarilo novo prakso gledanja na dolžnosti državljanov nasproti delu v skupnosti. Ta nova načela so izražena v navedenih uredbah. Uresničenje teh načel se kaže v delu delovnih ljudi naše domovine, v gospodarski moči in kreposti naše države, vse to po našem ustavnem načelu, ki se glasi: »Vsak državljan je dolžan delati po svojih sposobnostih, kdor ne daje skupnosti, ne more od nje ničesar prejemati.«

Te uredbe niso samo odraz dosežene stopnje in sile našega gospodarstva sploh, marveč tudi odraz gospodarske enotnosti naše države, ki so jo kovali vsi narodi naše domovine, delovne roke vseh narodov FLRJ.

Vemo, koliko je že doslej ljudska oblast napravila za zagotovitev prehrane, za obnovo pasivnih in v vojni opustošenih krajev in področij. Uredba o preskrbi pasivnih in opustošenih krajev in področij pomeni v sistemu vseh teh uredb odredb in odločb nadaljnji, zares pomembni korak v načelnem postavljanju in reševanju teh vprašanj v skladu z našo stvarnostjo ter bližnjo in daljno perspektivo razvoja našega gospodarstva.

Skratka, kakor vidimo, obstajajo za izvajanje vsega tega materialni objektivni pogoji, ki so jih s svojo izredno zavednostjo in naporom ustvarili delovni ljudje naše države. Maršal Tito je v svojem govoru za novo leto 1948. opozoril na mnoge pomanjkljivosti trgovine in preskrbe ter je postavil načelo, da moramo te pomanjkljivosti nim prej obvladati, ker je od tega v veliki meri odvisna uspešna izvedba petletnega plana, ker je od tega odvisna pravilna preskrba našega delovnega prebivalstva.

Mi moramo te pomanjkljivosti obvladati, mi moramo naloge, ki nam jih je maršal Tito postavil, tudi izvršiti. Lotiti se moramo organiziranja tega posla s tistim poletom, s tisto požrtvovalnostjo

in z udarništvom, s katerim grade naši delovni ljudje novo življenje.

Zato morajo ves naš trgovski aparat, zadržni in državni, vsa upravno-operativna vodstva in organizacije ministrstva za trgovino in preskrbo ljudskih republik skupaj z ministrstvom za trgovino in preskrbo FLRJ energično delati na tem, da izvedejo vse te ukrepe, kar pomeni, da je treba od najnižje do najvišje organizacije vztrajno utrjevati zavest, razbirljivost in operativni plan, kontrolo in evidenco, pojave mlačnosti, stara gledanja in predsodke, uporabljati nove metode in delati vse to s poletom, ki je lasten delovnim ljudem nove Jugoslavije.

Temeljna naloga, ki je pred nami, je v tem, da se v naši trgovski mreži prej izvrše vse priprave tako v tehničnih vprašanjih kakor v vprašanjih kadra, da bo blago, ki je na razpolago in se proizvaja hitro in v pravilni razporeditvi, pravočasno prispelo na pravo mesto.

Okrajni ljudski odbori morajo preko uprav za odkup pravočasno izvršiti vrsto ukrepov, ki jih bodo bolj uspešno rešili, če se bodo opirali na pomoč, pobudo in kontrolo ljudstva in njegovih organizacij.

Delovne množice našega ljudstva bodo razumele, kaj pomeni tak nov sistem ukrepov zanje, pazljivo bodo spremljale, kaj se dela in kako se vse to pripravlja in izvaja. Zato je predvsem potrebno široko pobudo in kontrolo pravočasno postaviti vprašanje, zakaj se ne izyaja to ali ono, kar je določeno in zagotovljeno z državnimi predpisi, da pravočasno odkrivajo nedelavnost in morebitno sabotžo, da opozarjajo vse odgovorne ljudi na take ali podobne pojave.

Da bi se omogočilo pravilno izvajanje tega našega novega sistema preskrbe, je bil ustanovljen pri ministrstvu za trgovino in preskrbo poseben sekretariat, na katerega se lahko pisмено ali na drug način obrnejo naši državljani in organizacije ter poročajo o vsem, kar otežuje učinkovito izvajanje teh ukrepov.

NAJSMELEJŠA AKCIJA DEMOKRATIČNE ARMADE

GRŠKI PARTIZANI S TOPOVI OBSTRELJEVALI SOLUN

Atene, 13. febr. Po vesteh iz Grčije so v torek obstreljevali grški partizani Solun. United Press je naglasil, da so partizani izvršili s tem najsmelejši podvig od pričetka bojev v Grčiji.

Streljali so s poljskim topom in topovi kalibra 75 mm. V Solunu je 85 Amerikancev ter je eden izmed njih ugotovil, da je bil izstreljen vsakih 25 sekund nov strel. 4 gramate so zadele glavne naprave za petrolej na morskimi obali ter so bili poškodovani bencinski tanki. V isti vesti je rečeno, da so partizani razstrelili most pri Zakanokidesu, 7 km severozapadno od Soluna in minirali cesto. Njihove sile so tudi jugozapadno od mesta, o čemer priča tudi parada letal »Spitfire«, od katerih se je eno vrnilo iz boja s poškodovanim krlom, en »Spitfire« pa je bil sestreljen.

Po vesti AFP je padlo na Solun 14 granat. Atenski parlament je sprejel

Izjava Matyasa Rakosija

Madžarsko ministrstvo za industrijo — zatocišče reakcije

Budimpešta, 15. febr. (Tanjug) Na sestanku delavcev tovarne »Maba« je prikazal generalni sekretar KP Madžarske Matyas Rakosi delavnost in novo taktiko desnega krila socialdemokratske stranke, ki poskuša izvrševati svojo rušilno delavnost ter se pogosto skriva za »demokratičnimi« frazami. Nadalje je opozoril na delo ministrstva za industrijo na čelu s socialdemokratom Antalom Banom, ki se je v zadnjem času spremenilo v zatocišče reakcije.

Uničiti se mora reakcija, ki se skriva za desnim krilom socialdemokratske stranke, katero je sedaj eno zadnjih oporišč sovražnikov demokracije. Borbo proti desnim elementom zahtevajo interesi delavcev, enotnosti in madžarske demokracije.

Rakosi je na koncu poudaril, da stopa madžarsko prebivalstvo vedno bolj množično v vrste KP Madžarske ter dokazuje na ta način, da madžarsko ljudstvo odobrava njeno stališče.

20. narodni kongres KP Velike Britanije

London, 13. febr. (Tanjug). Komunistična partija Velike Britanije bo imela 21., 22. in 23. februarja v Londonu 20. narodni kongres. Na kongresu bo sodelovalo okrog tisoč delegatov iz vse države kakor tudi delegacije Komunističnih partij drugih držav. Kongres se bo sestel ob stoletnici Komunističnega manifestata.

sklep, da bo imel tajno sejo v zvezi s temi dogodki. United Press poroča, da so se grški partizani, ki so prejšnji dan streljali s topovi na nekatere objekte v Solunu, naslednjo noč prebili skozi kordon monarhofašistične vojske ter se umaknili. Po izjavah ameriških oficirjev to najbolje ilustrira vse dosedanje neuspehe monarhofašistov v borbi proti partizanom. Tako se je zaključil eden najsmelejših partizanskih napadov, ki je bil izveden sredi ozemlja, ki ga ima v svojih rokah vojska atenske vlade ter je bilo obstreljevano mesto, ki šteje četr milijona prebivalcev.

Radijska postaja Svobodne Grčije je objavila, da je partizansko topništvo izstrelilo na Solun 12 granat. Dve od teh granat sta eksplodirali pred hotelom, v katerem so nastanjeni člani »balkanske« komisije, medtem ko so druge zadele razne objekte in bencinska skladišča. Granate so bile izstreljene iz topov, ki so bili nameščeni v vasi Azbestohori, okoli 10 km severno od Soluna.

PREPLAH V ATENAH ZARADI NAPADA NA SOLUN

London, 13. febr. (Tanjug). Kot piše atenski tisk, je videti, da je drzni napad partizanskih sil na Solun izzval poplah v atenskih vladajočih krogih. Na zadnji seji parlamenta so poslanci obtožili celo atensko vlado, predvsem pa ministra za javno varnost, Rendisa.

Demokratična armada bo uničila vse načrte monarhofašistov in njihovih gospodarjev ki hočejo zasužnjiti svobodoljubno grško ljudstvo

Komentar radijske postaje Svobod. Grčije ob obletnici sporazuma v Varkizi

Atene, 13. februarja. Ob triletnici sklenitve sporazuma v Varkizi, ki sa ga monarhofašistični izdajalci grškega naroda nesramno teptali s podporo tujih imperialistov, opozarja radijska postaja Svobodne Grčije na zadnje uspehe demokratične armade in pravi:

»Medtem ko sovražniki grškega naroda z gramadami orožja in kupom dolarjev že dalje časa izdelujejo pod vodstvom ameriških oficirjev nove načrte za uničenje grškega naroda, pa daje demokratična armada ob popolni podpori vsega ljudstva monarhofašistom vidne dokaze, da je zmožna uničiti tudi te nove načrte, kot je napravila z vsemi prejšnjimi.

Streljanje topov in pušk pri Solunu in pri Parniti je simbol naroda, ki hoče končati borbo za svobodo in neodvisnost svoje domovine, ne glede na žrtve, ki bi bile za to potrebne. Monarhofašisti dela-

Postanec Saris je popisal podrobnosti o napadu na Solun ter poudaril, da so ga obstreljevali iz neposredne bližine. Poudaril je tudi, da je grško ljudstvo močje odreklo zaupanje parlamentu.

Eden izmed poslancev Severne Grčije je zahteval, naj vlada parlamentu predloži točne podatke o napadu in ukrepih proti partizanom. »Če ti ukrepi ne bi bili dovolj učinkoviti — je dejal — bomo izpraznili mesto.« Pozval je vlado naj poda ostavko. Papandreu je rekel, da so sedaj nad vlado »celo zavestniki, ki so ji zaupali, razočarani«.

NOVA VOJAŠKA POGODBA MED ZDA IN ATENSKO VLADO

Rim, 13. febr. (Tanjug). »Republica« prinaša poročilo agencije za informacije, v katerem je rečeno, da so med atensko vlado in ZDA v teku razgovori za sklenitev nove vojaške pogodbe, v smislu katere naj bi Grčija odstopila ZDA letalsko oporišče na Kreti. Poročilo trdi, da se bodo v kratkem pričeli razgovori za razširitev letalskega oporišča v Heraklionu na Kreti.

Dosedanji poveljnik 12. ameriške letalske flote general Matini je imenovan za člana štaba ameriške vojaške misije v Grčiji. Vojaški krogi Washingtona smatrajo, da je to imenovanje zelo pomembno glede na to, da se s prihodom Matinija v Grčijo poudarja važnost letalskih sil v borbi proti partizanom.

jo vse mogoče zločine, da bi strli svobodoljubni grški narod.

Domachi plutakratski mogotci pa hočejo ohraniti svoj izkoriščevalski režim na razvalinah Grčije. Prav zaradi tega sejejo razdor med grško ljudstvo, ker se zavedajo, da pomeni zblizanje ljudskih množic in enotnost izgon tujcev, prenehanje prelivanja krvi, demokratično in nacionalno življenje, hkrati pa uničenje fašistične manjšine, izdajalcev, črnoborzičancev in sodelavcev osvajalca, ki danes gospodujejo v Atenah.

Danes so minila tri leta od dneva, ko so monarhofašisti in tujci brez sramu prekršili sporazum v Varkizi. Nove Varkize — to je nove prevare, ne bo več. Sedanja moč demokratske armade in njeni sijajni in drzni napadi utrjujejo prepričanje grškega ljudstva in njegovih borcev, da bodo le z vztrajno borbo prisilili nasprotnika spoštovati pravice grškega naroda.

Narod, ki se bori za svojo svobodo, je nepremagljivo

Ob akciji za pomoč demokratičnemu grškemu ljudstvu

Herojska domovinska borba grškega demokratičnega ljudstva proti anglo-ameriški imperialistični intervenciji in podlim izdajalcem lastne domovine — grškim fašistom, pomeni žilavo borbo za svobodo in neodvisnost Grčije in hraber prispevek k naporom vseh demokratičnih sil za uvrstitev miru in demokracije v svetu.

To je našo odmeva v srcih vseh naših patriotov. Zato je akcija za pomoč borečemu se grškemu ljudstvu po vsej naši domovini Jugoslaviji v polnem razmahu. Njen namen je namreč podpreti hrabre, junaške domovinske napore, ki jih grško ljudstvo doprinaša v borbi za svojo svobodo, neodvisnost, za življenje.

Junaško grško ljudstvo vodi borbo že dolgo. Ze leta 1936, ko je profašistični general Metakass za uvedbo diktature, s postavitvijo Kompartije izven zakona utiral pot fašizmu v Grčijo, so se strnile vrste grških patriotov in se zoperstavljale.

Ta borba se je razširila, ko so Grčijo napadli italijanski fašisti, razplamtela pa se je v ljudski upor ob nemški okupaciji Grčije.

Grško ljudstvo, združeno v svoji demokratični politični organizaciji EAM, ki je zajela vse resnične patriote, je v borbi na življenje in smrt proti italijanskim in nemškim fašistom ustvarilo svojo obojeno armado ELAS, ki je, navdušena po svetlem vzgladu zmagovite Sovjetske armade in po herojskih borbah jugoslovanskih narodov in njihove armade, sama, s lastnimi silami očistila deželo nemških okupatorjev in njihovih domačih pomagačev.

Angliški imperialisti so pod pretezo zavarovanja morskih poti poslali v Grčijo svoje enote, in to potem, ko v njej ni bilo več fašističnih okupatorjev. S seboj pa so pripeljali iz emigracije tako imenovano »grško vladote« iz izgovorom vzpostavitev miru in reda pritiskali na grške rodoljube, da s to vlado napravijo sporazum.

Temu sporazumu, ki je bil izsiljen pod pogojem, da se razorože v domovinski borbi oboženi oddelki rodoljubov, pa so pričeli slediti izdajniški ukrepi importirane vlade. Prišlo se je preganjanje demokratičnih borcev, izpuščanje xitovov in fašistov, prepoved sindikatov in drugih demokratičnih organizacij.

Falsificirane volitve in lažni plebiscit — to je bil zaključek te fašistične komedije z demokratičnimi frazami, ki so jo uprizorili v Grčiji anglo-ameriški imperialisti.

V tej umazani komediji so grški rodoljubi spoznali, da so Anglo-amerikanci v bistvu novi okupatorji, prinašalci nasilja, bede, brezpravnosti. Ponosno so dvignili tilnik k uporu, prekaljeni v borbi proti dvema prejšnjima okupatorjema, medtem ko so izdajalci grškega naroda, ki so v klanju lastnega ljudstva napravili izpit pri svojih bivših fašističnih delodajalcih, šli v službo novemu okupatorju, prodajajoče ne le svoje umazane duše, ampak tudi čast domovine. Nje so sprejeli anglo-ameriški imperialisti z odprtimi rokami.

Grško ljudstvo je ponovno izbralo: ali nečasten pogin iz rok anglo-ameriških intervencijonistov ali pa borbo za svobodo. Ljudstvo je ponovno izbralo borbo na življenje in smrt, prepričano v svojo moč, v svojo zmagu.

Delavci iz tovarn, kmetje, intelektualci, mladina, žene so ponovno prijeli za puške in pričeli novo neizprosno borbo za svoj in svoje domovine obstanek. Pričela se je nova epopeja grškega demokratičnega ljudstva, v kateri si s krvavimi žrtvami ustvarja svojo svetlejšo bodočnost.

Plod herojskih podvigov in vsak dan večjih zmag je veliko svobodno ozemlje, na katerem začasna demokratična vlada pod vodstvom vrhovnega poveljnika generala Markosa je ustvarila novo, ljudsko, demokratično Grčijo. Grški monarhofašisti, omadeževani s krvjo svojega lastnega naroda, se pred zgodovinskimi napredovanjem borcev demokratične armade ne čutijo več varne niti v samih Atenah.

V svojem podlem izdajstvu pa so šli celo tako daleč, da so to izmučeno zemljo, ki so jo imeli do nedavnega v zakupu angliški imperialisti, prodali avantgardi imperialističnega tabora — ameriškim monopolistom, ki so stegnili v nenasični pohlepnosti svoje krepilje tudi po Grčiji.

Grški monarhofašisti so dobili nove gospodarje. Namesto funtov prejemale sedaj dolarje, pa tudi teh se drži kri grških rodoljubov.

Ameriškem imperializmu je Grčija potrebna za vojno hujskaške avanture in bi si iz nje radi napravili oporišče proti Sovjetski zvezi, proti ljudskim republikam na Balkanu, se posebej pa proti Titovi Jugoslaviji. Potrebna jim je kot torišče njihovih agentov v tako imenovani balkanski komisiji za provokacije proti novi Jugoslaviji, za ogrožanje miru na Balkanu, ker hočejo ustvariti vojno psihozo, ki naj zavira naše narode v delovnem elanu, pri izgradnji naše v vojni opustošene domo-

vine in ogroža velike pridobitve naše zmagovite narodno-osvobodilne borbe. Istočasno ko vodijo ogabno klevetniško gonjo proti novi Jugoslaviji in drugim ljudskim republikam na Balkanu, češ da so one povzročile državljansko vojno v Grčiji, pa grškim monarhofašističnim hlapičem dajejo vso pomoč v orožju, vojnem materialu in drugem.

Niti prozorna krinka Marshallovega plana, niti drugi jalovi izgovori ne morejo več skrivati prave vojaške intervencije ameriških vojno-imperialističnih klik v Grčiji. To pomoč v obliki tankov, avionov, topov itd. prav dobro občuti grško ljudstvo, saj se kažejo njene posledice v streljanju grških rodoljubov, pobijanju starcev, mater in otrok, v požganih hišah in ruševinah.

Grško ljudstvo je v tej neenaki borbi, brez potrebnih rezerv navezano na svoje lastne sile in sovražnikovo opremo ter orožje, ki mu ga v vsakodnevnih borbi trga iz rok. Velike simpatije, ki jih grški borci za svobodo uživajo pri demokratičnih in človekoljubnih množicah vsega sveta, predstavljajo brez dvoma veliko moralno pomoč grškim rodoljubom, da se s takim klenim herojstvom in požrtvovalnostjo borijo proti nenasičnemu in pohlepno sovražniku delovnih množic — proti ameriškem imperializmu. Seveda pa je temu ropanemu in preganjanemu ljudstvu nujno potrebna pomoč v živežu, obleki, sanitarnem materialu itd., ker jim prav vsega tega najbolj primanjkuje.

Ze ta bežen pogled zadostuje, da moremo razumeti, da ni prav nič slučajno, če so prav sindikalne organizacije Titove Jugoslavije dale pobudo za pričetek zbiranja pomoči grškemu ljudstvu v naši domovini. Kajti, če je kdo, potem je gotovo delavski razred prvi poklican, da pomaga borecem proti imperializmu, ki je njegov največji sovražnik.

Delavski razred Jugoslavije, ki si je v narodno-osvobodilni borbi z težkimi žrtvami skupno z ostalimi patrioti ustvaril pogoje za lepšo bodočnost, danes, ko gradi svojo socialistično državo, vsak dan na primerjih borbe delavskega razreda v drugih državah vidi imperialistične namene in zato budno čuva velike pridobitve štiriletno osvobodilne borbe. Zato ve, da je borba grškega delovnega ljudstva proti imperializmu, borba proti skupnemu sovražniku in bo prav zato to borbo z vseh svojimi močmi od srca rad podpiral.

Enotni sindikati Jugoslavije pa so tudi člani Svetovne sindikalne federacije, katere glavni cilj je, da se bori proti nameram vojnih hujskačev vseh vrst za mir, demokracijo in enotnost delavskega razreda v svetu, ter za to tudi daje vso podporo grškemu delovnemu ljudstvu v njegovi borbi za neodvisnost.

Ker smo del tabora demokratičnih sil v borbi proti imperializmu, za mir in lepšo bodočnost delovnega ljudstva vsega sveta, imamo ne samo častno dolžnost, da pomagamo grškemu ljudstvu v njegovi borbi, temveč predvsem tudi pravico, ki si je ne pustimo od nikogar odrekati, pa naj bi ogabna klevetniška kampanja ameriških imperialistov in od njih s krvavimi dolarji plačanih hearstovskih časopisnih lažnivcev še tako velika.

Sodelovanje kulturnih delavcev pri akciji za pomoč v tako velikem številu pa dokazuje, da naši kulturni delavci dobro poznajo rušilni bes, ki ga je fašizem pokazal nad vsem, kar je bilo kulturnega, že po prvi svetovni vojni v našem Slovenskem Primorju. Fašizem pa je, kakor vemo, dete imperiaлизма in prav dogodki v Grčiji nam to nazorno kažejo v jasni luči.

K sodelovanju pa so se z veseljem odzvale tudi vse naše ostale množične organizacije. Saj prav slovenski ljudje, ki smo na lastni koži občutili vse grozote vojne, dobro vemo, kako je potrebna pomoč narodu, ki se sam bori za svoj obstoj. Prav dobro vemo, kako teška je borba proti dobro opremljenemu in do zob oboroženemu sovražniku, brez magacinov in tovarn, brez zadostne obleke in obutve ter brez zadostne hrane.

Zato pa bomo z akcijo za zbiranje pomoči grškemu ljudstvu nadaljevali toliko časa, dokler mu bo ta pomoč potrebna. S tem bomo olajšali napore grškega ljudstva, mu pomagali do hitrejšega zmage, s tem bomo odstranjevali nevarnost nove vojne, to pa predstavlja krepitev demokratične fronte proti imperializmu.

To bo istočasno jasn odgovor našega ljudstva vsem imperialistom in vojnim hujskačem ter njihovim agenturam pri nas in v svetu, da smo iz zmagovite osvobodilne borbe izšli ljudje ojeklenelih živežev, ki se ne damo preplašiti z atomskimi grožnjami, niti preslepti z dolarsko diplomacijo, da smo zvesti prijatelji in da trdno verujemo v zmago grškega demokratičnega ljudstva, kajti narod, ki se bori za svojo svobodo, je nepremagljivo. Janko Rudolf

Slovenski književniki za pomoč grškemu ljudstvu

Slovenski književniki so na zadnjem svojem delovnem sestanku sprejeli sklep, da bodo izvršili široko akcijo za pomoč borečemu se grškemu ljudstvu. Priredili bodo po vsej Sloveniji literarne večere, in sicer poleg večjih mest še na Jesenicah, v Kranju, širum Primorske, v Škofji Loki, Trbovljah, Slovenski Bistrici, Konjicah, Novem mestu,

Črnomlju, Guštanju in drugod. Čisti dobiček vseh teh prireditvev bodo poslali grškim borecem in borkam. Vso organizacijo za te literarne večere so prevzeli sindikati. Slovenski književniki bodo šli tolažiti velik pomen borbe grškega ljudstva, ki se ne bije samo za svobodo Grčije, temveč za osnovne vrednote človečnosti.

V OKRAJU SEŽANA SO PLAN OBNOVE PRESEGLI ZA 16,89%

Predsedniku vlade LR Slovenije tov. Mihi Marinku

Ljudski odborniki okraja Sežana, zbrani na IV. rednem zasedanju okrajnega ljudskega odbora, Vam pošiljamo naše plamteče in borbene pozdrave.

Ko pregledujemo delo našega odbora od reorganizacije okraja do danes, ugotavljamo, da smo kljub nepredvidenim težočam plan obnove podeželja izvedli in ga preseglji za 16,89%. Investicij smo pri tem porabili 15.796.432 din. Skupna vrednost vseh obnovitvenih del pa znaša 21.229.294 din, kar je uspeh prvotno planiranega dela.

Od osnovanja okrajnih gospodarskih podjetij aprila 1947 do danes smo porabili 74% investicij; njih vrednost pa povečali za 107%.

Prstovolojnega udarniškega dela na raznih toriških smo napravili 476.119 ur v vrednosti 8.654.091 din. Pri tem se je posebno izkazala naša mladina. Poleg tega pa je odšlo iz našega okraja 631 mladincev in mladink na prvotno planirano udarniško delo v Samac—Sarajevo, Lijak in gradnjo ceste St. Peter—Nova Gorica.

Pri izvajanju plana smo imeli velike težkoče zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, slabe in netočne evidence in včasih slabe organizacije.

Opirajoč se na naše izkušnje in z jasnim pogledom v bodočnost se obvezujemo, da bomo v drugem letu Titove petletke skušali odpraviti napake, ki smo jih delali v letu 1947. In plan na vseh področjih izvedli in prekoračili.

Aktivno se bomo oprijeli dela pri gradnji zadrudnih domov in reorganizaciji našega zadrudništva in kmetijstva ter vsestranski izgradnji socializma v naši državi.

Z borbo za izvedbo plana — naprej v nove gospodarske zmage!

Naj živi predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko!

Naj živi genialni voditelj in učitelj naših narodov maršal Tito!

Ljudski odborniki okraja Sežana.

V LR Srbiji bodo zgradili 1600 zadrudnih domov

Beograd, 13. febr. Na področju republike Srbije bodo zgradili letos 1600 zadrudnih domov. Za čim uspešnejše izvajanje te akcije in zagotovitev strokovne delovne sile je republiška uprava za gradnjo zadrudnih domov organizirala v Beogradu enotedenski seminar, na katerem se bodo obiskovalci seminarja seznanili z organizacijo dela in načinom gradnje zadrudnih domov. Razen tega je republiška uprava za gradnjo zadrudnih domov izdelala načrt in program za dvig kvalificirane delovne sile na tečajih, ki jih bodo priredili pri gradbenih podjetjih v Srbiji. Te enomesečne tečaje bodo obiskovali po trije do štirje udeleženci iz vsake vasi, v kateri bodo gradili zadrudni dom.

Albanija zahteva izročitev italijanskih vojnih zločincev

Tirana, 13. febr. (ATS) Albansko poslaništvo v Beogradu je izročilo 11. t. m. noto italijanskemu poslaništvu v Beogradu, s katero zahteva albanska vlada na podlagi mirovne pogodbe izročitev italijanskih vojnih zločincev, ki so izvršili zločine v Albaniji, kakor tudi izročitev albanskih vojnih zločincev, ki žive v Italiji.

Novi načelnik generalštaba albanske armade

Tirana, 13. febr. (ATS). Z odredbo vrhovnega poveljnika oboroženih sil LR Albanije generalnega polkovnika Enverja Hodže je bil polkovnik Bečir Baluku povišan v čin generalnega majorja in postavljen za načelnika glavne generalnega štaba albanske ljudske armade.

Zarota na Madžarskem

Budimpešta, 13. febr. (Tass) Po pisanju lista »Szabad Neps« je odkrila preiskava protidržavno delavnost vrste članov reakcionarne družbe »Nitrochemia«. Ugotovljeno je, da so nameravali zarotniki razširiti svojo delavnost na vso madžarsko kemično in vojno industrijo. Izvozili in prodali so v inozemstvo veliko količino patentov madžarskih izumiteljev in celo vrsto vojaških načrtov. Preiskava je odkrila, da so sistematično pošiljali dragocene madžarske izume v Zenevo, kjer so jih razprodajali predstavnikom raznih držav zapadne Evrope in Amerike. Del »dohodkov« so pošiljali v Brazilijo vojno zločinca Horthyju. Hkrati so ugotovili, da so se bavili člani reakcionarne družbe »Nitrochemia« tudi s tem, da so nabirali in ilegalno pošiljali v inozemstvo madžarske strokovnjake.

OPOZIRILO

Za 21. marec t. l. so razpisane volitve v mestni ljudski odbor mesta Ljubljane. Zato naj se vsak prepriča, če je vpisan v volivni imenik. Posebno pozivamo vse priselence, ki še niso vpisani, naj takoj dostavijo potrdila o izbrisu o njihovem prejšnjem vpisu. Opozorjamo tudi vse tiste, ki so se od zadnjih volitev preselili, naj to takoj javijo, da popravimo volivni imenik. Pozivamo vse mladince, ki so izpolnili 18. leto, naj se takoj vpšejo.

Oddelek za volivne imenike RLO Moste bo uradoval vsak dan od 7.30 do 14.30 ure.

RLO III Moste, Krekova ul. 2.

Poglavje o hnavaščini

Koroška reakcionarna dnevnikarja sta se raztogotila nad glavnim urednikom »Slovenskega Vestnika« dr. Francem Zwitterjem, sorodnikom univerzitetnega profesorja Frana Zwittrija, ker je na tiskovni konferenci OF na Dunaju povedal na naslov celovških oblastnikov nekaj težkih resnic. Koroški socialisti pa bi seveda ne bili to, kar so, če bi ne bili še hujski kakor oni od »Volkzeitung«. Koroški socialisti se pošteno trudijo, da bi jih člani ljudske stranke v šovinizmu ne prekobili.

»Die Neue Zeit« vprašuje v uvodu na prvi strani priobčenega odgovora Zwitterju: »Kaj bi se zgodilo z Jugoslavo, ki bi v Beogradu zahteval odcepitve dela Jugoslavije in priključitev k Avstriji?« To se pri nas res ne more zgoditi, in sicer zaradi tega ne, ker pri nas ni Nemcev ali Avstrijcev, dočim je v Avstriji, na Koroškem, mnogo Slovencev. Avstrija se je udeležila vojne na strani Hitlerjeve Nemčije, mi pa na strani naših sovražnikov. Zato je koroško vprašanje do sklenitve mirovne pogodbe z Avstrijo mednarodnopravno odprto vprašanje. Razumemo, da določeni koroškimi in avstrijskimi političnimi krogi to ne samo da ne gre v glavo, temveč bi radi bat še obrnili (na primer Schumyjev govor v avstrijskem parlamentu maja 1946, ko je zahteval mejno korekturo na Štajerskem, in znana brošura o teritorialnih in gospodarskih vprašanjih Spodnje Štajerske, ki so jo delili v avstrijskem parlamentu leta 1946). Če bi ne bilo temu tako, bi jim delali krivico, ko jim očitamo, da so nesarmani in da ne moremo ločevati med njimi in nacisti. Tudi jim po vsem tem ne moremo ustreči, da bi priznali Avstriji demokratičnost zaradi tega, ker Sloveni morejo javno in legalno zahtevati odcepitve Slovenske Koroške od Avstrije in priključitev k Jugoslaviji, saj je v tem položaju, kakor rečeno, to nujna posledica njenega mednarodnopolitičnega položaja. Sicer pa avstrijski oblastniki z vsako pisano in govorno besedo izpričujejo, kako jih ta demokratičnost etrahotno teži in kako bi OF-ovskim »banditomsicer«, če bi te prisiljene »demokratičnost« ne bilo, že »pokazali«.

Da po Wedenig — vedno in povsod socialisti — Franc Zwitter ni govoril resnice, se razume samo po sebi. Začudili bi se samo, če bi Wedenig kaj priznal. Na to, da se obnašajo celovški oblastniki kakor tisti zločinci, ki pred sodiščem dosledno vse taje, smo se že zdavnaj navadili. Replicirali bodo na Wedenigov odgovor koroški Slovenci sami; če se jim bo zdelo potrebno, seveda. Naj se torej omejijo le na nekaj pripomb:

Jugoslovanski narodi po vseh izkušnjah v preteklosti in sedanosti nimajo nobenega razloga gledati v celovških oblastnikih kaj drugega kakor nadaljevalce pangermanske imperialistične tradicije. Wedenig naj na primer citira en sam odstavek iz svojih dosedanjih govorov, iz katerega bi dihal prišten, topli avstrijski patriotizem. Nasprotno: dajal je izjave, ki

jasno dokazujejo, da je prepričan pangerman in da mu je avstrijska nacionalna zavest deveta briga; sodeloval je pri spoznavnem prevzemu oblasti od nacistov 7. maja 1945 in dogodkih, ki so mu sledili. Kolikor e svojo socialistično družbo vred govori o nujnosti vzpostavitve avstrijske suverenosti, govori z ostojo proti Sovjetski zvezi, ker nadalje pričakuje, da bo s koncem okupacije tudi konec prisilnega molka v izpovedovanju nemstva in ker ga je popolnoma zapustil epomin na celotno vsebino moskovske deklaracije. Pač pa tem bolj vpije o koroškem patriotizmu, o nedeljivosti Koroške in o ljubeh koroških Slovencih, kolikor seveda niso v OF Tudi v plebiscitni borbi leta 1919/20 so uporabljali koroški pangermani isto taktiko: ker o Veliki Nemčiji niso smeli, o Avstriji pa niso hoteli govoriti, so vpili o »nedeljivi Koroški« (Hans Steinacher: »Sieg in deutscher Nacht«).

V tem temeljnem vzdušju neiskrenosti, ki ji ni primere, se bijejo koroški Slovenci za priznanje osnovnih narodnih pravic, za svobodo in lepšo bodočnost. Ljudje, ki komaj čakajo na priložnost, da zopet začnejo s svojo pangermansko propagando, očitajo koroškimi Slovincem izdajstvo Avstrije. Wedenig, z vso svojo preteklostjo, z osnovnim razpoloženjem avstrijskega socialisti, ki je bil vedno v prvi vrsti Nemec, kateremu je bila združitev Avstrije celo s Hitlerjevo Nemčijo napredno dejanje (čepav bi rajši imel to združitev brez Hitlerja, proti kateremu pa kaj odločnejša ni bil nikdar privravljen etoriti), je koroški deželni glavar, Hans Ferlitsch, bivši Landbundovec, znan pangerman, je prvi namestnik deželnega glavarja, Hans Steinacher — dovolj znano ime — je ekspert »Oesterreichische Volkspartei« za koroško vprašanje, Fritz Karl, najofjzi sodelavec Kaibitche in Steinacherja, bivši SS Hauptmann, glede katerega je celo dr. Renner objubil, da bo postavljen pred sodišče, se svobodno sprejaha po koroški zemlji. Bivši Gauhauptmann Natmesing je bil pred sodiščem opročen (Piesch in Wedenig sta pač izpolnila obljubo, ki sta jo dala 7. maja 1945). Pisatelj Perkonig, vedno pangerman, je profesor na učiteljski, ki naj vzgaja slovenske učitelje, itd. itd. Tisoči nacistov poučujejo na šolah ali so zaposleni v drugih upravnih panošah, široke socialne plasti so na Koroškem pangermansko in germanizatorično usmerjene. Vea ta družba zakletih nasprotnikov avstrijske nacionalne in državne misli, ki samo čaka, kdaj bo tudi na meddržavnem terenu zopet prišel njen čas, očita veleizdajo koroškimi Slovincem, ki se po prirodnem pravu odkrito in močato bore za svojo svobodo in odcepitve od te hnavaške, do kosti pokvarjene imperialistične družbe.

To je resnično mnogo, mnogo več, kakor je mogoče prenesti. Le kje je kak pameten človek na svetu, ki misli, da se morejo koroški Slovenci s to družbo kdaj sprizantiti? Lojze Ude

NOVI ODPUSTI DELAVCEV V TRSTU

ODREDBO ŠT. 109 VU JE TREBA RAZVELJAVITI IN UVESTI RESNIČNO PREPOVED ODPUSTOV DELAVCEV

Okupacijska oblast v Trstu je izdala odredbo št. 109, ki govori o ustanavljanju arbitražnih razsodišč iz dveh enako številnih zastopstev delodajalcev in delavcev ter predsednika. Ta razsodišča naj bi potem razsojajala o odpustih delavcev. S tako papirnato odredbo je okupacijska oblast hotela rešiti problem odpustov. Toda praksa je pokazala, da je ta odredba le v korist delodajalcev in v škodo delavcem in se delavci odpustajo kljub tej odredbi naprej.

Primer tržaške konopljarne je pokazal naslednje:

Delodajalec je najprej zahteval, da bi bile odpuščene z dela 104 delovne moči. Sindikalni predstavniki so zahtevali, da delodajalec in tehnik utemelji, da so v tovarni 104 delovne moči preveč. Ob tem se je delodajalec umaknil in začel trditi, da je le 65 delovnih moči odveč.

Ko je tovarniški odbor dokazal, da je le 22 moči, o katerih bi morda kdo trdil, da so preveč, pa je ravnatelj opravičeval svojo prvotno postavko, češ da jo je osonal na predvideni zamisli o reorganizaciji dela v tovarni, katero pa da so zavrgli.

Predsednik arbitražnega razsodišča je »ugotovil«, potem ko je zadevo pregledal, da je možno, da je namesto dvaindvajsetih — tebi nič meni nič — 30 odvisnih moči. Tem tridesetim je treba prišteti — po izjavah predsednika — še deset, ki so bili prestavljeni na drugo delo, tako da znaša, vedno po izjavah predsednika, število odvisnih moči 40. Sindikalni predstavniki so se uprli, da bi tak sklep podpisali. Predsednik in zastopniki delodajalcev so nato izjavili, da gredo na Zvezo industrijev, če bi leti hotel »sprejeti delavske zahteve«. Toda namesto na Zvezo so šli v konopljarno. Ko so se vrnili, so dejali, da je razsodba veljavna, ker so jo izglasovali z večino.

Škodljivost odredbe 109 je jasna. Za to odredbo lahko spekulativno skrivajo

delodajalci svoje prave namene. Najprej zagrožijo z odpustom 104 delavcem. Delavci v bojazni, da bodo odpuščeni, povečajo do skrajne fizične izčrpanosti svojo produktivnost. Produktivnost podjetja naraste in tako gospodar lahko »reorganizira« tovarno. V sporu samem pa popuša po mešetarsko na 65 in končno na 40. To število je imel gotovo že prej v načrtu. Onih 40 moči, katere je odpustil, pa ni odpustil zaradi resnične reorganizacije tovarne, ker ni nabavil novih strojev, ki bi terjali manj delovnih moči, da jim strežejo, temveč zato, ker je z ustvarjanjem psihoze bojazni pred odpustom — našel način za lažje izkoriščanje delavca, za svojo večji dobiček.

Kakor je bilo v začetku jasno, da birokratska odredba ne more napraviti konca obupnemu položaju — tako je to danes že otipljivo. Ze samo mešetarsko reševanje: da bi popustili malo predstavnikov delodajalcev na eni in predstavnikov delavcev na drugi strani je v osnovi zgrešeno. Se bolj je škodljivo, če potem izbira predsednik »srednjega« kar gre vedno le v škodo delavstva. Delodajalec ima tako vedno odprto pot, da si v naprej določi število delovnih moči, ki bi jih rad odpustil, in to z majhno špekulacijo, postavljajoč visoko število, nato s popuščanjem z matematično gotovostjo doseže. Delavci na drugi strani pa ne morejo spekulirati, ker ni v njihovem interesu niti en sam odpust.

Prvi rezultat odredbe 109 je na dlan: brez vsakega sredstva za življenje je ostalo 40 delavcev s svojimi družinami. Ob tem seveda ni važno, ali se je to zgodilo po »prosti gospodarstveni volji«, ali »na osnovi odredbe 109«.

Bede in pomanjkanja torej ni mogoče ustavit z birokracijo.

Odredbo 109 je treba razveljaviti, ker lahko jutri izzove podobne »legalne« špekulacije v vseh kategorijah!

Z borbo je treba doseči resnično zaporo odpustov. (»Primorske dnevnik«)

V ponedeljek 16. februarja bo ob 20. uri v veliki Unionski dvorani

AKADEMIJA SINDIKALNIH KULTURNO-UMETNIŠKIH DRUŠTEV IN SKUPIN V KORIST GRŠKEMU LJUDSTVU

ki jo prireja Mestni odbor Ljubljane za pomoč grškemu ljudstvu Na akademiji bodo sodelovala kulturno-umetniška društva poštih uslužbenecv, »Tine Rožanc«, »Jože Moškrčić«, pevski zbori »Ivan Cankar«, sindikalne podružnice medicinske fakultete, tobačne tovarne, ECZ, tovarne Union, Krojaške zadruge, solistka Rezika Koritnikova, solist Tone Petrovič in recitatorji

V stop prost

PRISPEVAJTE ZA POMOČ GRŠKEMU LJUDSTVU!

Uredbe zvezne vlade o preskrbi prebivalstva

Uredba o državnih vezanih cenah kmetijskih pridelkov

Na podlagi 2. člana uredbe o prodaji kmetijskih pridelkov, ki je vezana s pravico do nakupa določenih industrijskih proizvoda po nižjih enotnih cenah, je vlada FLR, na predlog predsednika Gospodarskega sveta izdala naslednje

odredbo o državnih (vezanih) cenah kmetijskih pridelkov

I.

Zaradi zagotovitve prehrane prebivalstva in preskrbe kmetovalcev z industrijskimi proizvodi po nižjih enotnih cenah bodo državna odkupna podjetja in zadruge kupovale kmetijske pridelke po cenah, določenih v tej odredbi (vezane cene).

I. ZITO

1. Belo žito: pšenica (76 kg hl teže) 412 din, rž (70 kg hl teže) 366 din, ječmen (64 kg hl teže) 353 din, oves (44 kg hl teže) 369 din. Gornje cene je razumeti za 100 kg franko skladišče odkupna postaja ali franko vagon ali vlačilec po izbiri kupca, in to za dobro, zdravo ter suho blago, v trgovini običajne kakovosti. Gornje cene veljajo brez vsakih odbitkov.
2. Koruza: za največ 14 odstotki vlage (naravno ali umetno sušena) v zrnu 283 dinarjev, v storžih 212,25 din.

II. KLAVNA ŽIVINA, PRAŠIČI ZA PITANJE IN MAST

Za nakup žive klavne živine se določajo naslednje državne (vezane) cene za 1 kg žive teže, ugotovljene za tehtanjem.

Govedo

I. razred: pitano govedo z nad 55 odstotki mesa v zaklanem stanju 16,90 din; II. razr.: z nad 55 odstotki mesa v zaklanem stanju 14,80 din; III. razr.: z nad 50 odstotki mesa 13,70 din; IV. razr.: z nad 45 odst. mesa 12,60 din; V. razr.: z nad 40 odst. mesa 11,60 din; VI. razr.: pod 40 odst. mesa 9,50 din.

Teleta

I. razr.: z nad 66 odst. mesa v zaklanem stanju 17,70 din; II. razr.: z 60 do 66 odstotki mesa 16,70 din; III. razr.: z 59 do 62 odst. mesa 15,50 din; IV. razr.: pod 59 odst. mesa 14,50 din. Gornje cene veljajo samo za teleta, ki še niso odstavljena, in sicer do dveh mesecev starosti.

Ovce

I. razr.: pitani skopljenci 12 din; II. razred: nad 55 odst. mesa v zaklanem stanju 11 din; III. razr.: z nad 50 odst. mesa 10 din; IV. razr.: pod 55 odst. mesa v zaklanem stanju 9 din. — Jagnjeta 14,50 din.

Prašiči

A. Pitani prašiči: I. razr.: z nad 60 odstotki maščobe 26,50 din; II. razr.: z 55 do 60 odst. maščobe 24,50 din; III. razred: s 50 do 55 odst. maščobe 23 din; IV. razr.: s 45 do 50 odst. maščobe 21,50 din; V. razr.: s 40 do 45 odst. maščobe 19 dinarjev. Pitanim rezanim merjascem se določajo za 15 odstotkov nižje cene od ustrežajočih gornjih cen. Odstotek maščobe se računa z ozirom na težo v zaklanem stanju.

B. Mesnati prašiči: I. razr.: 24 din; II. razr.: 23 din. Za mesnate prašiče v smislu predpisov te odredbe se smatrajo prašiči jorkširske in berkširske pasme kakor tudi njihovi križanci, ki tehtajo 60 do 110 kg žive teže in ustrezajo tipu mesnatega prašiča.

C. Mršavi prašiči in prasci: 1. Mršavi prašiči za pitanje 27,50 din; 2. prasci do 20 kg žive teže 30 din. Vse gornje cene je razumeti franko najbližji živiški trg prodajalcev, in sicer za živino, ki ni bila hranjena niti napojena 12 ur pred prevzemom.

D. Svinjska mast: Za svinjsko mast se določa cena 31,25 din za 1 kg. Ta cena velja za mast, ki se kupuje od proizvajalcev in ne vsebuje nikakršnih tujih primesi.

III. SUROVE KOŽE

A

1. Goveje in bikove kože do 30 kg: kakovost I. 17,50 din, II. 15,75 din, III. 14, IV. 8,75, V. 3,50 din za kg.
2. Bikove kože od 31 do 40 kg: I. 15,75 din, II. 14,17, III. 12,60, IV. 7,87, V. 3,15 din za kg.
3. Bikove kože od 41 do 55 kg: I. 14 din, II. 12,60, III. 11,20, IV. 7,70, V. 2,80 din za kg.
4. Bikove kože nad 55 kg: I. 12,25 din, II. 11,02, III. 9,80, IV. 6,12, V. 2,45 din
5. Bivolove kože: I. 14,50 din, II. 13,05, III. 11,60, IV. 7,25, V. 2,90 din za kg.
6. Telečje kože z glavo in nogami: I. 23,50 din, II. 21,50, III. 18,80, IV. 11,75, V. 4,70 din za kg.
7. Telečje kože brez glave in nog: I. 29,50 din, II. 26,55, III. 23,60, IV. 14,75, V. 5,90 din za kg.
8. Kože odstavljenih telet z glavami in nogami: I. 19,97 din, II. 18,27, III. 15,98, IV. 9,98, V. 3,99 din.
9. Kože odstavljenih telet brez glave in nog: I. 25,07 din, II. 22,56, III. 19,97, IV. 12,53, V. 5,01 din za kg.
10. Konjske kože: I. 12 din, II. 10,80, III. 9,61, IV. 6, V. 2,40 din za kg.
11. Mezgi in mule: I. 9 din, II. 8,10, III. 7,20, IV. 4,50, V. 1,80 din za kg.
12. Oslovka koža: I. 6 din, II. 5,40, III. 4,80, IV. 3, V. 1,20 din za kg.
13. Kože žrebca: I. 15 din, II. 13,50, III. 12, IV. 7,50, V. 3 din za kg.

V. KROMPIR

Za nakup krompirja se določajo naslednje povprečne državne (vezane) cene: mladi zgodnji krompir 1000 din za 100 kg, mladi krompir 612,50 din, rdeči (roza) krompir 204,25 din, ostale vrste krompirja 157,50 din. Gornje cene veljajo za 100 kg neto franko vagon vlačilec ali skladišče državnega odkupnega podjetja ali zadruge na sedežu okraja in po izbiri kupca.

Minister za trgovino in preskrbo FLR Jugoslavije lahko na predlog ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike in v soglasju s predsednikom gospodarskega sveta vlade FLRJ, upoštevajoč kakovost, letno dobo itd., odredi v okviru gornjih osnovnih cen posebne cene za področje posamezne ljudske republike.

VI. FIŽOL

Za nakup fižola se določene naslednje povprečne državne (vezane) cene: fižol, tetovac, trešnjevac, gradištanac, koks in podobne vrste fižola 974,33 din za

100 kg, vse vrste enakobarnega fižola 779,47 din, pisani in mešani fižol 584,60 din.

Gornje cene veljajo za 100 kg neto franko vagon vlačilec ali skladišče državnega odkupnega podjetja ali zadruge na sedežu okraja, mestu in po izbiri kupca.

Minister za trgovino in preskrbo FLR Jugoslavije lahko na predlog ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike in v soglasju s predsednikom Gospodarskega sveta vlade FLRJ na podlagi gornjih osnovnih cen odredi cene za področje posamezne ljudske republike.

VII. VINO

Za nakup vina, ki vsebuje 12 maliganov, se določa povprečna državna (vezana) cena 700 din za 1 hl, oziroma 14 do 0,85 din za 1 stopnjo.

Gornjo ceno je razumeti za zdravo, enkrat pretočeno vino, franko vagon, vlačilec ali skladišče državnega odkupnega podjetja ali zadruge na sedežu okraja in po izbiri kupca.

Minister za trgovino in preskrbo FLR Jugoslavije lahko na predlog ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike in v soglasju s predsednikom gospodarskega sveta vlade FLRJ na podlagi gornjih osnovnih cen določi cene vina po vrstah in moči za področje posamezne ljudske republike.

VIII. INDUSTRIJSKE RASTLINE

Za industrijske rastline so določene naslednje povprečne državne (vezane) cene:

1. Lanena stebila s semenom 320 din za 100 kg, konoplina stebila 230 din, seme konoplje za setev 4000 din, bombaž, surovo vlakno 2300 din, sladkorna pesa 72 din, sladkorna pesa — seme 3300 din, cikorija 200 din, seme sončnic 430 din, oljna repica — seme 680 din, soja — seme 520 din, ricinus — seme 860 din, mak — seme 880 din, mak — opij z 11% morfija 1200 din, arašid — seme 1000 din, bučno — seme 800 din, seme lanu za industrijo 1100 din, tobak v listih din 6800, hmelj 8500 din, industrijska paprika 4500 din, sirkova slama 600 din, bolhač 3500 din, pivovarniški ječmen 420 din.

Gornje cene veljajo za 100 kg neto teže, franko vagon, vlačilec ali skladišče odkupne postaje in po izbiri kupca.

Na osnovi gornjih povprečnih cen bo minister za lahko industrijo FLRJ v soglasju s kmetijskim ministrom FLRJ in finančnim ministrom FLRJ določil cene za posamezne vrste in kakovosti industrijskih rastlin; in sicer tako, da bodo te cene lahko višje ali nižje od zgoraj navedenih povprečnih cen.

Prav tako bo minister za lahko industrijo FLRJ v soglasju s kmetijskim ministrom FLRJ in finančnim ministrom FLRJ predpisal tudi druge pogoje za sklepanje pogodb o pridelovanju industrijskih rastlin.

IX. OSTALI PROIZVODI

Za nakup nižje navedenih proizvodov se določajo naslednje povprečne državne (vezane) cene:

1. olivno olje 38 din za kg;
2. perutnina za 1 kg: piščanci 19 din, kokoši 18 din, kapuni 20 din, debele gosi 23 din, suhe gosi 16 din, debele race 22 din, suhe race 16 din, purani 18 din;
3. kokošja jajca 122 din za 100 jajc;
4. morske ribe 1622 din za 100 kg;
5. mehki sir 2400 din, trdi sir 3800 din;
6. neoluščeni riž 800 din.

Gornje cene so povprečne in veljajo franko vagon, vlačilec, ladja ali skladišče državnega podjetja ali zadruge po izbiri kupca.

Minister za trgovino in preskrbo FLR Jugoslavije oziroma po njegovem pooblastilu republiški ministri za trgovino in preskrbo bodo predpisali cene za posamezne vrste in kakovosti, upoštevajoč letni čas, in sicer tako, da bodo te cene lahko višje ali nižje od zgoraj navedenih cen.

Minister za trgovino in preskrbo FLR Jugoslavije lahko v soglasju s predsednikom gospodarskega sveta vlade FLRJ odredi za nakup nekaterih izrazito sezonskih proizvodov posebne dodatke.

Proizvajalci industrijskih rastlin, ki so za leto 1948. že sklenili pogodbe s državnimi podjetji na podlagi dosedanjih pogojev, lahko sprejmejo nove pogoje, ki jih daje ta uredba, ostanejo pa lahko tudi pri dosedanjih pogojih, kakor se odloči proizvajalec, ki je sklenil pogodbo.

Prav tako lahko pridelovalci industrijskih rastlin, ki še niso sklenili pogodb o proizvodnji in prodaji industrijskih rastlin, zahtevajo sklenitev pogodb po dosedanjih pogojih.

Proizvajalci tobaka v listu in bombaža, ki so že sklenili pogodbe po dosedanjih pogojih, lahko izkoristijo pogoje iz te naredbe, pridržijo si pa lahko tudi pravico za nakup koruze po dosedanjih predpisih.

Predsednik gospodarskega sveta vlade FLRJ bo izdal natančnejše pogoje za nakup kmetijskih pridelkov, kakor tudi marže, ki se odobrava državnim in združnim podjetjem.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu FLRJ«, uporabljati pa se bo začela s 1. marcem 1948.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito l. r.

Predsednik gospodarskega sveta vlade
Boris Kidrič l. r.

DRŽAVNE VEZANE CENE NAJVAŽNEJŠIH KMETIJSKIH PRIDELKOV V PRIMERJAVI S CENAMI LETA 1939

(vse v dinarjih za 100 kg):

Proizvod	cena drž. cena indeks v l. 1939. v 1948. 1939-100	živina (žive teže)	450	1290	286
ovence		ovce	330	1050	318
mast		mast	1150	3125	271
vino		vino	220	700	318
jajca		jajca	45	122	272
volna neoprana		volna neoprana	1600	5000	312
morske ribe		morske ribe	600	1622	271
olivno olje (nerafinirano)		olivno olje (nerafinirano)	1350	3800	281
sir mehki		sir mehki	850	2400	282
sir trdi		sir trdi	1400	3800	271

KAKO BODO ODKUPNA PODJETJA KUPOVALA KORUZO IN PRAŠIČE PO VEZANIH CENAH PRED IZDAJO BONOV ZA NAKUP INDUSTRIJSKEGA BLAGA PO NIŽJIM CENAM

Na osnovi 8. člana uredbe o prodaji kmetijskih pridelkov ki je vezana s pravico do nakupa določenih industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah, je zvezni minister za trgovino in preskrbo izdal navodilo o načinu kupovanja koruze, mršavih in debelih prašičev po vezanih cenah od kmetov proizvajalcev pred izdajo bonov za nakup industrijskega blaga.

Pooblaščen odkupna podjetja so dolžna takoj kupovati koruzo, mršave in debele prašiče od kmetov proizvajalcev in kmetkih delovnih združenj, ki žele te proizvode prodati državi po vezanih cenah, in sicer še preden se izdajo boni za nakup določenih industrijskih predmetov po nižjih enotnih cenah. V takih primerih bodo pooblaščen odkupna pod-

jetja izplačala kmetu proizvajalcu kupljene proizvode po vezanih cenah, hkrati pa mu bodo namesto bonov izstavila začasno potrdilo.

V tem potrdilu mora biti navedeno: a) ime, priimek in stalno bivališče prodajalca; b) vrsta, količina, cena in skupna vrednost odkupljenih in prevzetih kmetijskih pridelkov; c) obveznost podjetja, da najkasneje do 1. aprila t.l. izroči prodajalcu na njegovo zahtevo bone za nakup industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah v višini vrednosti prodanih kmetijskih pridelkov; d) pečat podjetja in podpis pooblaščenega službenca.

Na podlagi tega potrdila so odkupna podjetja dolžna izdati prodajalcu bone najkasneje do 1. aprila t.l.

Nižje cene soli, petroleja, vžigalic in tobačnih izdelkov za kmetovalce, ki prodajajo svoje pridelke po vezanih cenah

Na podlagi 6. člana uredbe o enotnih cenah in na predlog predsednika gospodarskega sveta vlade FLRJ je vlada FLRJ izdala naslednjo odločbo o nižjih enotnih cenah v prodaji na drobno za sol, petrolej za razsvetljavo, vžigalice in tobačne izdelke.

I. Proizvajalci kmetijskih pridelkov, ki so prodajali po posebnih predpisih svoje pridelke drž. podjetjem in združenj po določenih državnih cenah (vezanih cenah) lahko kupujejo sol, petrolej za razsvetljavo, vžigalice in tobačne izdelke po naslednjih cenah v prodaji na drobno:

1. Sol: a) jedilna sol (kuhinska) vena 3 din za 1 kg, skupni rabat 15%; b) živalska sol vena 1,40 din za 1 kg, skupni rabat 15%; c) sol za ribiške svrhe vena 1,25 din za 1 kg, skupni rabat 15%
2. Petrolej za razsvetljavo: vena 5,50 din za 1 kg (glede rabata glej točko III).
3. Vžigalice: vena za eno škatlico (50 vžigalic) 1 din, skupni rabat 14,6%.
4. Tobaki izdelki: vena cigarete za 20 kosov: »Jadrani« 15 din, »Makedonija« 10 din, »Drina« 10 din, »Triglav« 10 din, »Hercegovina« 10 din, »Morava« 8 din, »Sutjeska« 7 din, »Zeta« 4,50 din, »Drava« 3,50 din, »Sava« 3 din; cigare za kos: »Portoriko« 1,50 din, »Cigarilos« 1 din, domače kratke 1 din; tobak za 1 kg: mešani zetski 175 din, tobak za žvečenje 75 din. Skupni rabat znaša 12,4%.

II. Za promet s soljo, vžigalicami in tobačnimi izdelki veljajo še nadalje pred-

pisni predsednika zvezne planske komisije o rabatih za te proizvode z dne 21. februara 1947. Kat. št. 37, izvzemši predpise o višini rabata za vžigalice in tobačne izdelke.

Skupni rabat, določen v I. točki te odločbe se bo razdelil za vžigalice in tobačne izdelke med posamezne udeležence v prometu v istem sorazmerju, ki je bil določen v odločbi predsednika zvezne planske komisije, navedeni v prejšnjem odstavku.

III. Za promet s petrolejem za razsvetljavo veljajo še nadalje predpisi navodil zveznega urada za cene št. 6500 z dne 5. aprila 1947 o ureditvi nadrobne prodaje petroleja za razsvetljavo s tem, da se bo prodajalcem na drobno dovoljeval rabat v dosedanjih absolutnih zneskih na 1 liter.

IV. Odločbo o višini enotnih cenah za sol, petrolej za razsvetljavo, vžigalice in tobačne izdelke, ki bodo veljale v prosti prodaji navedenih izdelkov, bo izdal predsednik gospodarskega sveta FLRJ s svojo odločbo, in to v višini dosedanjih enotnih cen.

V. Ta odločba začne veljati z dnem objave v »Uradnem listu FLRJ« ter se bo izvajala od 1. marca t.l.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije
Josip Broz Tito l. r.

Predsednik gospodarskega sveta vlade
Boris Kidrič l. r.

Navodilo o načinu odkupovanja koruze, mršavih in debelih prašičev po vezanih cenah od kmetov-pridelovalcev pred izdajo bonov za nakup industrijskega blaga

Na podlagi 8. čl. uredbe o prodaji kmetijskih pridelkov, ki je vezana s pravico do nakupa industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah, predpisujem

navodilo

o načinu odkupovanja koruze, mršavih in debelih prašičev po vezanih cenah od kmetov pridelovalcev pred izdajo bonov za nakup industrijskega blaga.

1. Pooblaščen odkupna podjetja so dolžna takoj kupovati koruzo, mršave in debele prašiče od kmetov pridelovalcev in kmetijskih delovnih združenj, ki želijo to blago prodati državi po vezanih cenah še pred izdajo bonov za nakup določenih industrijskih artiklov po nižjih enotnih cenah.

V takšnih primerih bodo pooblaščen odkupna podjetja plačala kmetu pridelovalcu kupljeno blago po vezanih cenah in mu hkrati izdala namesto bonov začasno potrdilo.

V potrdilu mora biti navedeno: a) ime, priimek in bivališče prodajalca;

b) vrsta, količina, cena in skupna vrednost odkupljenih ter prevzetih kmetijskih pridelkov;

c) obveznost podjetja, da bo najpozneje do 1. aprila 1948. izročilo prodajalcu na njegovo zahtevo bone za nakup industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah v vrednosti prodanih kmetijskih pridelkov;

d) pečat podjetja in podpis pooblaščenega službenca.

Odkupna podjetja so dolžna na podlagi tega potrdila izdati prodajalcu bone najpozneje do 1. aprila 1948.

2. To navodilo stopi takoj v veljavo. IV št. 1308. Beograd, 10. februara 1948.

Minister za trgovino in preskrbo:
Jakov Blažević.

Odredba o določanju potrošnikov, ki se jim zajamči preskrba

Vlada FLRJ izdaja na podlagi 3. čl. uredbe o preskrbi prebivalstva in na predlog ministra za trgovino in preskrbo FLRJ

odredbo

o določanju potrošnikov, ki se jim zajamči preskrba.

1. Preskrba za določenimi živili se zagotovi naslednjim potrošnikom:

- a) delavcem, uslužbencom in nameščenim, ki so zaposleni v državnih ura-

dih, ustanovah in podjetjih, združenj in združnih organizacijah, društvenih organizacijah in pri privatnih delodajalcih; vajencem;

b) osebnim in družinskim upokoženim; vojnim invalidom in delovnim invalidom; učenjakom in umetnikom; učivalcem podpor Džavnege zavoda za socialno varovanje; gnotno nepreskrbljenim osebami, ki se ne morejo preživljati; samim ženam z več izpod 16 let

Nadaljevanje na 4. strani.

Uredba zvezne vlade o preskrbi prabivalstva

(Nadaljevanje s 3. strani)

starini otroki; obrtnikom; članom obrtnih pridelovalnih zadrug; svećenikom verskih skupnosti; visokošolcem in dijakom srednjih in strokovnih šol; babilcam; osebam svobodnih poklicev; lekarnarjem, zdravnikom, zobozdravnikom, zobotehnikom in odvetnikom, če res opravljajo svoj poklic;

c) družinskim članom oseb, ki so našteje pod a) in b). Družinski člani gmotno nepreskrbljenih oseb se uvrstijo pod zajedno preskrbu le, če niso sposobni, da bi se preživljali.

Družinski člani oseb, ki so našteje pod a) in b), se bodo oskrbovali z zajedničnimi industrijskimi izdelki ne glede na to, ali živijo skupno v istem kraju ali ne.

3. Kot delavci, uslužbenici in nameščenici veljajo v smislu te odredbe vse osebe, ki so v delovnem razmerju in obvezno zavarovane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje.

Minister za trgovino in preskrbu FLRJ bo v sporazumu z ministrom za delo FLRJ določil, katere osebe se v smislu te odredbe lahko štejejo kot delavci, čeprav niso v delovnem razmerju in ne obvezno zavarovani pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje (n. pr.: šoferji taksijev, kočijaži, žagarji itd.).

4. Kot družinski člani potrošnikov, ki so navedeni pod 1. in 2. odredbo, veljajo ožji družinski člani (mož ali žena in maloletni otroci, in sicer: zakonski, nezakonski, posvojeni, pastorki in sirote v rejji), kakor tudi starčki in nedoletni bratje in sestre, če jih dotični potrošnik vzdržuje in če nimajo drugih dohodkov, živijo pa v skupnem gospodinjstvu.

5. Podrobnejše predpise za izpolnjevanje te odredbe izda minister za trgovino in preskrbu FLRJ.

6. Ta odredba stopi v veljavo na dan objave v Uradnem listu Federativne ljudske republike Jugoslavije, uporabljala se pa bo 1. marca 1948.

IV. št. 1188.

Beograd, 10. februara 1948.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije:
Josip Broz-Tito.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

ki jim je nujno potrebna dietična ali močnejša hrana. Potrošniki kupujejo na te potrošniške nakaznice dodatne količine določenih zajedanih živil.

B) Potrošniške nakaznice za noseče žene (T).

16. čl. Potrošniške nakaznice za noseče žene se izdajajo nosečim ženam po končanem petem mesecu nosečnosti. Potrošnice kupujejo na te potrošniške nakaznice dodatne količine določenih zajedanih živil.

Razen tega se izdajajo nosečim ženam po ena nakaznica za tekstilije za otroke v starosti do 2 let (ID-1). Na podlagi te nakaznice kupujejo potrebno opremo za dojenčka. Ta karta ne vpliva na izdajo redne karte za dojenčka.

C) Potrošniške nakaznice za udarnike, novatorje in racionalizatorje (RU).

17. čl. Potrošniške nakaznice za udarnike, novatorje in racionalizatorje se izdajajo osebam, ki so proglašene na predpisani način za udarnike, novatorje ali racionalizatorje. Udarniške nakaznice so posebne za živila in posebne za tekstilije in obutev.

D) Potrošniške nakaznice za izredne potrebe.

18. čl. Potrošniške nakaznice za izredne potrebe se izdajajo osebam, ki so bile sprejete pod zajedno preskrbu, za njihove izredne potrebe po tekstilijah, n. pr.: ustanovitve gospodinjstva, smrtni primer v družini, uničenje oblačilnega predmeta zaradi požara, poplave ali drugih elementarnih nesreč. Ta nakaznica velja 3 mesece od dneva izdaje.

TURISTIČNE POTROŠNIŠKE NAKAZNICE

19. čl. Turistične potrošniške nakaznice se uporabljajo za preskrbu z zajedničnimi živila za obiskovalce turističnih, klimatskih in kopalskih krajev.

KAZENSKKE DOLOČBE

20. čl. Z denarno kaznijo do 10.000 din ali prisilnim delom do 1 mesec dni se kaznuje oseba, ki izvrši naslednje prestopke — kolikor ni to kazensko dejanje — in sicer:

1. oseba, ki uporabi tujo potrošniško nakaznico brez predpisanega pooblastila;
2. oseba, ki pri izdaji ali potrjevanju potrošniške nakaznice da netočne podatke;
3. oseba, ki predloži zaradi nakupa ali uporabi potrošniško nakaznico s točkami in kuponi nepotrjenega trimesečja;
4. oseba, ki uporabi potrošniško nakaznico za živila odsotnega potrošnika;

Navodilo o razvrstitvi potrošnikov v potrošniške kategorije

I. Po vrsti, teži in pogojih dela, po važnosti in vrsti poklica, po letih starosti potrošnika, kakor tudi po ostalih določenih, ki vplivajo na potrebo preskrbe, se vsi potrošniki, ki jim je zajedna preskrba, razvrščajo v potrošniške kategorije.

Zaradi preskrbe z zajedničnimi prehranbenimi predmeti se potrošniki razvrščajo v naslednje kategorije: R-1a, R-1b, R-1c, R-1d, R-2a, R-2b, R-2c, R-2d, R-3, G-1, G-2, D-1, D-2, D-3.

Zaradi preskrbe z industrijskimi predmeti pa se potrošniki razvrščajo v naslednje kategorije: IR-1, IR-2, IG, ID-1, ID-2.

II. Potrošniki se razvrščajo v kategorije R-1a, R-1b, R-1c, R-1d, R-2a, R-2b, R-2c, R-2d, D-1 in D-2 po obstoječih predpisih o razvrščanju potrošnikov v potrošniške kategorije, kolikor s tem navodilom ni drugače določeno.

V potrošniško kategorijo G-1 spadajo: rodbinski upokojenci, osebe, ki materialno niso preskrbljene in niso sposobne za pridobivanje, obrtniki, osebe svobodnih poklicev (lekarnarji, zdravniki, zobarji, zobotehniki, odvetniki), šoferji taksijev, kočijaži, dninarji, postrožnice, člani družin potrošnikov, ki imajo nakaznice R in G-1 ter vsi ostali potrošniki, ki niso razvrščeni v katero drugo potrošniško kategorijo, pa so prevzeti v zajedno preskrbu.

V potrošniško kategorijo G-2 spadajo: osebe, ki imajo trgovske in gostinske obrate ter člani njihovih družin, kolikor so prevzeti v zajedno preskrbu.

V potrošniško kategorijo D-3 spadajo: otroci od 7 do 14. leta, kolikor so prevzeti v zajedno preskrbu.

III. — A. V potrošniško kategorijo IR-1 spadajo: a) delavci, uslužbenici in nameščenici, zaposleni v državnih uradih, ustanovah in podjetjih, zadrugah in združnih organizacijah, družbenih organizacijah in privatnih delodajalcih; b) učenci v gospodarstvu; c) vojni invalidi in invalidi dela, kolikor niso zaposleni in na tej podlagi razvrščeni v druge potrošniške kategorije; d) učenjaki in umetniki; e) študenti.

B. V potrošniško kategorijo IR-2 spadajo: a) osebni upokojenci; b) učenci

5. oseba, ki uporabi potrošniško nakaznico, čeprav je izgubila pravico do zajedne preskrbe;

6. oseba, ki izvrši druge prekrške predpisov o izdaji in uporabi potrošniških nakaznic.

21. čl. Z denarno kaznijo do 20.000 din ali s prisilnim delom do 2 meseca se kaznujejo uslužbenici in druge osebe, ki izvršijo naslednje prestopke — če to ni kazensko dejanje — in sicer:

1. uslužbenec, ki malomarno vodi seznam in podatke za evidenco ter kontrolo nad potrošniškimi nakaznicami, tako da je zaradi tega otežkojena kontrola o številčnem stanju ali otežkojena pravilna preskrba z zajedničnimi artikli;

2. uslužbenec, ki pri izdaji potrošniške nakaznice ne uniči točk in kuponov za čas, v katerem potrošnik ni imel pravice do potrošniške nakaznice;

3. pooblaščen oseba za potrjevanje potrošniških potrdil, ki namenoma predlagajo nepravilno kategorizacijo potrošnikov;

4. hišni in ulični poverjeniki, ki ne preiščejo netočnih podatkov o potrošnikih;

5. prodajalnik in drugo osebo trgovskih podjetij, ki s svojo nepazljivostjo omogoči prodajo artiklov zajedne preskrbe na podlagi kuponov in točk nepotrjenega trimesečja;

6. uslužbenec, ki malomarno hrani in ravna s potrošniškimi nakaznicami ali malomarno hrani odrezane kupone in točke;

7. uslužbenici in druge osebe, ki prekršijo predpise o izdajanju, uporabi in ravnanju s potrošniškimi nakaznicami, predpise o prodaji in izkazovanju prodanega zajednega blaga, kakor tudi predpise o evidenci nad potrošniki zajedne preskrbe.

22. čl. Kazen za prekrške, ki so navedeni v 20. in 21. členu, izreka okrajni ali mestni (rajonski) izvršni odbor.

ZAKLJUČNE DOLOČBE

23. čl. Podrobnejše določbe za izpolnjevanje tega pravilnika in zlasti o izdajanju in potrjevanju potrošniških nakaznic, o varovanju in ravnanju z njimi ter o evidenci nad potrošniki in o izkazovanju prodanega blaga bodo predpisane z navodili.

24. čl. Industrijske nakaznice, ki se izdajajo za leto 1948., bodo veljale od 1. marca 1948. do 1. marca 1949. Pri izdaji se bodo potrošniške nakaznice potrdile za mesec marec, april in maj 1948.

25. čl. Ta pravilnik stopi v veljavo 1. marca 1948.

Št. 1152.

Beograd, 10. februara 1948.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

Minister za trgovino in preskrbu:
Jakov Blažević.

vane pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje:

a) nosači, žagarji, šoferji taksijev, kočijaži in dninarji, če so po predpisih registrirani in če dejansko opravljajo svoj posel;

b) osebe, ki so začasno in nestalno zaposlene pri gospodinskih poslih (perice, postrožnice).

Osebe pod a) in b) se preskrbujejo s prehranbenimi predmeti, če žive v krajih, v katerih ni možnosti preskrbe s prehranbenimi predmeti iz lokalnih virov.

II. Člani družin potrošnikov iz točke a) in b) se preskrbujejo z zajedničnimi prehranbenimi predmeti in industrijskimi proizvodi, če žive s potrošnikom v skupnem gospodinjstvu.

III. Ta odločba začne veljati z dnem objave v Uradnem listu FLRJ, uporabljala pa se bo od 1. marca 1948.

Št. 1154.

Beograd, 10. februara 1948.

Minister trgovine in preskrbe:
Jakov Blažević.

Soglašala:
Minister za delo:
Ljubčo Arsov.

ODLOČBA O DOLOČITVI ŠTEVILA NAKUPNIH TOČK, KI SO POTREBNE ZA NAKUP INDUSTRIJSKIH IZDELKOV ZAJEDNE PRESKRBE

Na temelju točke II. odločbe o določitvi predmetov in količini proizvodov, ki pridejo v zvezno zajedno preskrbu, izdajam

odločbo o določitvi števila nakupnih točk, ki so potrebne za nakup industrijskih izdelkov zajedne preskrbe.

1. Bombažne tkanine za perilo in izdelano perilo iz bombažnih tkanin, bombažni sukane in obutev iz usnja se prodajajo potrošnikom proti odvzemu nakupnih točk in določenih kuponov, vsi ostali industrijski izdelki pa samo proti odvzemu nakupnih točk. Za nakup posameznih industrijskih izdelkov se odvzame naslednje število nakupnih točk:

I. Tkanine (metrsko blago)

1. Bombažne tkanine: za perilo, v enojni širini kupon in 4 točke; za posteljino v enojni širini 6 točk, v dvojni širini 10 točk, v trojni širini 14 točk; za ženske obleke v enojni širini 4 točke; za moške obleke: a) za delovne obleke (gradl, dril) v enojni širini 4 točke, v dvojni širini 8 točk; b) ostale (štruks, hlače, sragla, kordbaržun itd.) v enojni širini 6 točk, v dvojni širini 10 točk; za podlogo v enojni širini 4 točke, v dvojni širini 8 točk; za vmesno podlogo 4 točke; za plenice v enojni širini 4 točke; za pohištvo v dvojni širini 20 točk; za odeje v dvojni širini 8 točk.

2. Volnene tkanine: za moške obleke iz mikane preje v dvojni širini 14 točk, iz česane preje v dvojni širini 30 točk; kmečko sukno v dvojni širini 14 točk; za ženske obleke: iz mikane preje v dvojni širini 10 točk, iz česane preje v dvojni širini 20 točk; za ženske kostime: iz mikane preje v dvojni širini 14 točk; za ženske zimске plašče v dvojni širini 20 točk; za ženske lahke plašče v dvojni širini 10 točk; volnena vmesna podloga 8 točk.

3. Tkanine iz umetne svile: za žensko perilo v enojni širini 8 točk; za ženske obleke v enojni širini 12 točk; za podlogo v enojni širini 10 točk, v dvojni širini 16 točk.

II. Konfekcija

1. Konfekcija za moške nad 14 let: a) bombažna: sragja z dolgimi rokavi kupon in 10 točk, s kratkimi rokavi kupon in 9 točk; spodnje hlače dolge kupon in 7 točk, kratke kupon in 5 točk; pidžama kupon in 22 točk; nočna sragja kupon in 16 točk; suknič 20 točk, hlače 12 točk, dvodelna obleka (suknič in hlače) 32 točk, tridelna obleka (suknič, hlače in telovnik) 36 točk; delovna obleka: iz enega dela (pajac) 18 točk, iz dveh delov 20 točk; delovni plašč 16 točk; vetrni jopič 14 točk;

b) volnena konfekcija: suknič (sako) 30 točk, hlače pumparice, jahalne hlače itd. 18 točk; dvodelna obleka (suknič in hlače) 48 točk, tridelna obleka (suknič, hlače in telovnik) 53 točk; zimski plašč dolgi 85 točk, zimski plašč kratki (mikado) 55 točk, plašč (hubertu) 50 točk; smučarska obleka 45 točk; vetrni jopič 30 točk.

2. Konfekcija za ženske nad 14 let: a) bombažna: kombineza (sragja) kupon in 8 točk, hlače kupon in 4 točke, pidžama kupon in 20 točk, nočna sragja kupon in 16 točk, domača halja 14 točk, bluz 7 točk, jopič 7 točk, predpasnik dolg 6 točk, kratak 4 točke, delovna obleka iz dveh delov 18 točk, delovna obleka iz enega dela (pajac) 16 točk, delovni plašč 14 točk, vetrni jopič 12 točk;

b) volnena konfekcija: obleka 18 točk, jopič od kostuma 24 točk, krilo 12 točk, kompletan kostum (jopič in krilo) 36 točk, zimski plašč 50 točk, lahki plašč 30 točk, obleka za smučanje 45 točk, vetrni jopič 22 točk.

3. Konfekcija za dečke od 2 do 14 let: a) bombažna: sragja z dolgimi rokavi kupon in 6 točk, s kratkimi rokavi kupon in 5 točk, spodnje hlače dolge 3 točke, kratke 2 točki, pidžama

Nadaljevanje na 5. stran.

Pravilnik o potrošniških nakaznicah

Na podlagi 5. čl. uredbe o preskrbi prabivalstva predpisujem

pravilnik o potrošniških nakaznicah.

Splošne določbe.

1. čl. Potrošniki, ki spadajo pod zajedno preskrbu, se bodo oskrbovali z artikli zajedne preskrbe izključno na podlagi potrošniških nakaznic.

2. čl. Potrošniške nakaznice zvezne zajedne preskrbe so enotne na vsem državnem ozemlju.

Ministri za trgovino in preskrbu ljudskih republik predpisujejo način, kako se kupujejo artikli republiške zajedne preskrbe in kakšne so potrošniške nakaznice za to preskrbu.

3. čl. Potrošniške nakaznice se izdajajo določenim osebam na podlagi dokazil o svojstvu teh oseb, ki imajo pravico do potrošniških nakaznic določene vrste.

Potrošniške nakaznice v mestih izdajajo mestni (rajonski) izvršni odbori, v drugih krajih pa krajevni ljudski odbori na

Uredbe zvezne vlade o preskrbi prebivalstva

Nadaljevanje s 4. strani.

kupon in 10 točk, nočna srajca kupon in 8 točk, suknjič (sako) 12 točk, kratke vlačice 6 točk, dolge hlače 8 točk, kompletna obleka s kratkimi hlačami 18 točk, z dolgimi hlačami 20 točk, vetrni jopič 10 točk;

b) volnena konfekcija: suknjič (sako) 18 točk, hlače kratke 8 točk, dolge 12 točk, kompletna obleka s kratkimi hlačami 26 točk, z dolgimi hlačami 30 točk, zimski plašč 36 točk, lahki plašč (hubertus) 25 točk, obleka za smučanje 25 točk, vetrni jopič 15 točk.

4. Konfekcija za deklice od 2 do 14 let: a) bombažna: srajca kupon in 4 točke, hlače kupon in 2 točki, pidžama kupon in 10 točk, nočna srajca kupon in 8 točk, obleka 8 točk, suknjič 4 točke, bluz 4 točke, predpasnik 3 točke, vetrni jopič 10 točk;

b) volnena konfekcija: obleka 10 točk, zimski plašč 36 točk, lahki plašč 25 točk, suknjič od kostuma 16 točk, krilo 8 točk, kompletan kostum (suknjič in krilo) 10 točk.

5. Konfekcija za otroke do 2 let: plenice (80x80 cm) 5 točke, srajčka 1 točka, hlače 1 točka, kapica 1 točka, obleka 6 točk, plašček 4 točke, zimski plašček 12 točk.

III. Trikotaže

1. Trikotaža za moške nad 14 let: srajca bombažna z dolgimi rokavi 8 točk, s kratkimi rokavi 7 točk, srajca iz umetne svile z dolgimi rokavi 16 točk, s kratkimi rokavi 14 točk, spodnje hlače bombažne dolge 7 točk, kratke 5 točk, bombažna majna letna 6 točk, zimski 8 točk, majica bombažna brez rokavov 5 točk, bombažni žemper (pulover) z rokavi 10 točk, brez rokavov 8 točk, volneni žemper (pulover) z rokavi 20 točk, brez rokavov 16 točk.

2. Trikotaža za ženske nad 14 let: kombineza bombažna 6 točk, iz umetne svile 12 točk, hlače bombažne 4 točke, iz umetne svile 6 točk, majica bombažna 5 točk, iz umetne svile 14 točk, žemper (pulover) bombažni z rokavi 10 točk, brez rokavov 8 točk, žemper (pulover) volneni z rokavi 20 točk, brez rokavov 16 točk.

3. Trikotaža za dečke od 12 do 14 let: srajca bombažna z dolgimi rokavi 6 točk, s kratkimi rokavi 5 točk, spodnje hlače dolge 5 točk, kratke 4 točke, majica bombažna letna 4 točke, zimski 6 točk, majica bombažna brez rokavov 3 točke, žemper (pulover) bombažni z rokavi 7 točk, brez rokavov 5 točk, žemper (pulover) volneni z rokavi 12 točk, brez rokavov 8 točk, trikotažna obleka za smučanje (za treniranje) bombažna 14 točk.

Navodilo o evidenci potrošnikov v zajamčeni preskrbi

Na temelju 23. člena pravilnika o potrošniških nakaznicah predpisujem navodilo o evidenci potrošnikov v zajamčeni preskrbi:

1. Zaradi pravilne in točne evidence števila potrošnikov, ki so prevzeti v zajamčeno preskrbo, so krajevni in mestni ljudski odbori dolžni voditi: a) register potrošnikov, prevzetih v zajamčeno preskrbo; b) kartoteko potrošnikov, prevzetih v zajamčeno preskrbo.

2. Ljudski odbori bodo vodili poseben register osnovnih potrošnikov (osnovne potrošniške kategorije) in poseben register potrošnikov v dopolnilni preskrbi (bolniki, noseče žene, udarniki). Register potrošnikov je osnovni dokument o potrošnikih, ki so prevzeti v zajamčeno preskrbo. Registrska knjiga mora biti prečiščena, opremljena s pečatom in potrjena; iz nje se ne smejo trgati listi.

3. Register osnovnih potrošnikov se vodi po posebnem obrazcu (št. 1). V ta register se vpisujejo vsi osnovni potrošniki, ki so jim bile izdane potrošniške nakaznice. Številka, pod katero je potrošnik zabeležen v registru, se vpisuje v potrošniško nakaznico in je nespremenljiva vse dotlej, dokler se potrošnik ne črta iz registra. Če je potrošnik črtan iz registra in se ponovno vpiše, tedaj ga je treba vpisati pod novo registrsko številko.

Na koncu vsakega meseca potrdita register predsednik in tajnik krajevnega ljudskega odbora oziroma poverjenik za trgovino in preskrbo mestnega izvršilnega odbora. To potrditev je treba izvršiti na način, ki je predpisan v obrazcu št. 1.

Zaradi lažje evidence in kontrole bodo mestni ljudski odbori z velikim številom potrošnikov v zajamčeni preskrbi vodili poleg registra še poseben priložnični (knjižico), v katerem se bodo ločeno za vsak mesec zabeležili potrošniki, ki se izločijo iz zajamčene preskrbe oziroma se črtajo iz registra. V ta priložnični se vpiše ime, priimek in očetovo ime potrošnika ter njegova registrska številka.

4. Register potrošnikov v dopolnilni preskrbi se vodi po obrazcu št. 2. Vodenje tega registra (vpisovanje in črtanje potrošnikov in potrjevanje) se vrši na način, ki je predpisan v 3. točki za register osnovnih potrošnikov.

5. Kartoteka potrošnikov sestoji iz kartotek potrošnikov v preskrbi s prehranbenimi predmeti, kartotek potrošnikov v preskrbi s tekstilnimi predmeti in obutvijo ter kartotek potrošnikov v dopolnilni preskrbi. Oblika in vsebina kartonov sta predpisana z obrazci št. 3, 4 in 5. Kartoni se vodijo po abecednem vrstnem redu, ločeno po potrošniških kategorijah.

6. Ljudski odbori turističnih in zdraviliških krajev bodo vodili posebno evidenco turistov in izdanih turističnih nakaznic po obrazcu št. 6.

Ljudski odbori bodo vodili posebno evidenco delavcev, ki jim pripada obrok IV, na podlagi poročila podjetja, v ka-

4. Trikotaža za deklice od 12 do 14 let: kombineza bombažna 4 točke, iz umetne svile 7 točk, hlače bombažne 2 točki, iz umetne svile 4 točke, majica bombažna poletna 4 točke, zimski 6 točk, bluz iz umetne svile 8 točk, žemper (pulover) bombažni z dolgimi rokavi 7 točk, brez rokavov 5 točk, volneni z dolgimi rokavi 12 točk, brez rokavov 8 točk, trikotažna obleka za smučanje (za treniranje) bombažna 14 točk.

5. Trikotaža za otroke do 2 let: srajčka 1 točka, hlače 1 točka, kapica 1 točka, pletena obleka 7 točk, hlače za igranje 4 točke.

IV. Nogavice

Nogavice moške volnene 6 točk, moške ali ženske bombažne (kratke) 2 točki, moške ali ženske bombažne dolge (dokolenke) 4 točke, ženske iz umetne svile 8 točk, otroške bombažne kratke 2 točki, dolge in dokolenke 3 točke.

V. Ostalo tekstilno blago

Sukanec bombažni (za 100 m) kupon in 1 točka, bombažna odeva (140x190 cm) 16 točk, bombažna odeva (60x90 cm) 4 točke, brisača majhna (40x50 in 44x54 centimetrov) 2 točki, velika (50x100 cm) 4 točke, brisača velika frotirka 6 točk, volnena odeva 28 točk, bombažna prešita odeva velika 32 točk, majhna otroška 16 točk, prešita odeva iz umetne svile velika 48 točk, robec ali ruta 4 točke, kompletan pribor za obleko, kostum, zimski plašč ali letni plašč 26 točk.

VI. Obutev

Čevlji delaveški kupon in 40 točk, moški usnjeni čevlji z usnjenim podplatom kupon in 40 točk, z gumijastim podplatom kupon in 28 točk, ženski čevlji z usnjenim podplatom kupon in 36 točk, z gumijastim podplatom kupon in 25 točk, gojzerice kupon in 80 točk, usnjeni škornji kupon in 80 točk, gumijasti škornji običajni 40 točk, ribiški 40 točk, galoš 15 točk.

2. Enojna tkanina se računa do 90 cm vključno, dvojna do 155 cm vključno, trojna širina pa nad 155 cm. Številko točk velja pri tkaninah za 1 m, pri konfekciji in trikotaži za 1 kos, pri nogavicah in obutvi za 1 par.

3. Ta odločba se začne uporabljati 1. marca 1948.

Št. 1164.

Beograd, 10. februarja 1948.

Minister za trgovino in preskrbo: **Jakov Blažević**

terem so ti delavci zaposleni.

7. Listine, na podlagi katerih se vnašajo podatki v register in kartoteko (vključitev potrošnikov v zajamčeno preskrbo, izločitev potrošnikov iz zajamčene preskrbe, sprememba potrošniške kategorije), se morajo urediti po mesecih in hraniti ločeno od ostalega arhiva na način, ki omogoča hitro in lahko kontrolo.

8. Na podlagi registra in kartotek potrošnikov sestavlja ljudski odbor mesečno poročilo o številčnem stanju potrošnikov po obrazcih št. 7 in 8. Krajevni ljudski odbor (rajonski) je dolžan dostaviti to poročilo okrajnemu (mestnemu) izvršilnemu odboru v dveh izvodih najkasneje do 5. v mesecu. Na podlagi sprejetih poročil sestavi okrajni oziroma mestni izvršilni odbor po istih obrazcih (št. 7 in 8) svoje zbiralno mesečno poročilo in ga dostavi v dveh izvodih ministrstvu za trgovino in preskrbo ljudske republike najkasneje do 8. v mesecu.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike pa sestavi na podlagi sprejetih poročil po istih obrazcih (št. 7 in 8) zbiralno mesečno poročilo in ga dostavi v zveznem ministrstvu za trgovino in preskrbo ljudske republike kot prilogo en izvod poročil okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov. Poleg poročila o številčnem stanju potrošnikov obrazloži ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike vse važnejše probleme in težave v zvezi z vodenjem evidence potrošnikov.

9. Ministrstvo za trgovino in preskrbo ljudske republike je dolžno voditi kartoteko potrošnikov po okrajih in mestih, v kateri se mesečno evidentira: a) število potrošnikov v preskrbi s prehranbenimi predmeti po kategorijah; b) število potrošnikov v preskrbi s tekstilnim blagom in obutvijo po kategorijah; c) število potrošniških nakaznic po vrstah in kategorijah, ki so bile izdane posameznim ljudskim odborom, in sicer število nakaznic, ki so jih ljudski odbori izdali potrošnikom, število vrjenih in neveljavnih nakaznic ter število nakaznic na zalogi po vrstah in kategorijah.

10. Organi, ki opravljajo kontrolo dela v zvezi z zajamčeno preskrbo, so dolžni poleg zapisnika o izvršeni kontroli vpisati v register datum in rezultat izvršenega pregleda. To se vpisuje na zadnjih straneh registra, ki so posebej določene za ta namen.

11. Uslužbenici, ki so dolžni voditi registre in kartoteko kakor tudi organi, ki so pooblašteni potrditi registre, so odgovorni za točnost podatkov v registrih in kartotekah.

12. Ljudski odbori so dolžni voditi registre in kartoteko potrošnikov, počenši od 1. marca 1948.

Št. 1153.

Beograd, 10. februarja 1948.

Minister trgovine in preskrbe: **Jakov Blažević**

Uredba o trgovini s kmetijskimi pridelki v privatni trgovini

Zaradi ureditve izmenjave predmetov široke potrošnje in zaščite prebivalstva pred spekulacijo, izdaja vlada FLRJ, na predlog ministra za trgovino in preskrbo FLRJ in na podlagi čl. 40. v zvezi z 20. členom zakona o petletnem planu razvoja narodnega gospodarstva Federativne ljudske republike Jugoslavije v letih 1947—1951

UREDBO

o trgovanju s kmetijskimi pridelki v privatni trgovini.

1. čl. Privatne osebe, ki imajo dovoljenje za trgovino s kmetijskimi pridelki in branjarji, se lahko ukvarjajo s trgovino s kmetijskimi pridelki le na podlagi posebnega dovoljenja, ki ga izda okrajni ali mestni (rajonski) izvršilni odbor sedeža trgovine oziroma branjarije.

Dovoljeno trgovanje s kmetijskimi pridelki je možno le v trgovinah in branjarijah.

2. čl. S trgovino na debelo s kmetijskimi pridelki kakor tudi s trgovino zaradi nadaljnjega prodajanja drugim trgovcem oziroma branjevcem za nadrobno prodajo, se ne morejo ukvarjati privatne trgovine.

3. čl. Agenturški ali posredniški posli v trgovini s kmetijskimi pridelki so prepovedani privatnim osebam v kakršni koli obliki.

Privatne osebe se lahko izjemoma ukvarjajo z nakupovanjem kmetijskih pridelkov in industrijskih surovin za država in zadržana podjetja le z dovoljenjem ministra za trgovino in preskrbo ljudske republike.

4. čl. Potrošniki lahko kupujejo kmetijske pridelke neposredno od proizvajalca brez kakršnega koli dovoljenja, vendar pa samo v količinah, ki so potrebne za njihovo gospodinjstvo.

5. čl. Privatni trgovci, branjevc, mesarji, lastniki gostinskih, hotelskih, slaščičarskih in podobnih podjetij lahko kupujejo kmetijske pridelke neposredno od kmetovalca ali na trgu, če imajo poleg dovoljenja po 1. členu te uredbe za to posebno dovoljenje okrajnega oziroma mestnega izvršilnega odbora (uprave za odkup) sedeža njihovega obrata. V teh primerih lahko kupujejo kmetijske pridelke v količinah, ki so potrebne za prodajo potrošnikom v njihovih obratih, vendar pa ne za nadaljnjo nadrobno prodajo.

Alkoholne pijače lahko kupujejo neposredno od proizvajalcev tiste privatne osebe, ki imajo dovoljenje za izvrševanje gostinske in hotelske obrate, in ki imajo poleg tega posebno dovoljenje za nakup neposredno od proizvajalca. V tem dovoljenju mora biti označena količina, ki jo lahko kupujejo.

Posebno dovoljenje po tem členu lahko izda okrajni oziroma mestni izvršilni odbor izključno na svojem področju, na področju ljudske republike pa le v krajih, ki jih določa minister za trgovino in preskrbo ljudske republike. Minister za trgovino in preskrbo ljudske republike lahko določi kraje za nakup kmetijskih pridelkov na področju drugih republik, ki mu jih določi minister za trgovino FLRJ.

Obrazec posebnega dovoljenja po tem členu predpisuje minister za trgovino in preskrbo FLRJ.

6. čl. Kadar trgovci, branjevc in gostinčarji kupujejo kmetijske proizvode izven okrajja, v katerem imajo obrate, se morajo prijavit okrajni upravi za odkup v okrajju, v katerem kupujejo, da jim le-ta potrdi dovoljenje po 5. čl. te uredbe. Brez tega potrdila ne morejo kupovati kmetijskih pridelkov na področju tega okrajja.

7. čl. Državni organi, zlasti pa organi notranjih zadev in trgovinske inspekcije morajo nadzirati izvajanje te uredbe ter morajo prijavit javnemu tožilcu vse osebe, ki z nedovoljeno trgovino in spekulacijo ter navijanjem cen kršijo predpise te uredbe, zlasti pa osebe:

1. ki kršijo predpise o cenah, navijanju cen ter se ukvarjajo z nedovoljeno trgovino ter kmetijskimi pridelki;

2. ki se ukvarjajo s trgovino s poljedelskimi pridelki na debelo;

3. ki se brez dovoljenja ukvarjajo s posredovanjem ali agenturo v trgovini med proizvajalcem in potrošnikom oziroma med proizvajalcem in državnimi ter združnimi podjetji.

4. ki se ukvarjajo s trgovino s kmetijskimi pridelki brez dovoljenja pristojnih organov;

5. zasebni trgovci in branjevc, ki prodajajo kmetijske pridelke na drobno;

6. privatni trgovci, branjevc, mesarji, nakupovalci, ki kupujejo izdelke neposredno od proizvajalca ali na trgu, nimajo pa za to posebnega dovoljenja po čl. 5. te uredbe;

7. ki se ukvarjajo s trgovino ali nakupovanjem kmetijskih pridelkov izven področja, za katerega imajo dovoljenje;

8. lastniki gostinskih, hotelskih, slaščičarskih in podobnih podjetij, ki prodajajo v svojih podjetjih ali izven njih nepredelane kmetijske pridelke ali predelane izdelke za nadrobno prodajo in tisti, ki kupujejo alkoholne pijače neposredno od proizvajalca brez posebnega dovoljenja ali večje količine kot so dovoljene;

9. ki se kot uslužbenici ali nakupovalci državnih in združnih podjetij ukvarjajo s privatno trgovino oziroma trgovino na svoj račun;

10. ki s prevajanjem kmetijskih

pridelkov podpirajo nedovoljeno trgovino in nedovoljeno spekulacijo.

Ta dejanja je smatrati za prekrške, v kolikor niso prava kazenska dejanja.

Ako javni tožilec ugotovi po prejetih prijavih, da gre za kazensko dejanje, bo ukrenil kazenski postopek, če pa gre za prekršek, bo zadevo odstopil okrajnemu oziroma mestnemu izvršilnemu odboru zaradi nadaljnjega postopka.

8. člen. Okrajni oziroma izvršilni mestni odbor bo kaznoval krivca za kršitev predpisa te uredbe z odvzomom prostosti ali prisilnim delom do treh mesecev ali denarno kaznijo do 50.000 dinarjev.

9. člen. Lastniki trgovin in branjarij morajo v osmih dneh po uveljavitvi te uredbe zaprositi za dovoljenje za trgovino s kmetijskimi pridelki po 1. čl. te uredbe pri pristojnih okrajnih oziroma mestnih izvršilnih odbori. Če v tem roku ne predložijo prošnje, se ne morejo ukvarjati s trgovino s temi predmeti. Prošnji je treba predložiti potrdilo o plačanem davku.

Okrajni in mestni izvršilni odbor morata v najkrajšem roku, najpozneje pa v 14 dneh po predložitvi prošnje isto odobriti ali zavrniti.

Izdano dovoljenje vsebuje:

1. Ime in rodbinsko ime lastnika obrata;

2. Sedež obrata in področje poslovanja;

3. Številko dovoljenja oziroma pooblastila za izvrševanje trgovine za

Odredba o prosti prodaji industrijskih izdelkov po višjih enotnih cenah

Na temelju 8. člena uredbe o preskrbi prebivalstva je vlada FLRJ na predlog ministra za trgovino in preskrbo izdala naslednjo

odredbo

o prosti prodaji industrijskih izdelkov po višjih enotnih cenah.

1. V prosto prodajo se puščajo naslednji industrijski izdelki po višjih enotnih cenah (komercialnih cenah):

I. tekstilno blago: tkanine iz jute, konojple in lana, bombažna, volnena in svilena konfekcija, bombažna, volnena in svilena trikotaža;

II. obutev: delavski čevlji, gojzerice, škornji, moški, ženski, deški, dekljiški in otroški čevlji z usnjenim in gumijastim podplatom, sandala z usnjenim in gumijastim podplatom, opanke v celoti iz usnja, z gumijastim podplatom in gumijasti ter vsa ostala obutev.

III. Kovine: šipkasto jeklo, trakasto jeklo za vozove, betonsko jeklo, obroči in vezi, vlečna žica, vijaki in maticе, vijaki za les, zakovice, črna pločevina, žično pletivo in platno, žebliji, osovine za vozove, zavore za vozove, okovje za vozove, verige, motike, lopate, srpi, kose, rovnice, krampi, sekire, grablje, vile, škarje za obrezovanje drevja, žage za rezanje vej, ostalo kmetijsko orodje, plugi in deli plugov, stikalnice za gradje, tlačilnice za gradje, črpalke za vino, brane, vinogradniške škropilnice, škropilnice za sadno drevje, robkači, noži za rezanje repe, vejalnice, stikalnice za seno, kosilniki, ostale kmetijske pripravke,

ve, klešče, kladiiva, pile, žage, svedri, dleta, ostalo orodje za gospodinjstvo, vse vrste okovja (za vrata, okna itd.), dvo-kolesa, naprave za čebelarstvo, podkve, konjska česala, škarje za striženje, postelje, vložki za postelje, petrolejske svetilke, svetilke za karbid, jedilni pribor, peči, štedilniki in deli štedilnikov, tehnične in uteži, ostalo kovinsko blago.

IV. Kemični izdelki: modra galica, ostala sredstva za zaščito rastlin, volto steklo, umetna gnojila, sveče, klej in ostali kemični proizvodi, plašči in zračnice za dvokolesa.

V. Nekovinski izdelki: brusi, keramika za gospodinjstvo, ostali nekovinski izdelki.

VI. Proizvodi lesne industrije in gozdarstva: rezan in tesan gradbeni les, vozovi in leseni deli vozov, ščetke, čopiči, sodi in ostali izdelki iz lesa, drva.

VII. Petrolej.

VIII. Galanterija: usnjena, gumijasta, kovinska, tekstilna in lesna.

2. Gospodarski svet vlade FLRJ bo na temelju odločbe vlade FLRJ IV, št. 136 od 5. aprila 1947 določil cene za navedene predmete, ki se puščajo v prosto prodajo.

IX. Minister za trgovino in preskrbo FLRJ bo izdal podrobnejše predpise o načinu prodaje navedenih predmetov, ki se puščajo v prosto prodajo.

X. Ta odredba začne veljati takoj.

Predsednik vlade FLRJ, minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije: **Josip Broz-Tito**.

Minister za trgovino in preskrbo: **Jakov Blažević**.

Uredba o trg. podjetjih, ki so pooblaščen za prodajanje industrijskih proizvodov in živil po nižjih enotnih cenah

Na podlagi 26. člena uredbe o preskrbi prebivalstva in 1. člena uredbe o prodaji poljedelskih proizvodov, ki govori o pravicah kupovanja določenih industrijskih proizvodov po nižjih enotnih cenah, izdajam uredbo o trgovinskih podjetjih, pooblaščenih za prodajanje industrijskih proizvodov in živil po nižjih enotnih cenah.

1. Proizvode, ki spadajo med zavarovano preskrbo, bodo prodajale potrošnikom: a) kmečke nabavljajalno-prodajne zadruge, in sicer svojim članom, b) okrajna skladišča vsem potrošnikom okrajja, in sicer v posebnih prodajalnah, ki bodo ločene od prodajal, kjer se prodaja blago v svobodni prodaji, c) mestna skladišča in blagovnice vsem potrošnikom iz mesta in okrajja, iz čigar upravnega področja je mesto izločeno, in sicer v posebnih prodajalnah oziroma oddelkih za zaščiten blago; d) delavske, uslužbenske nabavljajalno-potrošniške zadruge svojim članom; e) podjetja za delavsko preskrbo svojim potrošnikom; f) privatna trgovinska podjetja pa potrošnikom iz mest in vasi.

2. Industrijske proizvode, namenjene za prodajo kmetovalcem, ki proizvajajo po nižjih enotnih cenah, pa bodo prodajale v skladu s 6. čl. uredbe o preskrbi prebivalstva izključno kmečke nabavljajalno-prodajne zadruge in prodajalne okrajne združne poslovne zveze.

3. Industrijske proizvode, ki se prodajajo v svobodni prodaji po višjih enotnih cenah (komercialnih cenah), pa bodo prodajala v skladu s 2. členom uredbe o preskrbi prebivalstva vsem potrošnikom samo okrajna skla-

prodajo kmetijskih pridelkov ter označbo organa, ki je izdal dovoljenje ali pooblastilo.

Proti odločbi okrajnega oziroma mestnega izvršilnega odbora se smejo stranke pritožiti. Pritožbo rešuje minister za trgovino in preskrbo ljudske republike oziroma glavni izvršilni odbor ljudske skupščine avtonomne pokrajine Vojvodine oziroma oblastni izvršilni odbor. Pritožba nima odločilne moči.

Osebe, ki ne dobijo dovoljenja, se ne morejo ukvarjati s trgovino s kmetijskimi pridelki.

10. člen. Minister za trgovino in preskrbo ljudske republike bo izvršil revizijo vseh dovoljenj, izdanih po 2. čl. uredbe o planski evidenci nadrobne prodaje predmetov. Minister za trgovino in preskrbo ljudske republike lahko izda nova dovoljenja, če lastniki izpolnjujejo pogoje iz te uredbe.

11. člen. Uredba o planski evidenci nadrobne prodaje predmetov od 23. julija 1947 (Sl. list FLRJ št. 62 z dne 25. julija 1947) se razveljavlja, v kolikor se nanaša na trgovino s kmetijskimi pridelki.

12. člen. Natančnejše odredbe za izvedbo te uredbe izda minister za trgovino in preskrbo FLRJ.

13. člen. Ta uredba začne veljati z dnem objave v »Službenem listu FLRJ Jugoslavije«.

Beograd, 10. februarja 1948.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo maršal Jugoslavije: **Josip Broz-Tito**

Minister za trgovino in preskrbo: **Jakov Blažević**

ve, klešče, kladiiva, pile, žage, svedri, dleta, ostalo orodje za gospodinjstvo, vse vrste okovja (za vrata, okna itd.), dvo-kolesa, naprave za čebelarstvo, podkve, konjska česala, škarje za striženje, postelje, vložki za postelje, petrolejske svetilke, svetilke za karbid, jedilni pribor, peči, štedilniki in deli štedilnikov, tehnične in uteži, ostalo kovinsko blago.

IV. Kemični izdelki: modra galica, ostala sredstva za zaščito rastlin, volto steklo, umetna gnojila, sveče, klej in ostali kemični proizvodi, plašči in zračnice za dvokolesa.

V. Nekovinski izdelki: brusi, keramika za gospodinjstvo, ostali nekovinski izdelki.

VI. Proizvodi lesne industrije in gozdarstva: rezan in tesan gradbeni les, vozovi in leseni deli vozov, ščetke, čopiči, sodi in ostali izdelki iz lesa, drva.

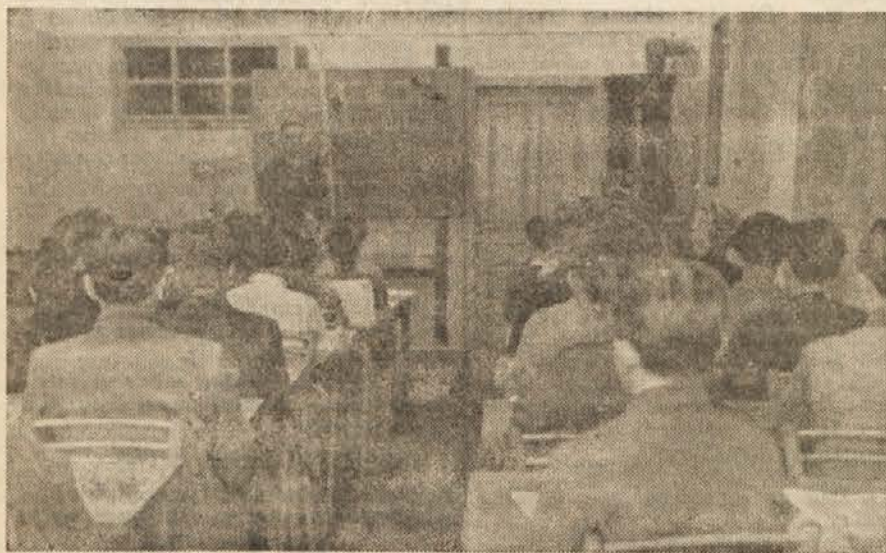
VII. Petrolej.

„MEGRAD“ usposablja strokovne kadre

Že po prvem letu petletke smo uvideli, da je za uspešno izvedbo planskih nalog potreben predvsem strokovni kader, ki mu je bilo lani posvečeno vse premo skrbni in pozornosti. Nekatera podjetja so tožila, da imajo premalo kvalificiranih moči na razpolago, tečajem za strokovni dvig delavcev pa so posvetila premo pozornosti ali pa sploh nič.

Mestno gradbeno podjetje »Megrad« je že lansko leto v novembru pričelo s pripravljanim tečajem za vajence in

Učno osobje se je z vso ljubeznijo oprijelo svoje naloge in uporablja vsa sredstva in svoje teoretično znanje, da bi usposobilo svoje učence za čim boljše strokovnjake, ki bi čim uspešneje sodelovali pri gradnji domovine. Poleg tehničnih in strokovnih predmetov je na učnem programu tudi zgodovina osvobodilne borbe. Posebna vrednost pa je, da jih seznanjajo tudi s prednostmi novih načinov dela z racionalizacijo in novotarstvom. Veliko pažnje se polaga tudi na predpise o zaščiti dela.

Učilnica vajeniškega internata pod Ježami 9

prilučene delavce. Toda to je bil samo uvod v široko zasnovan tečaj za prilučene delavce, ki se je pričel 1. decembra 1947 in ki bo trajal predvidoma do srede marca letošnjega leta. Tečaj tečaja se udeležuje 22 % od zaposlenega kvalificiranega osobja podjetja. Tečaj se vrši na gradilišču v Šiški. Vodstvo tečaja se poslužuje vseh sredstev, da usposobi tečajnike, da bodo na koncu gradbene sezone z lahkoto napravili izpit za kvalifikirane delavce in pomnožili njihove vrste.

Istovrstno pa je skrbel »Megrad« tudi za splošno in strokovno izobrazbo vajencev. Pod Ježami 9 je ustanovil vajeniško šolo, ki jo obiskuje 35 % od zaposlene kvalificirane delavne sile. Organizacija te vajeniške šole je dobra. Ta vajeniška šola, ki se je pričela 1. decembra 1947 je vajeniški internat, ki ga vodi prefekt šole z upravnikom internata. Vajenci imajo moderno učilnico, jedilnico, spalnice, radio itd. Poučuje jih tehnično in administrativno osobje »Megrada« tako po strokovni, kakor tudi po politično-administrativni liniji. Tedensko imajo 48 ur pouka. Čeprav so vajenci iz vseh predelov Jugoslavije, so bili doseženi že po dveh mesecih obstoja šole zelo uspehi.

V okviru splošne izobrazbe odreja vodstvo internata tudi obisk primernih gledaliških in kinematografskih predstav. V februarju si bodo ogledali vajenci pod vodstvom strokovnjakov operkarne, gradilišča in razne tovarne, povedli na jih bodo tudi v naravo, muzeje, na razstave in fizikalne tekme. Zanimanje vajencev za fizikulturo je zelo veliko.

V mladinski organizaciji je organiziranih do sedaj 93 % gojencev, ki so zelo aktivni in se živo zanimajo za vsa važnejša dnevna vprašanja. Na sestanku je ta mladinski aktiv, ki se mu je pridružil tudi učno osobje, sprejel tekmovalne naloge v sledečih tekmovalnih nalogah:

1. katera šola bo dosegla procentualno najboljši uspeh,
2. katera šola bo dosegla najvišjo stopnjo discipline,
3. katera šola bo prednjačila v higieni,
4. katera šola bo dosegla največji procent v mladinski organizaciji vključenih članov,
5. katera šola bo večkrat sodelovala na kulturno-političnih prireditvah,
6. katera šola bo dala najboljše rezultate v fizikalnem udejstvovanju.

Že sedaj se ves mladinski aktiv mrzlično pripravlja na zaključek šole. Napravili so že načrt za slavnostno akademijo z zelo postrim programom. Odrpta bo tudi razstava del, ki naj nazorno prikazuje dragocene pridobitve, ki so jih bili deležni vajenci v tečaju, zelo živo pa je že sedaj tekmovalje za najboljši članek v zaključni številki časopisa.

V Megradovem vajeniškem internatu je v polni meri poskrbljeno za to, da bodo vajenci postali nov lik delovnega, vsestranskega izobraženega, strokovno usposobljenega in zavednega človeka, kakor jih potrebuje naša domovina pri graditvi nove in lepše bodočnosti. U. J.

Glavna direkcija za eksploatacijo železnice bo letos zgradila več stanovanjskih hiš

Večno večji pritok novega delavstva v železniško službo in izvedba petletnega načrta nujno zahteva od vodstva kakor od sindikalnih podružnic na železnicah tudi čimprejšnjo rešitev stanovanjskega problema, zato je glavna direkcija za eksploatacijo železnice v Sloveniji na podlagi odobrenega investicijskega plana in upoštevajoč smernice v novoletni poslanici marsala Tita, vnesla v svoj plan za leto 1948, več novih gradenj, obnovo stanovanjskih hiš in drugih za delavstvo nujno potrebnih zgradb. Pri planiranju so posebno upoštevali primorske kraje — predele bivše cone A, ki so bili najbolj porušeni in opustošeni. Letos bodo zgrajene stanovanjske hiše v Zidanem mostu, v Novem mestu, v Gorici in v Ljubljani, skupno 52 stanovanj, dogradili in obnovili pa bodo stanovanjske hiše v Mariboru, Ptuj, Zidanem mostu, na Hrušici in koloniji na Jesenicah. Za samce bo zgrajena stanovanjska hiša na Jesenicah, ki bo imela prostora za 20 postelj, bivalnice in odmorišča v Novem mestu, Sevnici, Rogatcu, Celju, Mariboru, Trbovljah, Zalogu, na Jesenicah, v Gorici in Divači, dogotovljena bo sindikalna zgradba na postaji Ljubljana, barake za bivalnice bodo postavljene tudi v Mariboru, Ljubljani in kamnolomu pri Sv. Ani na Dolenskem, v mostovni delavnici Ljubljana-Siška, Trbovljah, kurilniški delavnici Ljubljana-Siška in v Trebnjem pa bodo zgradili nove kopalnice.

Za vzgojo strokovnih kadrov bodo zgradili polovico stavb za Tehnikum v Ljubljani, barako za tečaje v Ljubljani in Mariboru. Poleg tega bo v letošnjem letu obnovljenih večje število postajnih zgradb, od železniških stanovanjskih hiš na Primorskem pa bodo obnovljene stavbe v Kanalu, Plavah, Gorici, Volčji Dragi, Prvačini, Rihembergu, Stanjetu, Dutovljah in Repentaboru. Na Primorskem bo ob-

novljenih tudi večje število čuvajnic, ki bodo služile družinam progovnih čuvajev za stanovanje.

Gradbeni plan je obširen. Pridobljenih bo mnogo novih stanovanj, ki pa nikakor še ne bodo zadostila velikim potrebam, predvsem v Ljubljani. Zato naj bi pregledale hiše tudi ostale progovne sekcije posebno v krajih, kjer je stanovanjsko vprašanje bolj pereče.

Da pa bo mogoče izvesti ta gradbeni plan, po potrebo mobilizirati po vseh krajih, kjer se bo letos gradilo, nove prostovoljne delavce, ki bodo s štednjim materialom in s svojo iznajdljivostjo lahko mnogo pripomogli k reševanju stanovanjskega problema na železnicah.

Izboljšujemo donosnost naših zemljišč

Petletni plan kmetijske proizvodnje nam nalaga med drugim tudi zvišanje kmetijskih pridelkov. Za doseg te naloge obstajajo različni načini.

Znano je, da 70% naših zemljišč trpi na pomanjkanju apna, katerega rastline za svojo rast v veliki meri potrebujejo. Naš kmet se je tega zavedal in je to pomanjkanje apna nadomeščal največ v obliki žganega apna. Ni pa še poznano — ali pa zelo malo — apnenje kislih zemljišč z naravnim apnenčevim peskom, katerega delovanje traja več let, popravlja strukturo zemlje, dočim žgano apno deluje samo 1—2 leti.

Na Kordunu je peskanje že močno udomačeno in se to izvaja že nad 30 let. Pri nas so posamezni kmetje tudi že izvršili tozadevne poizkuse z naravnim apnenčevim peskom, katerega delovanje traja več let, popravlja strukturo zemlje, dočim žgano apno deluje samo 1—2 leti.

Sestankov po okrajih so se več ali manj udeležili kmetovalci, ki so v lan-

TEKSTILNA INDUSTRIJA SLOVENIJE JE V JANUARJU IZPOLNILA PO VREDNOSTI 93% PLANA

Mnoga podjetja republiške tekstilne industrije so v letošnjem januarju ne samo dosegla, temveč tudi presegle svoj mesečni proizvodni plan. Kot celota je republiška tekstilna industrija po vrednosti izpolnila 93 % svoje proizvodne naloge. Količinsko so skoraj vsa izpolnila svoje januarske plane.

Po vrednosti proizvodnje pa nekatera podjetja niso dosegla plana, ker zaradi pomanjkanja nekaterih surovin niso mogla proizvajati vseh tistih vrst blaga, ki so bile določene v proizvodnem planu za mesec januar. Spričo te okolnosti so morala nekatera podjetja izdelovati pač tiste vrste blaga, za katere so imela surovine. Tako so plan količinsko dosegla, ne pa po denarni vrednosti.

Posamezna podjetja naše republiške tekstilne industrije so v januarju izpolnila plan po vrednosti naslednje: Tiskalnica v Kranju 93 %, Tovarna volnenih in vigozne izdelkov v Mariboru 97 %, Predilnica in tkalnica v Mariboru 81 %, Predilnica v Litiji 102 %, Združene tovarne svile v Mariboru 82 %, Indoplav Jarše 66 %, Indoplav Grosuplje 120 %, Tkalnica hlače v Celju 106 %, Tekstilna tovarna v St. Pavlu pri Preboldu 99 %, Tekstilindus v Kranju 105 %, Tekstilna tovarna v Medvodah 84 %, Škofjeloška predilnica 109 %, Škofjeloška tkalnica 154 %, Tovarna volnenih izdelkov v Majšperku 133 %, Tovarna klobukov v Škofji Loki 142 %, Tekstilna tovarna v Novem mestu 77 %, Savinjska tovarna nogavic na Polzeli 51 % in tovarna nogavic v Sevljah 119 %.

USPEHI LESNE INDUSTRIJE V PRVEM MESECU LETOŠNJE PLANSKEGA LETA

Glavna direkcija lesne industrije LRS je kot celota dosegla januarski plan:

Vrednostno	102%
Po strokah:	
lesno predelovalna industrija	82%
kemično predelovalna industrija	111%
žagarska industrija	107%

Posamezna lesno-industrijska podjetja pa so dosegla januarski plan:

LIP Škofja Loka	97%
LIP Celje	93%
LIP Maribor	92%
LIP Novo mesto	18%
LIP Logatec	141%
LIP Trzin	86%
LIP Nazarje	109%
LIP Pohorje	85%
LIP Cerkljona	168%
Kopit. Sevnica	97%
Tov. upognjenege pohištva Duplica	129%
Sicla, Št. Peter na Krasu	122%
LIP Ajdovščina	87%
LIP Hirska Bistrica	115%
Tovarna glasbil Mengeš	70%
Tovarna meril, Slovenj gradec	111%
»Peta«, Radeče pri Zid. mostu	86%
Tovarna zamaškov, Ljubljana	65%
Tov. podpetnikov, Rimske Toplice	39%
Tov. strojil, Majšperk	132%
Tov. tanina, Goričane-Medvode	130%
»Jugotanina«, Sevnica	119%

Tekmovalje za praznik Rdeče armade

Za praznik Rdeče armade je kolektiv delavcev in nameščencev rudnika lignita Velenje na množičnem sestanku dne 7. 2. 1948, sklenil, da napovemo dvanajst-dnevno tekmovalje vsem rudnikom Slovenije s sledečimi točkami:

1. Zmanjšati neopravičene izostanke na minimum.
2. Prirediti čim več na lesu in raznem materialu.
3. Povečati produkcijo za 2%.

Tekmovalje se prične 10. 2. 1948. in se konča 22. 2. 1948.

Mestno podjetje »Vrtnarstvo« v Mariboru bo letos pridelalo 36 vagonov zelenjave vseh vrst

Čim se po Koroški cesti oddaljš od Maribora, se ti odpre pogled na lepe parcele sorazmerno dobre zemlje, ki čaka skorajšnjega pomladanskega oranja. Na desni in levi strani ceste se te parcele združujejo v komplekse 10 ha. Položaj je odličan — južna lega. Proti severu, zahodu, delno pa tudi proti vzhodu štiti kompleks hrib Sv. Urbana, Kamniške gorice in Kalvarija, na jugu pa teže Drava. Vsa ta zemlja Koroških vrat — kakor se imenuje to mariborsko predmestje — je posest mestnega podjetja »Vrtnarstvo«.

Te parcele je lani še obdelovala množica malih najemnikov, 1. januarja t. l. pa jih je formalno prevzelo od premoženjske uprave novo ustanovljeno mestno podjetje, dejansko pa jih je prevzelo že lansko jesen, ko so najemniki popravili pridelek, in jih je dalo globoko prerati s traktorjem.

Zdaj popravljajo stare gnojake in postavljajo nove. Ti nimajo več lesenih okvirjev, temveč posebne betonske, ki s svojo izolacijsko strukturo neprimerno bolje varujejo rastline pred mrazom. Takih bodo letos postavili 20, 40 lesenih pa ob obnovi. Nekateri so že urejeni in pokriti. V njih zeleni solata. Samo gnojaki in rastlinjaki morajo dati nad milijon zelenjadnih sadik za presejevanje na parcele Koroških vrat in na one, ki jih imajo na Studencih. Sadike pa bodo vzgajali tudi za mestno ekonomijo v Pesnici.

Mestno podjetje ima namreč na Studencih nad 5 ha zemljišča, ki bo služilo le za obdelovanje. Sadike pa bodo vzgajali na bazi na Koroških vratih. Tu jih bodo redčili, tako da bodo lahko z lepo razvitimi koreninami in močne, presajene na prosto. To seveda v kolikor ne bodo parcele direktno posejali s semenom — fižolom, graham, kumaricami, korenjem, peso itd. Tako bosta kompleksi na Studencih, ki je bil še pred nedavnim le napoli izkoriščeno zemljišče in kompleks Koroških vrat, ki je bil pred leti travnik, postala bogat vir za mariborski zelenjadni trg.

Rastlinjaki so že stari a vsak ima svojo kanalsko vodno peč za ogrevanje nasadov in notranjosti sploh. Polne polne gnoja in zemlje so že urejene. Na njih že kalj paprika, karfižola, zelje in ohrovt. Zunaj v gnojakih pa so posejali tudi por in zeleno, ki pa še ni kalila. Če bodo vremenske prilike povoljne, bodo konec marca že lahko presejevali sadike na prosto.

Tako je sedanje stanje mestnega podjetja »Vrtnarstvo«. Čeprav še marsikaj manjka in kljub raznim pomanjkljivostim, ki so posledica začetne faze razvoja podjetja, bo »Vrtnarstvo« postavilo do konca leta na mariborski trg nad 36 vagonov raznih vrst zelenjave v vrednosti nad 2 milijona dinarjev. To bo vsekakor velik uspeh, ki bo Mariborčanom v veliko korist.

Uspeh podjetja, obenem pa tudi udarec za vse one, ki danes izrabljajo pri-

liko in navijajo cene bo še večji, ko bo »Vrtnarstvo« prebrodilo letošnje začetne težave, modernizirajo svoje naprave in s tem dvignilo donos svojih parcel. Temu bosta nemalo pripomogli črpalni postaji za namakanje, ki jih bodo zgradili že letos. Prva bo na Dravi — za kompleks Koroških vrat — druga pa na Studencih.

Prihodnje leto bodo na bazni parceli — Koroška vrata — postavili nove betonske okvirje v vrsto starih gnojakov in zgradili blok šestih novih povezanih rastlinjakov s pripadajočo zgradbo za vodno centralno kurjavo, delavnico, hladilnikom, dnevnimi prostori za ljudi in pisarno. Prav tako bodo postavili tudi več bazenov za vodo. Nasadili bodo pas iglavcev, ki bo štiti rastline proti vetru, ki vleče po dravski strugi. Tu bodo uredili tudi avtomobilsko pot, ki bo razbremenila delavce in delavke, saj jim ne bo treba prenašati ali voziti pridelka na zbirno mesto. Nalagali ga bodo naravnost na kamion ali voz. S tem bodo odpravili nepotrebne zamude.

S prvim marcem bo podjetje razpolagalo s svojo bližnjo zgradbo, ki je bila do sedaj v najemu. V njej bodo delavnice in skladišča za gnojila, orodje, razne stroje, morda celo za traktor in prikolice (če bo prošnja za njihovo nabavo sprejeta).

Pozneje si bo podjetje uredilo tudi cvetlični oddelek. Ta bo zalagal s cvetjem mestno cvetličarno, ki bo priključena »Vrtnarstvu«. Cvetlični oddelek bo dober vir dohodkov, ki bodo omogočili nadaljnjo modernizacijo in mehanizacijo podjetja ter s tem znižanje stroškov obdelave in proizvodnje samega.

Za tak razvoj in tako obširne naloge bo treba dvigniti številne delovne sile. Pet delavk, dva vrtnarja, dva tesarja, dva zidarja in dva pomožna delavca ne bodo zadostovali. Intenzivno in sodobno obdelovanje zemlje, sistem kolobarja, ki bo dejansko dvignil površino obdelane zemlje od 15 na 24 ha, bo zahtevalo novih moči. Zaposlili bodo čim več žensk, ki so za tako delo najbolj primerne.

Začetek je pač težak. Kljub temu bodo že v maju zastopani na mariborskem trgu po precejšnjih količinah zelenjave vseh vrst. Zaloga bombažnih odpadkov, lista z Mariborskega otoka, cestnega blata od cestne uprave, naravnega gnoja od raznih mestnih podjetij, ki jo bodo napravili čez poletje, a jeseni podorali, bo mnogo prispevala k izboljšanju zemlje in omogočila, da bo polmetrski humus — kolikor ga je na teh parcelah — dal od sebe še več pridelka. Na hektarju zemlje med Dravo in Koroško cesto, ki je posebno zaščitena in v katero se močno upira zimsko in prvo pomladansko snežna, pa bodo pridelali vrh zgodnje zelenjave. Tako bo širokim množicam potrošnikov dana možnost, da kupijo zelenjavo po nizkih cenah. Oni pa, ki danes prinašajo na trg le majhne količine onih vrst zelenjave, po katerih je največje povpraševanje, in tako dvigajo cene, bodo prišljeni ubrati drugo pot.

Izšla je prva številka „ZADRUŽNEGA DOMA“

Graditelji združnih domov in posebno še gradbene uprave so dobile novo izdatno pomoč. Prišel je izhajati tednik »Združni dom«, ki ga izdaja uprava za gradnjo združnih domov pri IOOF v Ljubljani. S sodelovanjem naših gradbenih, kmetijskih in drugih strokovnjakov bo »Združni dom« stal svetovalec graditeljem združnih domov in bo imel stalen stik z vsemi gradilišči širom Slovenije. Gradbene uprave mu bodo sporočile svoje uspehe in težave, združniki bodo v posebni rubriki dobivali odgovore na najrazličnejša vprašanja.

Akcija za gradnjo zadr. domov je, kot lahko zasledujemo v dnevni in ostalih časopisih, že široko zajela naše podeželje. Večina prebivalstva krajev, kjer so se letos odločili za gradnjo, že sodeluje s pripravami in dovažanju materiala, potrebnega za gradnjo. Posamezna gradilišča so si napovedala medsebojno tekmovalje. Po vseh posebno mladina organizira prostovoljne brigade in na sestankih ljudstvo sprejema obveznosti, kako se bo skozi vse leto vključilo v to akcijo. Ponekod so agilinejši, drugje manj. Zato bo »Združni dom« dajal prve za zgled in druge vzpodbujal. Nekeje so iniciativnejši, druge se izgubljajo v malenkosti in spet bo »Združni dom« prinesel iniciativo prvih na one, ki ne najdejo najprej. Tako vidimo, kakšnega po-

mena je novi list in kako potrebno je redno poročanje vanj.

Prva številka prinaša najprej uvodnik, ki ga je napisal minister Janez Hribar, v katerem piše, zakaj je potrebno izdajati »Združni dom«, kaj bo list prinašal, govori o načrtih in o eventualnih spremembah teh načrtov, o združni upravi, ki je obenem gradbeno upravo in o nadaljnjih smernicah, potrebnih za to akcijo. V članku »Organizirajmo tekmovalje na gradiliščih« so navodila, kako najuspešneje izvesti to tekmovalje. Zraven pa je poziv za dopisovanje v »Združni dom«, kajti s pomočjo dopisov s terenov, bo mogoče izmenjavati izkušnje, ki si jih bodo pridobila posamezna gradilišča. V rubriki »Kako poteka akcija za gradnjo združnih domov«, je polno primerov, kaj so posamezni kraji že naredili za gradnjo združnih domov, od sprejetih obvez pa že do prvih pripravljanih del. Nadalje je v listu več nasvetov in izbiri stališča, o pridobivanju gradbenega materiala, legi kamnoloma in peskoloma, kako bomo žgali opeko in živo apno. V listu so tabele za izračunavanje potrebnega dela. V članku »Sodelovanje tehnikov in inženirjev pri gradnji združnih domov« piše, kako bodo inženirji in tehniki sodelovali pri tej pomembni akciji. Nadalje niše list o napakah, ki so se pri akciji doslej pojavljale in kako jih odpraviti. Mima Zupančič pa piše, kako bo kmečka žena sodelovala pri gradnji. V članku »Mladina bo prispevala svoj velik delež«, so navedene konkretne obveznosti, ki so jih sprejela organizacija LMS nekaterih vasi. Prva številka »Združni dom« prinaša tudi podlistek »Cene je pregovoril očeta«, v katerem piše, kako se je z akcijo za gradnjo združnih domov izpolnila Cenetova želja, da bi se izučila za zidarja.

vo mesto, tov. Globokar bo nudil vso pomoč pri izvajanju kalfifikacije, pri čemer bo sodeloval tudi ostali kader USTROJ-a.

Na vseh teh sestankih se je razpravljalo tudi o kontrahaciji spomladanske traktorskega oranja, o proizvodnji, zamenjavi in selekciji semen v okrajnem merilu med kmetovalci.

AFZ organizacije naj izvedejo kampanjo, da bodo gospodinjice v letošnji spomladaj posadile čim več semenic za čim večjo produkcijo zelenjadnega semena.

Zavedati se moramo, da je v interesu delovnega ljudstva in naše ljudske države, da damo vse sile za to, da čim bolj dvignemo donosnost našega kmetijstva in tako izpolnimo obveze, ki smo si jih zadali pri izpolnjevanju petletnega plana, Zigmund Ivan

Uradno poročilo Informacijskega biroja vlade ZSSR

Falzifikatorji zgodovine

(ZGODOVINSKA NOTA)

Ne borba proti nemški agresiji, marvec politika izolacije ZSSR

Moskva, 13. febr. (Tass.) Nadaljnji razvoj dogodkov je še očitneje pokazal, da so vladajoči krogi Velike Britanije in Francije s svojo popustljivo...

Toda politika nevmešavanja pomeni pospeševanje agresije, razvijanje vojne — torej spreminjanje slednje v svetovno vojno. Pri tem je J. V. Stalin poudarjal, da...

Ze leta 1937. je bilo povsem jasno, da vodi to v veliko vojno, ki jo začenja Hitler ob neposrednem vzpodbujanju Velike Britanije in Francije.

Dokumenti nemškega zunanega ministrstva, ki so jih zaplenile sovjetske čete po porazu Nemčije, odkrivajo pravo bistvo zunanje politike Velike Britanije in Francije v tistem obdobju.

Poleg tega sta Velika Britanija in Francija dobro poznali glavno smer hitlerjevske zunanje politike, ki jo je označil Hitler takole:

... Mi, nacionalsocialisti, zavestno poudarjamo usmerjenost naše zunanje politike v predvojnem obdobju. Začenjamo tam, kjer so se ustavili pred šest sto leti.

Do zadnjega trenutka so navadno menili, da zadene vsotno odgovornost za monarkovski politiki izdajstva vladajočih krogov Velike Britanije in Nemčije.

Osnovni smisel monarkovske politike Velike Britanije in Francije je bil dokaj jasen že prej. Dokumenti iz arhiva nemškega zunanega ministrstva, ki so v rokah sovjetske vlade, pa kažejo številna nova dejstva, ki odkrivajo dejanski smisel diplomatije zapadnih držav v predvojnem obdobju.

O tem lepo govori na primer nemški dokument, ki vsebuje razgovor med Hitlerjem in angleškim ministrom Halifaxom v navzočnosti nemškega zunanega ministra von Neuratha.

V imenu angleškega predsednika vlade Chamberlaina je Halifax opozoril na to, da bi lahko našli tudi izhod iz težkih problemov, če bi se Nemčija in Velika Britanija sporazumeli s Francijo in Italijo.

Halifax je govoril, da »bi ne bilo treba dobiti vtisa, da bodo »os Berlina-Rime« ali dobri odnosi med Londonom in Parizom trpel zaradi nemško-angleškega zblizanja. Po zblizanju med Nemčijo in Veliko Britanijo bodo tla pripravljena, štirje velike zapadnoevropske države (mišljene so Velika Britanija, Francija, Nemčija in Italija) bodo skupaj ustvarile osnovno, na kateri bo bazirala vzpostavitev trajnega miru v Evropi.

ju, naj bi se Velika Britanija, prav tako pa tudi Francija pridržali »osi Berlin-Rime«.

Na ta predlog je Hitler odgovoril, da se mu zdi tak sporazum med štirimi državami na moč dosegljiv, kolikor gre za dobro voljo in medsebojno kurtoazijo, toda zadeva bo bolj zapletena, če Nemčije ne bodo imeli »za državo, ki ne nosi več moralnega ali gnotnega žiga verjasko pogodbe«.

V odgovoru na to je Halifax, kakor stoji v zapisniku o tem sestanku, izjavil: »Angleži so realisti in morda so bolj kakor drugi prepričani, da je treba napake versajškega diktata popraviti; Velika Britanija je v preteklosti vplivala v tej realistični smeri. On (Halifax) je poudaril vlogo Velike Britanije pri evakuaciji Porenja pred določenim časom, pri ureditvi vprašanja reparacij, kakor tudi pri ponovni okupaciji Porenja.«

Iz nadaljnje besedila razgovora Hitler-Halifax je razvidno, da je zavzela angleška vlada odobrilo stališče do hitlerjevskih načrtov o »osvojitvi Gdanska, Avstrije in Češkoslovaške. Potem ko je proučil s Hitlerjem vprašanje razorožitve in Društva narodov ter poudaril, da jih je treba še proučiti, je Halifax izjavil:

»Za vsa ostala vprašanja lahko rečemo, da se nanašajo na spremembe v evropski ureditvi, do katerih bo po vsej verjetnosti prejel ali slej vendarle prišlo. Med temi vprašanji stojajo v ospredju vprašanja Gdanska, Avstrije in Češkoslovaške. Velika Britanija je zainteresirana samo na enem vprašanju: da bi se izvršile te spremembe z evolucijo in da bi se izognili metodi, ki bi lahko privedla do nadaljnjih potresov, ki bi jih ne želeli niti firer niti druge dežele.«

Kakor vidimo, ta razgovor ni bil samo navadno sondiranje, preizkušnje sohesednika, kakor zahteva vsa politična potreba, marvec dogovor, tajni sporazum angleške vlade s Hitlerjem o zadostitvi njegovim osvajačnim apetitom na račun tretjih dežel.

S tem v zvezi je treba poudariti izjavo angleškega ministra Simona, ki jo je dal 21. februarja 1938 v parlamentu, da Velika Britanija nikoli ni dajala posebnega poročila za neodvisnost Avstrije. To je bila očitna laž, ker je bilo tako poročilo dano v versajsko in senzermensko pogodbo.

Hkrati je predsednik angleške vlade Chamberlain izjavil, da Avstrija ne more računati na nobeno zaščito Društva narodov.

»Ni nam treba poskušati,« je izjavil Chamberlain, »da bi varali sebe, tem manj pa, da bi varali male in elabotne narode z upanjem, da bodo dobili od Društva narodov zaščito proti agresiji in da se bo ravnalo na ustrezajoč način, ker vemo, da nič podobnega ne more biti storjeno.« (»Times« 23. februarja 1938.)

Tako so voditelji angleške politike vzpodbujali Hitlerja k zavojalnim akcijam.

V nemškem arhivu, ki so ga zaplenile sovjetske čete v Berlinu, je tudi zapisnik razgovora med Hitlerjem in angleškim veleposlanikom v Nemčiji Hendersonom v navzočnosti Ribbentropa 3. marca 1938. Ze v začetku tega razgovora je Henderson poudaril, da je razgovor zaupen in postavil pogoj, da vsebina razgovora ne sme biti sporočena Francozom, niti Belgijcem, niti Portugalcem, niti Italijanom, katerim bo samo rečeno, da je bil razgovor nadaljevanje pogajanj med Halifaxom in Hitlerjem in da je bil posvečen vprašanjem, ki se tičejo Nemčije in Velike Britanije.

Henderson, ki je nastopal v tem razgovoru v imenu britanske vlade, je naglašal, da »dejansko ne gre za trgovsko transakcijo, ampak za poskus ustvariti podlago za pravo in pristržno prijateljstvo z Nemčijo z izboljšanjem položaja ter končno z ustvarjanjem novega duha prijateljškega razumevanja.«

Ker Henderson ni nasprotoval Hitlerjevi zahtevi po »zedinitvi Evrope brez Rusije«, je naglasil, da je Halifax — ki je tedaj postal zunanji minister — pristal na te teritorialne spremembe, ki jih Nemčija namerava izvršiti v Evropi in da je »namen britanskega predloga, da bi sodelovali pri takšni razumni ureditvi odnosov.«

Kakor je navedeno v zapisniku, je Henderson izjavil v istem razgovoru, da je Chamberlain »pokazal veliko hrabrost, ko je brez vseh ozirov strgal krinko internacinalnih fraz, kakršne so kolektivne varnosti in podobno...«

Henderson je dodal: »... zato Velika Britanija izjavlja, da je pripravljena odpraviti vse težave in vpraša Nemčijo, ali je tudi ona pripravljena to storiti.«

Ko se je v razgovor vmešal Ribbentrop ter opozoril Hendersona, da je britanski poslanik na Dunaju dal v »dramatični obliki« izjavo von Papenu ob dogodkih v Avstriji, je Henderson pohitel, da se odpove te izjave zaradi svojega kolege; izjavil je, da se je »pogosto tudi on sam (Henderson) izjavil za Anshlusse.«

To je bil jezik britanske diplomatije v predvojnem razdobju. Ze 12. marca 1938, takoj po tem sporazumu, je Hitler zasedel Avstrijo, ne da bi naletel na kakršen koli odpor Velike Britanije in Francije, Te-

daj je samo Sovjetska zveza povzdignila glas in ponovno naslovila povabilo za organizacijo kolektivne obrambe neodvisnosti dežel, ki jim je grozil napad. Sovjetska vlada je že 17. marca 1938 poslala silam noto in izrazila pripravljenost, da bi »skupaj z drugimi silami in Društvu narodov ali izven njega začela proučevati praktične ukrepe, katerih namen bi bil zaustaviti nadaljnji razvoj napadalnosti in odpraviti čedalje večjo nevarnost novega svetovnega spopada. Odgovor britanske vlade na sovjetsko noto kaže, da britanska vlada ni želela ovirati načrtov hitlerjevske napadalnosti.«

Odgovor se je glasil, da bi konferenca, ki naj bi sprejela »sporazumne akcije proti napadalnosti, po mnenju vlade njegovega veličanstva ne vplivala nujno ugodno na perspektive evropskega miru.« Naslednji člen v verigi nemške napadalnosti in priprav na vojno v Evropi je bila nemška zasedba Češkoslovaške. To resno dejanje, da se razplamt vojna v Evropi, je Hitler lahko napravil le spričo neposredne podpore Velike Britanije in Francije.

Nemški poslanik v Londonu Dirxen je 10. julija 1938 sporočil v Berlin, da je britanska vlada »postavila kot eno najpomembnejših točk svojega programa zahtevo po kompromisu z Nemčijo« in da »ta vlada kaže do Nemčije takšen maksimum razumevanja, kakršnega bi sploh mogla pokazati katera koli eventualna kombinacija britanskih politikov.«

Dirxen je pisal, da se je britanska vlada približala razumevanju poglavitnih točk osnovnih zahtev, ki jih Nemčija stavi glede izločitve Sovjetske zveze in sodelovanja pri reševanju evropske usode, odprave Društva narodov v istem smislu in glede namena dvostranskih pogajanj in sporazumov.

Dirxen je razen tega sporočil v Berlin, da je britanska vlada pripravljena na velike žrtve zaradi ugoditve nemškimi pravičnim zahtevam.

Na ta način je bilo med britansko vlado in Hitlerjem dejansko doseženo daljnosežno soglasje glede zunanje-političnih načrtov, kar je Dirxen v svojih poročilih Berlinu močno naglasil. Ni treba omenjati vseh dobro znanih dejstev, ki se tičejo neposredno monarkovskih transakcij. Vendar se ne sme pozabiti, da so zastopniki britanske in francoske vlade 19. septembra 1938. leta — to je štiri dni po sestanku Hitlerja in Chamberlaina, ko je Chamberlain zaradi tega prispel z letalom v Hitlerjevo rezidenco Berchtesgaden — zahtevali od češkoslovske vlade, naj Nemčiji izroči češkoslovska področja, ki so jih naseljevali predvsem Sudetski Nemci. To so upravičevali s tem, češ da bi sicer ne bilo mogoče ohraniti miru in zagotoviti življenjskih interesov Češkoslovaške. Anglo-francoski pokrovitelji hitlerjevske napadalnosti so skušali svoje izdajo prikriti s tem, da so obljubljali mednarodno jamstvo za nove češkoslovske meje kot »delež za pomiritev Evrope.«

Češkoslovska vlada je 20. septembra odgovorila na anglo-francoske predloge. Izjavila je, da bi »sprejem takšnih predlogov pomenil prostovoljno in popolno pohabljenje države v vseh smereh«. Češkoslovska vlada je opozorila britansko in francosko vlado na dejstvo, da bi »ohromitev Češkoslovaške privedla do globokih političnih sprememb v vsej srednji in jugovzhodni Evropi.«

Češkoslovska vlada je nadalje izjavila v svojem odgovoru: »Ravnatežje sil v Srednji Evropi in Evropi sploh bi bilo uničeno. To bi imelo daljnosežne posledice za vse druge države in zlasti za Francijo.«

Češkoslovska vlada je poslala vladama Velike Britanije in Francije »zadnji apel«, naj bi revidirali svoje stališče, ter je naglasila, da to ni le v interesu Češkoslovaške, temveč tudi njenih prijateljev in »vsega miru ter normalnega razvoja Evrope.«

Anglo-francoski oblastniki so bili neizprosn.

Naslednji dan je britanska vlada poslala odgovor češkoslovski vladi. V tej noti ji je predlagala, naj bi umaknila svoj odgovor na prvotne anglo-francoske predloge in naj »nujno in resno presodi« za in proti, preden bo ustvarila položaj, za katerega bi britanska vlada ne mogla prevzeti odgovornosti. Ob koncu je britanska vlada naglasila, češ ne zdi se ji, da bi bil češkoslovski predlog o arbitraži zdaj sprejemljiv. V britanski noti je nadalje naglašeno, da britanska vlada ne more domnevati, da bi »nemška vlada mogla presojeti položaj takšen, ki bi ga bilo mogoče rešiti z arbitražo, kakor to predlaga češkoslovska vlada.«

V britanski noti končno v pretečnem tonu opozarjajo češkoslovsko vlado, češ če bi odklonila britanski nasvet, bi Velika Britanija »imela proste roke, da bi storila kakršno koli akcijo, ki bi se ji zdelo primerna za položaj, kakršen bi pozneje mogel nastati.«

Na posvetovanju Hitlerja, Chamberlaina, Mussolinija in Daladierja 29. in 30. septembra 1938 v Monakovu je prišlo do sramotne transakcije, v kateri je bil dosežen popoln sporazum med glavnimi udeleženci zarote proti miru. Usoda Češkoslovaške je bila zapечатena, ne da bi Češkoslovska pri tem sodelovala. Zastopniki Češkoslovske so povabili v Monakovo samo, da so ponižno čakali na izid pogajanj med imperialisti. Vedenje Velike Britanije in Francije ni budilo dvomov,

da bi bilo nezasišano dejanje britanske in francoske vlade proti češkoslovskega narodu in njegovi republikli slučajna epizoda v politiki teh držav, ampak le pomemben člen te politike, katere namen je bil usmeriti hitlerjevske napadalnosti proti Sovjetski zvezi.

Pravi smisel monarkovske zarote je razkrinkal tedaj J. V. Stalin, ki je izjavil, da so »Nemcem dali češkoslovska področja kot ceno za nemško obveznost, da Nemci začnejo vojno proti Sovjetski zvezi.«

Bistvo vse te politike anglo-francoskih vladajočih krogov v tistem razdobju so odkrile naslednje besede J. V. Stalina na XVIII. kongresu VKP (b), marca 1939:

»Politika nevmešavanja pomeni prav to, kakor tolerirati napadalnost, kakor tudi začetek vojne — potem takem spremeniti začetek v svetovno vojno. Politika nevmešavanja kaže prizadevanje in željo, da bi ne delali ovir napadalcem pri njihovem mračnem poslu; da bi recimo ne ovirali japonski zabresti v vojno proti Kitajski in še bolj proti Sovjetski zvezi; da bi ne ovirali recimo Nemčije zabresti v evropske zadeve, se zaplesti v vojno proti Sovjetski zvezi; pustiti vse udeležence vojne, da dobro zabredejo v blato vojne; jih od strani k temu izpodbujati; jim omogočiti, da oslabijo in izčrpa drug drugega, potem, ko bodo dovolj slabi — stopiti na pozornico s svežimi silami, nastopiti seveda, v interesu miru« in diktirati oslavljenim udeležencem vojne svoje pogoje.«

V demokratskih krogih raznih dežel, med njimi tudi v ZDA, Velike Britanije in Franciji, so sprejeli monarkovski sporazum z nejevoljo in odločno obsodbo. O stališču teh krogov do monarkovske izdaje anglo-francoskih oblastnikov lahko sodimo iz komentarjev, ki so na primer objavljeni v Sayersovi in Kannovi knjigi »Skrivna vojna proti Sovj. Rusiji«, ki je bila objavljena v ZDA. Poglejmo, kaj sta priznala avtorja te knjige o Monakovu: »Vlade nacistične Nemčije, nacistične Italije, Velike Britanije in Francije so podpisale monarkovski sporazum in uresničile se sanje o protisovjetski »sveti alianci«, sanje, ki jih je svetovna reakcija gojila že od leta 1918. Po sporazumu je Rusija ostala brez zaveznika. Francosko-sovjetski pakt, temeljni kamen kolektivne varnosti v Evropi so pokopali. Sudetski kraji so postali del nacistične Nemčije. Pred hitlerjevskimi hordami so se odprla vrata na Vzhod.«

Izmed vseh velikih držav je samo Sovjetska zveza aktivno sodelovala pri obrambi neodvisnosti in narodnostnih pravic Češkoslovaške v vseh etapah češkoslovske tragedije. Vladi Velike Britanije in Francije, ki sta se skušali oprati pred svetovno javnostjo, sta hinavsko izjavili, češ da ne vesta, ali bi Sovjetska zveza izpolnila svoje obveznosti do Češkoslovaške, ki so bile določene s pogodbo o vzajemni pomoči. Vendar sta na ta način trdili nekaj, o čemer sta vedeli, da ni res, zakaj sovjetska vlada je javno izjavila, da je pripravljena posredovati v korist Češkoslovaške proti Nemčiji v skladu z določbami te pogodbe, ki je hkrati dolocal intervencijo Francije za obrambo Češkoslovaške. Francija je pa odklonila, da bi izpolnila svojo dolžnost.

Ne glede na to je sovjetska vlada tik pred monarkovski transakcijo ponovno izjavila, da je za sklicanje mednarodne konference zato, da se nudi praktična podpora Češkoslovaški, in zato, da se

chillu na seji parlamenta 4. februarja, ko je Bevin priznal, da je ameriško zunanje ministrstvo objavilo nemške dokumente s privolitvijo Velike Britanije. Ko je bilo na temelju tega jasno, da je popačil dejstva, se je predstavnik zunanjnega ministrstva opravičil zaradi svoje lažne izjave.

Predstavnik angleškega zunanjnega ministrstva je skušal tudi zanikati, da je angleška vlada odklonila zahtevo sovjetske vlade, da bi se sovjetski predstavnik udeležil skupnega proučevanja nemških dokumentov, ki so jih zaplenile anglo-ameriške čete.

Resnici na ljubo je treba omeniti, da je sovjetski veleposlanik v Londonu Gusev 19. junija 1945 po navodilih sovjetske vlade predlagal angleškemu zunanjemu ministrstvu, da bi tudi sovjetski strokovnjaki sodelovali pri klasiifikaciji in proučevanju rečenih nemških arhivskih dokumentov. Toda dne 10. julija 1945 je pomočnik zunanjnega ministra Cadogan obvestil veleposlanika Guseva, da angleško zunanje ministrstvo meni, da je še prezgodaj sprožiti iniciativo o tem vprašanju in da bi bil po njegovem mnenju prihod sovjetskih strokovnjakov v London preuranjen. Zato sedanja izjava predstavnika angleškega zunanjnega ministrstva, ki je zanikal, da bi bila sovjetska vlada zahtevala, naj sovjetski strokovnjaki sodelujejo pri proučevanju nemških dokumentov, ne ustreza stvarnosti.

Novinarji so tedaj spomnili predstavnika angleškega zunanjnega ministrstva, da je pred določenim časom neki predstavnik zunanjnega ministrstva v odgovoru na vprašanje potrdil, da je objavilo ameriško zunanje ministrstvo dokumente s privolitvijo Velike Britanije in Francije. Novinarji so pokazali predstavniku Foreign Officea tudi poročilo s seje parlamenta, ki vsebuje Bevinov odgovor Churchillu na seji parlamenta 4. februarja, ko je Bevin priznal, da je ameriško zunanje ministrstvo objavilo nemške dokumente s privolitvijo Velike Britanije. Ko je bilo na temelju tega jasno, da je popačil dejstva, se je predstavnik zunanjnega ministrstva opravičil zaradi svoje lažne izjave.

Na vprašanje, ali je angleška vlada privolila v objavo te zbirke poročil, je skušal predstavnik angleškega zunanjnega ministrstva v začetku zanikati, da bi bila Anglija v to privolila. Potrdil je, da je ameriško zunanje ministrstvo obvestilo angleško vlado o tem neposredno pred objavo te zbirke poročil.

Napredni ameriški tisk odobrava zgodovinsko noto Informacijskega biroja vlade ZSSR

New York, 13. febr. (Tass). List »P M« ostro graja zunanje ministrstvo ZDA, ker je objavilo nacistične dokumente in izjavlja, da je Sovjetska zveza pravilno postopala, ker je odbila udarec ameriškega zunanjnega ministrstva.

»Če je objavljane nacističnih dokumentov v Washingtonu,« piše list, »izrazit vzgled modrosti državnih funkcionar-

stori jo praktični ukrepi za ohranitev miru.

Ko je postala okupacija Češkoslovaške dejstvo in ko so vlade imperalističnih držav druga za drugo izjavljale, da priznajo izvršeno dejanje, je sovjetska vlada v svoji noti 18. marca žigosala nemško okupacijo Češkoslovaške — okupacijo, ki jo je hitlerjevska Nemčija izvršila ob posrednitvu Velike Britanije in Francije — kot dejanje samovolje, nasilja in agresivnosti. V isti noti je sovjetska vlada naglasila, da je ravnanje Nemčije povzročilo in povečalo nevarnost za splošni mir, »majalo politično stabilnost v Srednji Evropi, povečalo elemente že obstoječe vzemirjenosti v Evropi in škodovalo čutu varnosti narodov.«

Stvar se ni omejila le na izročitev Češkoslovaške Hitlerju. Vladi Velike Britanije in Francije sta tekmovali pri podpisovanju obsežnih političnih sporazumov s hitlerjevsko Nemčijo. Chamberlain in Hitler sta 30. septembra 1938 v Monakovu podpisala anglo-ameriško deklaracijo, v kateri je rečeno:

»Danes smo nadaljevali razgovor in soglasno prišli do prepričanja, da je vprašanje nemško-britanskih odnosov prvotnega pomena za obe strani in Evropo. Sodimo, da je sporazum, ki smo ga snožili podpisali, kakor tudi nemško-britanski pomorski sporazum simbol želje naših narodov, da se nikdar več ne vojskujejo drug proti drugemu. Trdno smo odločeni proučiti tudi druga vprašanja, ki se tičejo naših držav, s posvetovanji in stremimo v prihodnje odpraviti vsakršne razloge za nesoglasje, da bi tako prispevali za zagotovitev miru v Evropi.«

To je bila deklaracija Velike Britanije in Nemčije o vzajemnem nenapadanju.

Francosko-nemška deklaracija Bonnet-Ribbentrop, ki je bila podpisana 6. decembra 1938, je bila podobna anglo-nemški v tej deklaraciji je bilo rečeno, da sta nemška in francoska vlada prišli do zaključka, češ mirni in dobri sosedni odnosi med Nemčijo in Francijo so eden poglavitnih pogojev za konsolidacijo odnosov v Evropi in ohranitev splošnega miru ter da bosta obe vladi napeli vse sile, da zagotovita takšne odnose med obema državama. V deklaraciji je bilo ugotovljeno, da ni med Nemčijo in Francijo več nobenih spornih vprašanj teritorialnega značaja ter da je obstoječa meja med njima končna. Končno je v deklaraciji rečeno, da sta obe vladi trdno odločeni, da ne bosta prejudicirali svojih posebnih odnosov s tretjo državo, dalje da bosta vzdrževali medsebojne stike o vseh vprašanjih, ki se tičejo njihovih držav ter da se medsebojno posvetojeta v primeru, če bi ta vprašanja mogla med nadaljnjim razvojem privedti do mednarodnih komplikacij.

To je vzajemna deklaracija Francije in Nemčije o nenapadanju.

V bistvu je sklenitev teh sporazumov pomenila, da sta Velika Britanija in Francija podpisali s Hitlerjem nenapadalne pakte.

V teh sporazumih s hitlerjevsko Nemčijo se popolnoma jasno odkrivajo prizadevanja britanske in francoske vlade, da bi odvrnili od sebe nevarnost hitlerjevske napadalnosti ter da računata, da je monarkovski sporazum kakor tudi drugi podobni sporazumi, že odprl vrata hitlerjevski napadalnosti na Vzhod proti Sovjetski zvezi.

Na ta način so bili ustvarjeni politični pogoji, ki so bili potrebni za »zedinitev Evrope brez Sovjetske zveze. To je vodilo k popolni izolaciji Sovjetske zveze.

(Nadaljevanje sledi)

Britansko zunanje ministrstvo ne more odvrniti odgovornosti od sebe

London 13. febr. Tass poroča: Zgodovinska nota »Ponarejevalci zgodovine«, ki jo je objavil sovjetski Informatijski biro, je povzročila v krogih angleškega zunanjnega ministrstva veliko zmedo. Posebno pozornost javnega mnenja je vzbudila opomba v noti glede nameravane objave tajnih dokumentov, ki jih ima v rokah sovjetska vlada v zvezi z odnosi med hitlerjevsko Nemčijo ter vladami ZDA, Velike Britanije in Francije in ki jih te vlade niso objavile.

Omembe vredna je izjava, katero je dal za tisk predstavnik angleškega zunanjnega ministrstva, ki skuša odvrniti od Velike Britanije odgovornost za akcijo ameriškega zunanjnega ministrstva, ki je 21. januarja objavilo zbirko poročil o »nacistično-sovjetskih odnosih od leta 1939. do 1941.«

Na vprašanje, ali je angleška vlada privolila v objavo te zbirke poročil, je skušal predstavnik angleškega zunanjnega ministrstva v začetku zanikati, da bi bila Anglija v to privolila. Potrdil je, da je ameriško zunanje ministrstvo obvestilo angleško vlado o tem neposredno pred objavo te zbirke poročil.

Novinarji so tedaj spomnili predstavnika angleškega zunanjnega ministrstva, da je pred določenim časom neki predstavnik zunanjnega ministrstva v odgovoru na vprašanje potrdil, da je objavilo ameriško zunanje ministrstvo dokumente s privolitvijo Velike Britanije in Francije. Novinarji so pokazali predstavniku Foreign Officea tudi poročilo s seje parlamenta, ki vsebuje Bevinov odgovor Churchillu na seji parlamenta 4. februarja, ko je Bevin priznal, da je ameriško zunanje ministrstvo objavilo nemške dokumente s privolitvijo Velike Britanije. Ko je bilo na temelju tega jasno, da je popačil dejstva, se je predstavnik zunanjnega ministrstva opravičil zaradi svoje lažne izjave.

Napredni ameriški tisk odobrava zgodovinsko noto Informacijskega biroja vlade ZSSR

New York, 13. febr. (Tass). List »P M« ostro graja zunanje ministrstvo ZDA, ker je objavilo nacistične dokumente in izjavlja, da je Sovjetska zveza pravilno postopala, ker je odbila udarec ameriškega zunanjnega ministrstva.

»Če je objavljane nacističnih dokumentov v Washingtonu,« piše list, »izrazit vzgled modrosti državnih funkcionar-

chillu na seji parlamenta 4. februarja, ko je Bevin priznal, da je ameriško zunanje ministrstvo objavilo nemške dokumente s privolitvijo Velike Britanije. Ko je bilo na temelju tega jasno, da je popačil dejstva, se je predstavnik zunanjnega ministrstva opravičil zaradi svoje lažne izjave.

Predstavnik angleškega zunanjnega ministrstva je skušal tudi zanikati, da je angleška vlada odklonila zahtevo sovjetske vlade, da bi se sovjetski predstavnik udeležil skupnega proučevanja nemških dokumentov, ki so jih zaplenile anglo-ameriške čete.

Resnici na ljubo je treba omeniti, da je sovjetski veleposlanik v Londonu Gusev 19. junija 1945 po navodilih sovjetske vlade predlagal angleškemu zunanjemu ministrstvu, da bi tudi sovjetski strokovnjaki sodelovali pri klasiifikaciji in proučevanju rečenih nemških arhivskih dokumentov. Toda dne 10. julija 1945 je pomočnik zunanjnega ministra Cadogan obvestil veleposlanika Guseva, da angleško zunanje ministrstvo meni, da je še prezgodaj sprožiti iniciativo o tem vprašanju in da bi bil po njegovem mnenju prihod sovjetskih strokovnjakov v London preuranjen. Zato sedanja izjava predstavnika angleškega zunanjnega ministrstva, ki je zanikal, da bi bila sovjetska vlada zahtevala, naj sovjetski strokovnjaki sodelujejo pri proučevanju nemških dokumentov, ne ustreza stvarnosti.

Napredni ameriški tisk odobrava zgodovinsko noto Informacijskega biroja vlade ZSSR

New York, 13. febr. (Tass). List »P M« ostro graja zunanje ministrstvo ZDA, ker je objavilo nacistične dokumente in izjavlja, da je Sovjetska zveza pravilno postopala, ker je odbila udarec ameriškega zunanjnega ministrstva.

»Če je objavljane nacističnih dokumentov v Washingtonu,« piše list, »izrazit vzgled modrosti državnih funkcionar-

PO KRVAVEM NAPADU NA DEMOKRATIČNE DELAVCE

Protest Kompartije Italije zaradi nasilja v Apuliji
De Gasperijeva vlada hoče z nasiljem preprečiti volitve

Rim, 13. febr. (Tanjug). Ob napadu obojestranskih fašističnih oddelkov na sedež Antifašističnih strank in pokolja delavcev v San Ferdinandu v Apuliji, je objavil sekretariat Kompartije Italije posebno poročilo, v katerem je rečeno: Oblasti so vedele, da se pripravljajo zločinski napadi, ki so veljali življenje petih državljanov. Vlada je pričela kampanjo laži in izživljanja proti ljudskim organizacijam, čeprav je vedela, da nimajo demokratične stranke, posebno pa Kompartija, nobenih namenov, da bi spremenile predvolivno borbo v obojestransko spopade. Reakcionarne skupine, ki jih podpira vlada, hočejo z nasiljem zastrašiti delavce in preprečiti volitve. Komunisti zahtevajo od vlade,

naj podvzame represivne akcije proti fašističnim terorističnim skupinam in pozivajo vse demokratične organizacije, naj povečajo budnost proti izživljanju reakcije.

Protestna stavka v Apuliji

Rim, 13. febr. (Tanjug). Med večerajšnje 24-urno splošno stavko v pokrajini Apuliji, ki je bila objavljena v protest zaradi pokolja delavcev v San Ferdinandu in fašističnih napadov na sedeže demokratičnih strank in organizacij tega mesta, so bile v vseh mestih omenjene pokrajine trgovine in tovarne zaprte, promet pa je bil popolnoma ustavljen.

Italijanska vlada je odgovorna za pokolj v San Ferdinandu

Rim, 13. febr. (Tanjug). »Republica« ostro protestira proti zločinskemu napadu fašističnih tolpa na demokratične stranke in prebivalce v San Ferdinandu. Časopis obtožuje De Gasperijevu vlado, da je odgovorna za prelivanje krvi nedolžnih delavcev in otrok ter piše: Očividno je, da De Gasperi vzdržuje javni red na ta način, da preganja demokratične stranke. Po njegovem mnenju javnega reda ne ogrožajo obojestransko fašistični oddelki in fašisti iz tako imenovanega italijanskega socialnega gibanja, ampak delavci, ki zahtevajo izboljšanje življenjskih pogojev, brezposelniki, ki zahtevajo za ustavo zajamčeno pravico do dela, kmetje, ki zahtevajo zemljo da bi jo obdelovali in celo invalidi, ki stradajo. Po njegovem ogrožajo javni red bivši partizani, ki so s svojimi junaškimi žrtvami omogočili De Gasperiju, da je sodeloval pri razpravljanju o mirovni pogodbi.

demokratične stranke in njenih pristaev-republikancev in saragatovcev. V tem manifestu daje vlada obširne demagoške obljube, da bodo zagotovili svobodne volitve. Toda o pravi vrednosti teh obljub in jantstvu je mogoče sklepati iz izkušenj krvavih dogodkov zadnjih dni.

Žrtve krvavega fašizma v San Ferdinandu v Apuliji so neposredna posledica popuščanja in direktne pomoči, ki jo nudijo policija in državne oblasti fašističnim izvajavcem, ki delajo po ukazih domače in mednarodne reakcije. De Gasperijeva predvolivna deklaracija kot agentura ameriškega imperializma, ki izdaja nacionalne interese, poskuša vsiliti ljudstvo diktaturo bančnikov Wall Streeta.

De Gasperi povzdiguje v svojem manifestu »velikodušnost in solidarnost Amerike« kot »edino rešitev za Italijo« in zahteva, naj smatra italijanski narod za svojo prvo »dolžnost«, da »podpre napore Amerike«.

Medtem ko skušata italijanski notranji ministri Scelba in reakcionarni tisk v lažni luči prikazati fašistične napade na sedeže demokratičnih strank in streljanje s strojnimi na mirne udeležence zborovani demokratične ljudske fronte, pa so današnji časopisi objavili nove podrobnosti o krvavem dogodku v San Ferdinandu.

Dopisniki časopisov »Unita«, »Avanti« in »Republica« iz Apulije poročajo, da se je število ubitih delavcev v San Ferdinandu zvišalo na 5 Neki delavec, ki je bil težko ranjen med fašističnim napadom, je podlegel ranam. Prav tako se je zvedelo za smrt nekega 7 letnega otroka ki ga je pri napadu ranil fašistični strel. Število težko ranjenih delavcev znaša 20.

ZDA podpirajo De Gasperijevo predvolivno kampanjo

Rim, 13. febr. (Tanjug). Posebni dopisnik časopisa »Milano Serac« iz Washingtona poroča, da se je v ameriških političnih krogih zvedelo, da bo zunanje ministrstvo ZDA podpiralo italijanske demokratske sile z orožjem in denarjem pri bližnjih parlamentarnih volitvah. Po poročilu dopisnika je namestnik ameriškega zunanjega ministra Lowet obljubil italijanskemu veleposlaniku v Washingtonu Tarchianiniju, da bo dala ameriška vlada De Gasperijevi krščansko-demokratski stranki 3 milijone dolarjev za predvolivno kampanjo.

Volivni program italijanske vlade — podpreti Ameriko

Rim, 13. febr. (Tass.) De Gasperijeva vlada je objavila predvolivni manifest, ki predstavlja volivni program krščansko-

Dva predvolivna bloka

Rim, 13. febr. (Tass.) Predvoliven položaj v Italiji se izraža v opaznem zbiranju okrog osnovnih dveh blokov: narodno-demokratske fronte in krščansko-demokratske stranke. Narodno-demokratska fronta s Komunistično partijo in socialistično stranko na čelu vključuje številne politične skupine. V fronti so stranke demokracije dela, socialno-krščanska stranka, narodno-republikanska zveza, skupina poslanca Paolucci in Acci, ki so izstopili iz republikanske stranke, in razni pomembni neodvisni funkcionarji. Narodno-demokratsko fronto podpirajo množične ljudske organizacije, ki so se uveljavile v zadnjih mesecih.

Krščansko-demokratska stranka predstavlja blok, ki zastopa interese monopolističnega kapitala. V tem bloku so katoliška cerkev, veleindustrija, veleposelniki, fevdalci in drugi krogi, ki so v preteklosti bili tesno zvezani s fašističnim režimom.

Razen teh dveh sil bodo na volitvah nastopile tudi posamezne manjše skupine in organizacije odkrito reakcionarnega značaja.

Blok takozv. tretje sile, ki ga tako vztrajno kličejo, do sedaj še ni sestavljen, ker so saragatovci, ne oziraje se na poziv republikanske stranke in vkljub Saragatovim zahtevam sklenili, da na volitvah ne bodo nastopali s samostojno listo.

Ameriški »opazovalec« pri volitvah v Italiji

Rim, 13. febr. (Tass.) Dopisnik milanskega lista »Corriere della Sera« poroča iz New Yorka, da so znanemu uradniku iz ministrstva zunanjih zadev ZDA Samuelu Reberju, ki je v Evropi, povedeli, da v naslednjih tih dneh do štirih mesecev koordinira vso ameriško politiko v Zapadni Evropi in »okrepi« odnose med državami, ki so pristopile k Marshallovemu načrtu.

Reber se bo udeležil volitev v Italiji kot »opazovalec« ministrstva zunanjih zadev ZDA.

Angloameriška politika razkosanja Nemčije ni v interesu miru in varnosti evropskih narodov

je izjavil v imenu sovjetske vojaške uprave v Nemčiji maršal Sokolovski

Berlin, 13. febr. (Tass). Na redni seji zavezniškega nadzorstvenega sveta nad Nemčijo je maršal Sovjetske zveze Sokolovski dal v imenu sovjetske vojaške uprave izjavo v zvezi s proglasom št. 7 o preobnovi gospodarske uprave v biconiji in proglasom št. 8 o ustanovitvi vrhovnega sodišča teh con. Oba proglasa je izdala ameriška vojaška uprava v ameriški okupacijski coni Nemčije.

Maršal Sokolovski je izjavil: Znani so isti sklepi ki jih izdaja tudi britanska vojaška oblast v svoji okupacijski coni. Po upravičeni oceni demokratičnega tiska pomenijo ti sklepi sami po sebi nadomestek ustave za zapadno nemško državo-biconijo, ki jo umetno ustvarjajo.

Maršal Sokolovski je nato poudaril, da nima nadzorstveni svet prav nič skupnega s temi, na lastno roko sprejetimi dokumenti britanskih in ameriških okupacijskih oblasti, ki jih sovjetska vojaška uprava odločno ohsvoja. Ti dokumenti so dokaz, da so šle britanske in ameriške oblasti še dalje od tistega, o čemer je general Clay obvestil nadzorstveni svet po frankfurtskem posvetovanju. Za biconijo ustanavljajo gospodarski svet. Svet dežel, Upravni svet in druge upravne organe kakor tudi vrhovno sodišče obeh con in Emisijsko banko.

Vsi ti organi, je dejal maršal Sokolovski, so dobili najširša politična in gospodarska polnomočja in pravice, ki jih imajo samo organi, ki upravljajo državo. V dokumentih angloameriške vojaške uprave ni niti besede o pravičah nemškega ljudstva ali o demokratični politični ureditvi v Nemčiji. Na ta način so ti dokumenti prav tako proti enotnosti Nemčije, kakor proti njeni demokratizaciji in to je nova, najbolj groba kršitev potsdamskega sporazuma, ki

govori o ohranitvi Nemčije in preobnovi njenega političnega življenja na demokratični osnovi. Z nikakršnimi prepovedmi in ukrepi ne bo mogoče prikriti dejstva, da je prebivalstvo Nemčije po ogromni večini za državno enotnost Nemčije.

Maršal Sokolovski je nadalje poudaril, da pripravljajo namesto mirovne pogodbe za Nemčijo na demokratični osnovi potsdamskih sklepov, priključitev Zapadne Nemčije vojaško-političnemu »zapadnemu bloku«.

Na koncu je maršal Sokolovski dejal, da ostaja sovjetska vojaška uprava zvesta demokratičnim načelom potsdamske konference in svoji politiki boja za enotnost Nemčije, ker to popolnoma odgovarja koristim za utrditev miru in varnosti evropskih narodov kakor tudi osnovnim interesom nemškega ljudstva. Hkrati sovjetska vojaška uprava znova opozarja ameriško in britansko poveljstvo, da je politika razkosanja Nemčije resna nevarnost, ker uničuje nadzorstveni mehanizem Nemčije in pomeni popolno opustitev mednarodnih obveznosti glede Nemčije, ki so jih prevzele ZDA in Velika Britanija. Odgovornost za posledice take politike pada izključno na britansko in ameriško oblastva.

Na seji zavezniškega nadzorstvenega sveta so razpravljali tudi o demilitarizaciji Nemčije, prepovedi kulturne zveze za demokratično obnovo Nemčije v ameriški in britanski coni in različnih drugih vprašanjih.

BRUSELJ. V zvezi z namenom belgijskih uradnih krogov, da bi onemogočili ratifikacijo sovjetsko-belgijske trgovinske pogodbe, podpisane ob koncu januarja 1948, poroča »Drapeau Rouge«, da belgijski parlament nikoli ne bo ratificiral te trgovinske pogodbe, ker tega ne bodo dovolili Američani.

Novo izdaje Politično-organizacijske biblioteke »Mladinske knjige«

Ni dolgo tega, ko je »Mladinska knjiga« spet obogatila našo prevodno literaturo s štirimi knjizicami, s katerimi si je založba zadala predvsem nalogo vzgajati mladino. To skuša doseči s pomočjo vzgojnih načel, ki so se uveljavila v evropski državi in ki nam jih deloma posreduje v poljudno napisanih knjizicah A. Blatina: »Tovarištvo in prijateljstvo« ter A. Harlamova »Komsomolski sestanek«. Drugi dve knjizici G. Stepanjana »Od socializma h komunizmu« in L. Alčjeva »Vzroki gospodarskih kriz v kapitalizmu«, pa na poljuden način prikazujejo gospodarski in družbeni razvoj v kapitalističnih deželah in v deželi socializma — Sovjetski zvezi.

Knjizica Blatina: »Tovarištvo in prijateljstvo« je posvečena eni najplemenitejših človeških lastnosti, težnji po prijateljstvu. Ta težnja je psihološko utemeljena in se vleče ter poglablja vse od prvih začetkov človeške zgodovine. Kakor so bili že spočetka ljudje v borbi s prirodnimi silami navezani na tovariško sodelovanje, tako je pozneje, z razdelitvijo družbe na razrede ter hkrati z borbo tlačenihi proti tlačiteljem, to sodelovanje še bolj razumljivo. V primerih iz zgodovine Sovjetske zveze nas avtor prepriča, kako je ta poteza človeškega značaja zlasti močna v sovjetskih ljudeh in je naziv »tovariš« dejansko veren odraz medsebojnih odnosov. V SZ so tudi prvi uresničili veliki sen o mednarodnem bratstvu, prijateljstvu med delovnimi ljudstvi, saj je to občeločevsko lastnost vsestransko podprla socialistična vzgoja na podlagi gesla »vsi za enega, eden za vse«, potem ko je pomela s prejšnjim, »vsak zase, bog za vse«.

V knjizici beremo o čudovitem primeru prijateljstva med Marxom in Engelsom, o katerem je Lenin napisal, da »pretega najbolj ganljive zgodbe starih narodov o človeškem prijateljstvu«. Kljub temu, da mu je bilo odvrtno, se je Engels bavil tudi s trgovino, samo da je omogočil Marxu končati njegovo življenjsko delo »Kapital«; pa o heroju Aleksandru Matrosovju, ki je v svojem telesom prekril sovražno etreško lino, ki je bruhala ogenj na njegove tovariše, o Leningraščanih, ki so rekli v en glas v času blokade: »Umremo, toda ne vdamo se«, o trdih preizkušnjah komsomolcev, mlade garde, ekkratka o požrtvovalnosti in junastvu sovjetskih ljudi v domovinski vojni.

Dalje spoznamo, kako danes princip socialističnega tekmovanja privzgaja tem ljudem prav tako čudovite poteze značaja v duhu vzajemne pomoči. O mogočnem kolektivnem prijateljstvu lahko govorimo tako v mestu kakor na vasi, v tovarni, kolhozu, šolah, brigadah, vojaških enotah. Posebno poglavje govori o družini kot najbolj razširjenemu, najtrdnjšemu ter hkrati za življenje najbolj sposobnemu kolektivu. Sovjetska oblast ji nudi vso podporo ker se dobro zaveda, da sijajnih lastnosti, ki jih imajo sovjetski ljudje, ni vzgojila samo šola in novi način proizvodnje, ampak tudi družina. Da se vse bolj krepi in razvija, je zaslugla zlasti Boljševiške partije, ki je v množicah vztrajno vzgajala resno pojmovanje družinskih obveznosti. — Nepravilno pojmovanje tovarištva, to je zamol-

čevanje, prikrivanje napak, nekritičnost naj ne najde mesta v požrtvovalnem in načelnem prijateljstvu.

A. Harlamova »Komsomolski sestanek« govori o komunistični vzgoji mladega rodu kot najvažnejši nalogi leninskega Komsomola. Tej nalogi je podrejeno vse praktično in organizacijsko delo Komsomola v SZ. Za komsomolca ni nerešljivih nalog. Zato pa se mora učiti, ne prestanto učiti, si klesati značaj in se vključevati v družbeno politično delovanje. Z dnem vstopa v Komsomol ne prevzame namreč le del boje slave Komsomola, ampak tudi del odgovornosti za svojo organizacijo, za delo svoje tovarne, kolhoza, ustanove. V tej šoli marksistično-leninistične vzgoje pa je komsomolski sestanek kot izraz kolektivne volje komunističnim idejam predane mladine največjega pomena. Tu mladi komsomolec začuti, da je član velikega organiziranega kolektiva, pred katerim je odgovoren za svoje osebno obnašanje, za uspeh svojega dela, pa tudi vsega kolektiva. Zato pa morajo biti komsomolski sestanki dobro pripravljani, živahni in nikakor ne formalni. V tej zvezi navaja pisec nekaj dobrih in slabih primerov komsomolskega sestanka. Ob vsem tem je razvidno, da živi organizacija le tedaj polnokrvno življenje, če so sestanki organizirani spretno in zanimivo, da je diskusija le tedaj živahna, če so bili člani o sestanku in izbiri dnevnega reda dovolj zgodaj obveščeni in so se utegnili pripraviti nanjo. V pripravah za sestanek naj sodelujejo vsi komsomolci po meri svojih sposobnosti. Obravnavanje aktualnih, strokovnih, političnih, idejnih vprašanj naj bo stvarno, prav tako tudi poročilo o tem, kako so bili izvršeni sklepi prejšnjega sestanka. Zapisnik naj odraža vestno sliko sestanka komsomolcev, tega vodilnega odreda sovjetske mladine.

L. Alčje, avtor knjizice »O vzrokih gospodarskih kriz v kapitalizmu« nam v poljudni, za mladino primerni obliki, znanstveno, t. j. na podlagi marksizma-leninizma pojasni vse nesmisel kapitalistične družbe. Nujnost kriz in njihovo periodično ponavljanje nam dokazuje kot zakon kapitalističnega gospodarstva, ki ga razjedajo zanj neresljiva protislovja. Knjizica nam nudi dokaj izčrpen pregled nihanja kapitalizma v Ameriki, Angliji in Zapadni Evropi. Prikazuje nam s številskimi podatki razvoj tehnične proizvodnje v teh deželah, vzporedno tem številkam prav tako velike številke govore o brezposelnih in stavkujočih. Avtor nam dialektično pojasni, zakaj je tako in zakaj je vse drugače v Sovjetski zvezi.

»Od socializma h komunizmu« je naslov knjizice G. Stepanjanova, v kateri nam podaja obris postopnega prehoda h komunizmu, ki sta ga utemeljila in znanstveno dokazala Marx in Engels, še dalje razvila pa Lenin in Stalin.

Knjizice je tovarišica Vera Ivanjšek dovolj tekoče prestavila tovariš Rudi Gorjup pa okusno opremil. Ker nam je tovrstna literatura za razumevanje stanja pri nas, gibanja in perspektiv človeštva sploh potrebna kot kruh želimo le, da bi »Mladinska knjiga« poslala med naše ljudi čim več drobnih knjizic o mogočem nauku, ki preobrazuje svet.

RAZSTAVA SLOVENSKEGA TISKA OD OSVOBODITVE DALJE

bo odprta še danes v soboto od 10.—12. ure in od 16.—18. ure ter jutri v nedeljo od 10.—12. ure. Skupine (šole) si jo lahko ogledajo do srede 18. febr. od 8.—14. ure.

Predavanje o ljudski prosveti v LR Hrvatski

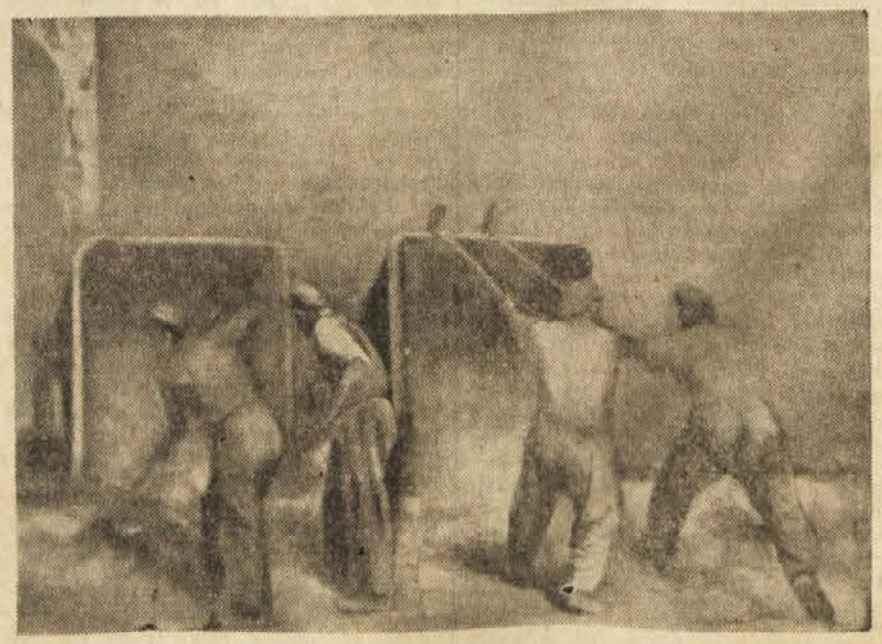
Ljubljana, 13. februarja. V četrtak zvečer je v Mladinski dvorani predaval tov. Tiho Cvrle, načelnik oddelka za ljudsko prosveto pri prosvetnem ministrstvu vlade LRH, o temi Delo za ljudsko prosveto v LRH. Predavanja sta se udeležila tudi tov. Ferdo Kozak, predsednik Slovenskega komiteja za Slovenijo in predsednik LS LRS ter prosvetni minister vlade LRS tov. dr. Jože Potrč. Predsednik Slovenskega komiteja tov. Ferdo Kozak je uvodoma omenil, da je to prvo od serije predavanj, ki jih bo priredil Slovenski komite za medsebojno spoznavanje in kulturno zblizanje med našimi republikami. V tem smislu bodo tudi naši predavatelji posejali druge republike; tako je pred kratkim predaval v Zagrebu o slovenski književnosti tov. Kumbatovič. Nato je imel tov. Tiho Cvrle izčrpno predavanje, v katerem je iznesel vse

uspehe in težave, ki jih imajo na tem področju v bratski republiki Hrvatski in je posebno nakazal rezultate trdega dela pri odpravi nepismenosti. Predavanje bi moralo vzbuditi pri naših kulturnih in prosvetnih delavcih več zanimanja, kakor ga je pokazala udeležba.

NOVE KNJIGE IN ČASOPISI

Mladinska revija, leto III, št. 5—6; izdaja »Mladinska knjiga«, Ljubljana 1948, str. 177—256. Ciciban št. 3; izdaja »Mladinska knjiga«, Ljubljana 1948; str. 51—72. K. N. Deržavin: Didro in enciklopedisti, Prevedla Nika Miličević; izdala »Kultura«, Beograd 1948. Prosvetni radnik, god. III, br. 1; izdaja Zemaški odbor Saveza prosvetnih radnikov za Bosnu i Hercegovinu; Sarajevo 1948; str. 32. I. Laptjev: Kolhozi dohodak in diferencialna renta; izdala »Kultura«, Beograd 1948; str. 27.

Z UMETNOSTNE RAZSTAVE V MODERNI GALERIJ

Drago Vidmar: Gradnja ceste

Zadnja številka „Narodne države“ prinaša važne članke iz naše gospodarske problematike

Skupna 7. in 8. številka še lanskega letnika »Narodne države«, zbornika člankov in materiala kontrolne komisije FLRJ, ki smo jo dobili pred dnevi, prinaša važne članke iz naše gospodarske problematike, da se nam zdi potrebno na tem mestu na zbornik še posebej opozoriti. Posebno važen je članek Edvarda Kardelja: »Naloge našega lokalnega in komunalnega gospodarstva«.

Kardeljev članek je referat in zaključna beseda na konferenci, ki se je v decembru preteklega leta vršila v Beogradu in na kateri so sodelovali predstavniki vseh republik in komunalnih ministrstev in sekretarji okrajnih in mestnih odborov iz vse države. Ob tej priliki je naše časopisje prineslo glavne misli iz referata tov. Kardelja. V »Narodni državi« je sedaj objavljen referat v celoti. Poleg tega pa tudi Kardeljeve zaključne besede, ki jih je imel po diskusiji.

Ker smo vsebino referata že objavili, bi danes opozorili samo na nekatere misli iz zaključnih besed. Kardelj je poudaril, da bi morala diskusija pretresati predvsem dve vprašanji, kar pomeni, da moramo tudi mi pri vprašanjih komunalnega gospodarstva imeti ti dve stvari pred očmi. Prvič, kako najbolje voditi naše lokalno gospodarstvo in kako najbolje izrabiti vsa sredstva, ki so nam na razpolago, drugič pa, kakšen cilj imamo z lokalnim gospodarstvom. Pri prvem vprašanju je Kardelj dejal, da je diskusija pokazala, da naši kadri v gospodarstvu rastejo, da si zaradi tega lahko v bodoče postavljajo večje naloge, kakor so si jih postavljali doslej. V drugem vprašanju pa, da se kaže vse preveč praktikizem, da naši ljudje pri vprašanju lokalnega gospodarstva vse premalo gledajo naprej, da na gospodarski izgraditvi premalo gledajo kot na temelj za boljše in kulturnejše življenje našega delovnega ljudstva. Vprašanje jasnih perspektiv v pogledu razvijanja našega lokalnega gospodarstva ni samo vprašanje boljše dela in večjega delovnega pleta, nego tudi izredno važen družbeno-ekonomski faktor, od katerega v veliki meri zavise forme in tempo naše socialistične izgraditve.

Ko je tov. Kardelj poudaril, da je lokalno gospodarstvo dopolnilnega značaja, je dejal, da je treba to razumeti v dveh smislih, v kvantitativnem, da lokalna podjetja izdelajo tisto dopolnilno količino obče potrebnih predmetov, v kolikor tega republika in zvezna industrija za zadovoljitev ljudskih potreb še ne more; drugič pa kvalitativno, da dopolnjuje zvezno in republiško industrijo tam, kjer to prav lokalna industrija to najlažje storijo. Kardelj navaja več konkretnih primerov. Zvezna industrija n. pr. bo napravila čevlje, lokalna popravilnica jih

bo popravljala, delovno obleko bomo kupili v konfekciji, če pa bomo potrebovali obleko po meri, pa bomo šli v lokalno podjetje itd.

Nadalje govori tov. Kardelj, kje naj bi bilo težišče borbe za dohodke naših lokalnih organov oblasti. Ne v fiskalnih merah, kot so n. pr. trošarine. Ti dohodki tudi ne bi zadostovali za ogromne naloge, ki so danes pred nami. Zato je treba iskati novih virov dohodkov v razvijanju naše produkcije. Pri tem pa se morajo ljudski odbori orientirati na lokalne surovine, na lokalna goriva in lokalne energetske baze.

Potem se je Kardelj dotaknil vprašanja obrti. Dejaj, da je tendenca tistih, ki bi hoteli iz obrtnih delavnic napraviti tovarne, napačna, škodljiva in ne-realna. Obrtništvo nam je potrebno prav kot obrtništvo zaradi kvalitete proizvodov. Potrebno pa se je seveda boriti proti kapitalističnim tendencam v obrtništvu, za plansko sodelovanje obrtništva z državnim sektorjem, za razne tipe obrtniških združenj. Odpraviti je treba tehnično zaostalost v obrtništvu.

Tov. Kardelj se je tudi dotaknil potrebe okrepitve lokalnega planiranja kulturno-prosvetnega dela med množicami. Potrebno je, da širimo horizont ljudi s predavanji, ki se ne dotikajo direktno praktičnih vprašanj, toda napačno bi bilo, če bi bila to naša splošna orientacija. Naše vzgojno delo v množicah mora biti čim bolj povezano z našimi današnjimi nalogami. Ono mora tolmačiti našim ljudskim množicam bistvo naše socialistične graditve in jih usposablja za njihovo intenzivno in zavestno sodelovanje v tej graditvi.

Nadaljnji članki v tej številki »Narodne države« so: Leo Geršković »Novi sistem plačevanja državnih uslužbencev«, (tudi ta članek smo že prinesli v našem časopisu), Andrija Bubani: »O nekih problemih našega električnega gospodarstva«, Aleksander Goldštajn: »Problemi vodstva državnih gospodarskih podjetij skozi prakso državne arbitraže«, Miloš Radović: »Izkoreninimo pojave birokratskega zavlačevanja pri reševanju prošnji in pritožb delovnega ljudstva«, Vinko Tudor: »Semenska služba v jesenski setvi«, Vinko Radović: »Razvoj in specifičnost lokalnih gospodarskih podjetij v LR Crni gori«, Lepa Perović: »Neka vprašanja zaštite dela gorskih in gradbenih delavcev«, Selmo Hašimbegović: »Ukrepi za nadaljnje izboljšanje dela kmetijske strojne službe«, Rudolf Obručić: »Za boljše zaščito dečje zaštite naše države«. Na koncu so še beležke iz obnovne tovarn, kmetijstva, hišne obrti in primerov dela organov obče državne kontrole.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Prva livarniška peč v Crni gori. Delovni kolektiv centralne strojne delavnice v Titogradu je izdelal prvo peč za taljenje železa. Zmogljivost te peči znaša 1500 kg litiga železa v 24 urah. Nameravajo izdelati kmalu novo peč z večjo zmogljivostjo.

Graditev delavskih naselij na Hrvaškem. V Zagrebu v Moskovski ulici bodo kmalu dokončali 9 velikih stanovanjskih hiš, ki bodo imele 660 enosobnih in dvosobnih stanovanj. V teh stanovanjih se bodo naselile tudi številne delavske družine. Pri Maksimirski cesti pa gradijo veliko delavsko naselje. Hkrati bodo zgradili 16 enonadstropnih hiš s 156 družinskimi stanovanji in 1 hišo za 50 samskih stanovanj. Elektroindustrijski kombinat »Rade Končar« bo zgradil stanovanjske hiše za 800 svojih delavcev in nameščenih. Letos bo zgrajenih 72 družinskih in 50 samskih stanovanj. Tovarna »Prvomajska« v Zagrebu gradi hišo za 36 delavskih stanovanj. Letos bo 8 največjih podjetij kovinske industrije zgradilo 662 stanovanj za svoje delavce. Tovarna vagonov v Slavovskem Brodu bo zgradila za svoje delavce in nameščenih naselje z 250 stanovanji v 50 hišah. V prvi etapi so že zgradili 22 stanovanj. Predilnica in tkalnica v Dugi Resi gradi za svoje delavstvo 12 stanovanj, osješka livarna za 50 stanovanj itd. Lani so v LR Hrvatski zgradili 1500 delavskih in nameščenih stanovanj, letos jih bodo znatno več.

Ogromen obseg naše elektrifikacije. Kako velik obseg imajo sedanja gradbena dela pri graditvi novih elektrarn, sprevidimo, da bo med petletko zgrajenih okrog 75 elektrarn zveznega in republiškega pomena, ki bodo imele zmogljivost vsaka nad 1000 kW. Med njimi bo 25 elektrarn zveznega in 40 republiškega pomena. V stari Jugoslaviji so v 25 letih zgradili le okrog 30 elektrarn, ki so imele zmogljivost nad 1000 kW. Med petletko bo torej zgrajenih 11 krat več elektrarn. Upoštevati je pa treba tudi, da so v stari Jugoslaviji zgradili le dve elektrarni z zmogljivostjo nad 10.000 kW in 6 elektrarn nad 5000 kW. Med petletko bo pa zgrajenih 37 elektrarn nad 5000 kW in 25 nad 10.000 kW.

Nov izdelek naše elektrotehnične industrije. Tovarna akumulatorjev »Munja« v Zagrebu je začela izdelovati škatle za akumulatorje, kmalu pa bo izdelovala tudi separatorje. Ta tovarna se je po osvoboditvi že četrtič razširila.

Velik uspeh odkupa industrijskih odpadkov v Bosni in Hercegovini. Državno podjetje je s svojimi podjetji in ob sodelovanju zgradil lani preselelo odkupni načrt za odkup aluminija za 34% in odkupilo 60 tona bakra kakor je bilo določeno. Starega guma je odkupilo štirikrat več, kakor je določal načrt. Skupno je bilo odkupljeno 10.000.000 kg raznih industrijskih odpadkov.

Lanske delovne akcije vojvodinske mladine. Lani je vojvodinska mladina prispevala 53.755 delovnih dni in vrednost njenega dela je znašala 5.483.776 din. Nad 25.000 mladine je sodelovalo pri graditvi donavskega nasipa Novi Sad-Futoč.

Novo poštno poslojje v Zagrebu, najbolj moderno v državi, pred dogotovitvijo. Pošto so zgradili na glavnem kolodvoru. Poslojje je tako veliko, da bodo v njem z lahkoto zmagovali sedamjesti poštni promet, ki znaša letno okrog 50 milijonov paketov in pisem. Na tej pošti bo zaposlenih okrog 600 nameščenec. Zazidana ploskev štirinadstropnega poslojja znaša okrog 3850 kv. metrov.

Regulacija Novega Sada, Novi Sad kot glavno mesto Vojvodine in središče najbožatejše pokrajine v državi zahteva temeljito urbanistično ureditev. Doslej sploh niso imeli regulacijskega načrta. Zato se je mesto razvijalo precej anarhično. Zdaj so začeli izdelovati primeren regulacijski načrt. Pri novih ureditvah ter gradbenih delih bodo morali predvsem upoštevati, da je mesto preveč razvlečeno, tako da odpade povprečno na hektar le 30 do 40 prebivalcev, medtem ko bi jih moralo 100-120. Novi regulacijski načrt bo upošteval mestni razvoj za več kakor 50 let.

Poročila iz naših krajev

V Dolah pri Litiji hočejo do 27. aprila sezidati svoj zadrudni dom

Trbovlje, 13. februarja.

Včeraj je bila v Trbovljah konferenca vseh uprav za gradnjo zadrudnih domov. Poročila so pokazala, da sta izmed vseh krajev najbolj pristopila k delu krajevni odbor Mlinše in Dole pri Litiji.

V Mlinšah so v nedeljo 8. februarja prav pridno delali, pri tem pa so jim pomagali tudi prostovoljci iz Zagorja. Pripravili so 30 m² kamena, 18 m³ peska. V Dolah pri Litiji imajo že pripravljen pesek in deloma les, poljske apnenice pa bodo prihodnji teden zagorele. Uprava gradilišča Dole pri Litiji je sprejela obvezo, da bo letos do 27. aprila spravila zadrudni dom pod streho in napoveduje tekmovalno vsem ostalim gradiliščem v okraju Trbovlje.

V Prapročnem bodo v nedeljo 15. februarja pričeli s kopanjem temeljev. Les imajo že obtesan in postavljen na mesto. Posestnik v Prapročnem Rotar Mar-

tin se je obvezal za 50 voženj, Zupan Ivan pa za 30 voženj.

Delavci in nameščenci iz Hrastnika so sprejeli nove obveze in sicer mizarji in ključavničarji 2300 ur, zidarji 531 ur, čevljarji rudniškega konzuma Hrastnik 1835 ur, nameščenci rudnika pa bodo prispevali 3380 prostovoljnih ur.

Okrajni odbor OF Trbovlje je razpisal za domove, ki bodo prvi gotovi, dve lepi nagradi: celotno knjižnico v vrednosti 20.000 dinarjev in radio aparat. Uvedenosti je tudi prehodna zastava, ki bo prvi deljena 1. marca. Napovedali so tudi tekmovalno vsem okrajem bivšega celjskega okrožja v tem, kateri okraj bo dogradil do 15. septembra čim več domov, si preskrbel iz lokalnih virov čim več materiala, najbolj uspel pri mobilizaciji vsega prebivalstva ter ustvaril najtesnejše vezi med industrijskimi središči in podeželjem.

Razvoj čipkarske zadruge v Idriji

Idrija, 13. februarja.

Po osvoboditvi je ljudska oblast v Idriji mislila tudi na to, kako bi čim prej dvignila znano čipkarsko obrt ter nudila čipkaricam boljše delovne pogoje. Tako so junija 1946 ustanovili v Idriji čipkarsko zadrugo, ki združuje čipkarice iz mesta in podeželja.

V začetku je zadruga imela velike težave pri nabavi sukanca, pozneje pa je začela izvažati čipke v inozemstvo in je kot protivrednost dobivala sukanec. Z devizami pa, ki jih je zadruga na ta način tudi dobivala, je pomagala raznim drugim podjetjem pri nabavi strojev iz inozemstva.

V zadrugo se vključuje vsak dan več čipkaric, ker so delovni pogoji mnogo boljše, kot so bili v prejšnjih časih. Zadruga danes združuje 1714 čipkaric. Ustanovljene so tudi poslovalnice v Cerknem, Stoniku, Cepovanu in na Orlicih. S tem je omogočeno, da lahko vsaka čipkarica vnovči svoje izdelke v bližnji poslovalnici. V Idriji je čipkarska šola, kjer se šolo-obvezne deklice učijo te obrti.

Izdelki idrijskih čipkaric so že na marsikateri razstavi želi splošno občudovanje. Tudi za letošnje leto je zadruga dobila obvestilo, da bodo na vselemirnih po glavnih mestih Evrope razstavljene tudi idrijske čipke.

GRADNJA ZADRUDNEGA DOMA V BISTRICI PRI RUŠAH

Bistrica, 13. februarja.

Na zboru volivcev KLO Bistrica pri Rušah so se vaščani tega okraja dogovorili, da bodo zgradili svoj zadrudni dom. V njem bodo poleg dvorane, ki bo služila za razne prireditve, tudi prostori za zadrugo, pekarno, mesarijo, strojno postajo, krajevni ljudski odbor, knjižnico in pošto.

Ljudstvo je že pričelo z zbiranjem potrebnega materiala in denarnih sredstev za graditev zadrudnega doma. Posebne požrtvovalni so se izkazali člani

sindikalne podružnice tovarne okovja in pločevinastih izdelkov, ki so se obvezali, da bodo v tovarni štiri nedelje prostovoljno delali in ves zaslužek poklonili odboru, ki bo vodil gradnjo zadrudnega doma.

Dne 8. t. m. se je zbralo v gramoznici na Laznici v bližini Bistrice okrog 100 ljudi, od koder so spravili na gradilišče okrog 20 m³ kamena, potrebnega za betoniranje temeljev. Pri tem so se posebno izkazali vajenci tovarniške kovinarske šole.

G. F.

Priprave za zadrudni dom v Marenbergu

Marenberg, 13. februarja.

Gradnja zadrudnega doma je prebivalstvo Marenberga močno razgibala. Na množičnem sestanku OF so sklenili, da bodo čimprej začeli z delom. V ta namen so izvolili tudi odbor, ki bo vodil vse delo.

V nedeljo 8. t. m. so pričeli s kopanjem peska. Nakopali so ga okoli 20 m³, 6 m³ pa so ga prepeljali na prostor, kjer

bo stal zadrudni dom. Prostovoljnega dela se je udeležilo 29 ljudi, pri čemer se je posebno izkazala mladina iz kmetijske šole, ki je sama prispevala 104 delovne ure.

Obveznosti, ki so jih za gradnjo zadrudnega doma sprejeli posamezne organizacije, so naslednje: mladina bo prispevala 12.700 prostovoljnih ur, sindikat 4.040 ur, AFZ 265 ur.

K. A.

Prispevek sindikalne podružnice pri gradnji zadrudnega doma

Sv. Lenart v Slov. goricah, 13. febr.

Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je sindikalna podružnica Zveze delavcev krajevne industrije in obrti sklicala sestanek svojega članstva. Po referatu o zadrudništvu se je razvila živahna diskusija, nato pa so člani sindikalne podružnice sprejeli razne obveznosti za gradnjo zadrudnega doma pri Sv. Lenartu. Člani, ki so zaposleni v obrtnih delavnicah, bodo za gradnjo doma pripravili vse potrebno gradbeno orodje in izdelali tudi okovje za vrata in okna. Zagarji bodo prostovoljno sezagali gradbeni les. Pečarji bodo postavili v domu vse potrebne peči. Vse delo bodo člani opravili v prostem času, tako da delo na njihovih službenih mestih ne bo trpele. Vsi ostali člani sindikalne podružnice bodo opravili vsak po 3 dni v mesecu težaškega dela.

R. L.

bo petletnega plana. Po vojni so obnovili 1 stanovanjsko hišo, na novo zgradili 3 stanovanjske hiše in 4 hleve; nadalje so napeljali po vasi tudi električno razsvetljavo, ter ustanovili nabavno prodajo, obnovitveno, živinorejsko in mlekarstvo zadrugo, ki štejejo skupno 281 članov. Izvolili so tudi odbor, ki bo skrbel za gradnjo zadrudnega doma.

K. A.

Od sodelovanja vseh prebivalcev je odvisen procvit vasi

Ponikve pri Tolminu, 13. febr.

Tudi vas Ponikve v tolminskem okraju je pravilno razumela potrebe novega časa ter se je resno lotila dela za izved-

Tovarna »Impol« je preseгла mesečni plan za 4,4%

Slov. Bistrica, 13. februarja.

Plan, ki ga je sprejela tovarna »Impol« v Slov. Bistrici za tekoče leto, je za 34% večji od lanskega. Lani so jim precej nagajali razni stroji, vendar so še pravočasno izpolnili svoje obveznosti. Vse kaže, da bodo tudi letošnji plan uspešno izvedli. V mesecu januarju so prekoračili plan za 4,4%. Bakrene žice so izdelali namesto stodontotne planske količine za 112%, bakrenih vrvi za 125%, skrinj za lokomotive 129%, aluminijeve pločevine za 75,1% in SiB žice za 102%. Delavci, mojstri in strokovnjaki v tovarni se zavedajo, da so ravno prvi meseci v letu zelo važni, in čim boljše rezultate bodo dosegli v teh mesecih, s tem večjo gotovostjo bodo tudi preseglili določeni plan.

S. D.

Dela na mladinski progi Nikšič-Titograd

Nikšič, 13. februarja. — Gradnja mladinske proge Nikšič-Titograd je velika naloga ne le črnogorske mladine, temveč vsega črnogorskega ljudstva. Po tehničnih računih je treba opraviti 1.402.508 m³ zemeljskih del, prevrtni 11 predorov in zabetonirati 40.899 m³ cementa in peska. Lani je okrog 9000 mladincev in mladink s pomočjo frontovskih organizacij opravilo 656.793 m³ zemeljskih del. Letos bodo morali opraviti še 50-80% posameznih del na progi.

Na drugem plenarnem sestanku Ljudske fronte Črne gore je mladina obljubila, da bo progo dogradila do 31. julija, dneva obletnice vstaje črnogorskega ljudstva. Pri tem bodo mladini pomagale tudi vse frontovske organizacije.

Po nalogu Ljudske fronte in pokrajinskega sveta Ljudske mladine Črne gore so dela na progi začela že meseca januarja. V peti izmeni, ki žo dela na progi, je 13.000 mladincev in mladink. V vseh okrajih pa formirajo tudi frontovske delovne brigade, ki bodo prišle na progo še ta mesec. Brigade pete izmene bodo v tem mesecu opravile tre-

tino vseh zemeljskih del, betonirale bodo predore ter druge objekte ob progi.

Na prvi sekciji dela 2710 mladincev in mladink. Glavna dela so pri predoru Budoš. Na drugi sekciji, ki obsega teren Stubice, so začeli vrtati tri predore v skupni dolžini 232 m. Kmalu se bodo pričela dela na nasipih in usekih ter tudi na ravnini za postajnim poslojjem v Stubici. Najtežji objekt na tretji sekciji je predor Bašina voda, ki je dolg 350 m. Tukaj je teren zelo neprilaven in ga morajo podzidavati. V propuste in mostove na tej razdelnici bodo poleg ostalega materiala vžidali tudi 2010 m³ kamena. Na četrti razdelnici dela 2753 mladincev in mladink pri dveh manjših predorih. Na sedmi razdelnici pa bo treba v treh mesecih izkopati 23.180 m³ materiala. Sedaj delajo pri velikem mostu čez Moračo ter dokončujejo most čez Ribnik.

Glavna dela v prejšnjem mesecu so bila priprave stanovanj in drugih potrebnih objektov za graditelje. Brigade, ki so že prišle na progo si še uredjujejo svoja taborišča, organizirajo delo ter ostalo, da bo delo čim boljše in uspešnejše.

ŠPEKULANTSKI TRGOVCI IN USLUŽBENCI MESTNEGA TRGOVSKEGA PODJETJA METROP - MARIBOR PRED SODIŠČEM

Maribor, 13. februarja.

Prejšnji teden je bila pred okrajnim ljudskim sodiščem razprava proti trgovskemu poslovođu Selihu Ivanu, trgovcu Holcu Francu in Zamudi Ivanu, črnoborzičancu Debeljaku Antonu ter uslužbencem mestnega trgovskega podjetja METROP Lakušku Francu, Klobasi Alojzu, Milfnerju Rudolfu, Stanjku Jožetu, Rantašu Antonu in Kline Ljubi.

Selih Ivan je kot poslovođa in tihi družabnik vodil trgovino svojega tasta Zamuda Ivana na Pobrežju. Tako je stopil v poslovne stike s soobtoženim Holcem in drugim špekulantom ter nabavljali od njih razno tekstilno blago, ki ga je nato prodajal po veliko višjih cenah. Povezal se je tudi z Lakuškom Francem, ki je bil zaposlen pri mestnem trgovskem podjetju METROP. Od tega je dobival iz mestne trgovine večje količine raznega blaga, ki je bilo v prosti prodaji ali pa na točke, vendar namenjeno množični potrošnji, ne pa za prodajo na debelo. Seveda si je tudi točke nabavljali na nedovoljen način. Preko Lakuška Francu se je povezal še s soobtoženimi Klobaso, Milfnerjem in Stanjkom, ki so mu kot uslužbenci METROP-a na isti način dobavljali blago za prekupčevanje sta mu dobavljala tudi Rantaša Anton in Kline Ljuba, oba uslužbena pri METROP.

Selih je na ta način prejel iz prodajne METROP samo od Lakuška Francu okoli 100 m blaga in naglavne rute. To blago, ki je imelo uradno določeno ceno 47.— do 55.— din za meter, je Lakušek prodajal po 120 do 130 din, Selih pa po 190 din. Uradno določena cena za naglavne rute je bila 150 din za komad, Lakušek jih je prodajal po 400 din, Selih pa po 500 din.

Prav tako so prodajali Selihu blago tudi Klobasa, Stanjko in Milfner. Rantaša in Kline Ljuba pa sta prodala Selihu mnogo parov nogavic, za kar sta dobila od njega nagrado v denarju in živilih. Te nogavice je Selih po mnogo višjih cenah prodajal svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem n. pr. Holcu. Tako je špekulant Selih dobil 1/10 kontingenta nogavic, določenih za široko potrošnjo.

Poleg nedopustne špekulacije so bili uslužbenci METROP-a obtoženi tudi sabotaže, ker so s svojim brezvestnim početjem ovirali redno plansko razdelitev blaga in s tem pravilno poslovanje državnega distribucijskega podjetja. Rantaša in Klinerjeva sta onemogočila, da bi 900 potrošnikov dobilo po dva para nogavic kot je bilo določeno rednim potom in po predpisani ceni. Če so te nogavice po Selihu, deloma tudi po Holcu končno je prišle v roke potrošnikov, se jim je

cena podražila od 21.— na 56.— din, naglavnim rutam se je cena zvišala za 160%, blagu pa za 240%.

Obtoženi Holc Franc se je tudi pečal s špekulacijo in prekupčevanjem. V raznih krajih je kupoval med drugim obleke in otroške čevlje ter jih v svoji trgovini mnogo dražje prodajal.

Črnoborzičanec Debeljak Anton je izučen ključavničar, vendar je pustil ta poklic ter je prekupčeval in črnoborzičani z vsem, kar mu je prišlo pod roke, med drugim z radio aparati, tekstilnim blagom, sukancem, živili itd.

Obtoženi Zamuda je vedel, s čim se peča njegov zet Selih Ivan in je s tem soglašal, del dobička je tudi on spravil v svoj žep. Selih pa je pri svojih špekulacijah uporabljal tudi denar svojega tasta.

Na razpravi so obtoženci svoja dejanja priznali, skušali pa so jih delno omiliti in olepšati.

Sodišče je obsodilo vse obtožence na odvzem prostosti s prislilnim delom in sicer Seliha Ivana na 12 let, Holca Francu in Debeljaka Antona na 8 let, Lakuška Francu na 10 let, Zamuda Ivana na 2 leti, Klobaso Alojza na 6 let, Milfnerja Rudolfa na 4 leta, Stanjka Jožeta na 1 leto, Rantašo Antona na 5 let in Kline Ljubo na 2 leti. Holc in Zamuda sta bila obsojena tudi na zaplembo vsega premoženja in prepoved izvrševanja trgovske obrti za 5 let.

ŠAH

Mednarodni šahovski turnir v Beogradu

Beograd, 15. febr.

V nadaljevanju mednarodnega šahovskega turnirja v Beogradu so bili doseženi naslednji rezultati:

XIII. kolo: Tot: Kozomara 1:0, Janošević: Božič 1:0, Florian: Nedeljković 1:0, inž. Vidmar: Milič pol proti pol, Djaja: Bidev pol proti pol, Anžič: Gruber 1:0, Majstorović: Rabar 1:0, Sajtar: Radojčić 1:0, Piskov: Najkirh pol proti pol, Kostič: Vuković prekinjena.

XIV. kolo: Vuković: Nedeljković 1:0, Janošević: Gruber 1:0, Piskov: Radojčić 1:0, Sajtar: Anžič pol proti pol, inž. Vidmar: Najkirh pol proti pol, Tot: Bidev pol proti pol, Djaja: Rabar 1:0, Prekinjenj pa sta partiji Milič: Florian in Božič: Kozomara.

XV. kolo: Anžič: Piskov 1:0, Bidev: Božič pol proti pol, Kozomara: Gruber 1:0, Janošević: Sajtar pol proti pol, Najkirh: Milič pol proti pol, Vuković: Florian 1:0, inž. Vidmar: Ra-

dajčić 1:0, Kostič: Djaja pol proti pol, Tot: Rabar 0:1, Nedeljković: Majstorović 1:0.

XVI. kolo: Tot: Kostič 1:0, Piskov: Janošević 1:0, Milič: Vuković pol proti pol, Florian: Majstorović 1:0, Nedeljković: Djaja 1:0, Božič: Rabar pol proti pol, Gruber: Bidev pol proti pol, Radojčić: Najkirh 1:0, Sajtar: Kozomara 1:0. Prekinjena pa je bila partija Vidmar: Anžič.

V nadaljevanju pa so bile danes dopolne odigrane prekinjene partije, ki so se končale takole: Vuković: Kostič pol proti pol, Florian: Milič 1:0, partiji Vidmar: Anžič in Božič: Kozomara pa sta bili ponovno prekinjeni.

Stanje na tabeli je po XVI. kolu naslednje: Tot 11 in pol, Janošević in Florian 11, Vuković 10 in pol, inž. Vidmar 9 in pol (1), Milič 9, Nedeljković in Sajtar 8 in pol, Anžič 8 (1), Piskov 8, Kostič 7 in pol itd.

FIZKULTURA

JUGOSLOVAN KLANČNIK SE JE V SMUČARSKIH SKOKIH V AROSI PLASIRAL NA ŠESTO MESTO

Po končanih olimpijskih igrah v St. Moritzu so naši skakalci Janez Pold, Karel Klančnik in Janko Mežik odstopovali v Aroso, kamor so jih povabili na tekmovalno v smučarskih skokih. Poleg naših skakalcev je sodelovalo še 9 Norvežanov, nekaj švicarskih olimpijcev, več avstrijskih skakalcev ter mladi švicarski smučarji iz Arose in okolice. Ob prihodu v Aroso so našim reprezentantom privedli svečan sprejem.

Naši skakalci so v ponedeljek, takoj po prihodu začeli trenirati, pri čemer je Mežika doletela nesreča, da je zlomil smučko in v tekmovalju ni mogel nastopiti. Naslednji dan je bilo tekmovalje z veliko udeležbo priznanih mednarodnih skakalcev. Karel Klančnik se je med 40 skakalci plasiral na 6. mesto s skoki 58, 61, 62 m, ki jih je izvedel v lepem slogu. Vsi udeleženci so v spomin na te skakalne tekme dobili

lesene spominske krošnike s sliko Arose, Klančnik in prvih pet pa so dobili še posebno darila. Zmagal je olimpijski zmagovalec Norvežan Hugstvedt, čigar najdaljši skok je bil 64 m. Drugo mesto si je pripriporil Birger Ruud s skoki 59, 60 in 62,5 m. Prvi Švicar Blum je zasedel četrto mesto pred našim trenerjem Norvežanom Taraldsenom. Pold je skakal 58, 59 in 59,5 m in se plasiral na 10. mesto.

Za našim Klančnikom so ostali vsi švicarski skakalci razen Bluma, vsi avstrijski in drugi norveški skakalci, udeleženci letošnjih olimpijskih iger. Številni gledalci so bili navdušeni nad skoki naših olimpijcev. To je eden naših največjih uspehov.

Iz Arose so naši skakalci v sredo ob 12.30 z letalom odstopovali v Prago, kjer bodo sodelovali na skakalnih tekmah za prvenstvo CSR, nato pa se bodo vrnili v domovino.

Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu

V finalu je Bergman premagal večkratnega svetovnega prvaka Vano (ČSR)

London, 13. febr.

V ponedeljek 9. februarja se je začelo v Londonu tekmovalje za posamično prvenstvo sveta v namiznem tenisu, na katerem sodelujejo tudi jugoslovanski fizikulturniki Dolinar, Harangozo II, Uzorinac, Vogrinec in Harangozo I. Jugoslovanski fizikulturniki so dosegli v I. kolu naslednje rezultate: Uzorinac, ki je v kvalifikacijskem tekmovalju premagal tri nasprotnike, je izgubil proti Francozu Amuretiju s 3:0. Harangozo I je izgubil proti Čehoslovaku Tokarju s 3:2. Dolinar je prav tako izgubil v igri s Francozom Menzques s 3:2, medtem ko je edino Vogrinec premagal Herškoviča (Italija) z rezultatom 3:1. Harangozo II je prišel do tekmovalja v II. kolu brez igre.

V II. kolu je jugoslovanski tekmovalac Vogrinec izgubil proti angleškemu tekmovalcu Lershu s 3:0. Harangozo II je premagal Lorscheida (Holandija) s 3:0, v III. kolu pa je izgubil proti ameriškemu prvaku Richardu Milnu s 3:0. Na ta način so naši fizikulturniki izpadli iz nadaljnega tekmovalja za svetovno prvenstvo.

Ostali rezultati III. kola so naslednji: Bergman (Anglija) - Reichsman (ZDA) 3:2, Sos (Madžarska) - Flisberg (Švedska) 3:2, Barna (Anglija) - Nash (ZDA) 3:2, Mills (ZDA) - Sido (Madžarska) 3:1.

V četrtfinalu svetovnega prvenstva posameznikov so bili doseženi naslednji rezultati: Bergman (Anglija) - Just (Avstralija) 3:0, Adreada (ČSR) - Barna (Anglija) 3:1, Vanu (ČSR) - Mile (ZDA) 3:2, Amuretji (Francija) - Tokar (ČSR) 5:0.

V prvenstvu moških dvojic je jugoslo-

vanska dvojica Harangozo II - Dolinar prišla v četrtfinalo. Premagala sta parove Egipta, Grčije in Švedske. V četrtfinalu je izgubila proti avstrijski dvojici Bernard - Wuntz s 3:2 in a tem izpadla iz nadaljnega tekmovalja moških dvojic.

Danes se bosta v finalnem tekmovalju moških parov srečala dvojica Heyden-Sos (Madžarska) z dvojico Van - Stipek (ČSR). Včeraj so bila v Londonu zaključna tekmovalja za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. V polfinalnih igrah je Bergman premagal Andreassia (ČSR) s 3:2, Vana (ČSR) pa Amuretija (Francija) s 3:1. V finalni igri je Bergman (Anglija) premagal Vano (ČSR) s 3:2.

Prvenstvo moških dvojic je osvojil češkoslovaški par Vana-Stipek z zmago nad dvojico Sos (Madžarska) - Niden (Anglija) s 3:0.

V tekmovalju mešanih dvojic je prvenstvo osvojil ameriški par Mills-Tol z zmago nad češkoslovaško dvojico Vana-Pokorna s 3:2.

V ženskem tekmovalju je prvo mesto v igri parov zasedel par Thomas-Fech (Anglija) z zmago nad parom Barey (Anglija) - Flot (Škotska) s 3:1.

V tolažilnem posamičnem tekmovalju sta jugoslovanska fizikulturnika Uzorinac in Harangozo I prispela do četrtfinala, kjer je Harangozo izgubil proti Merzaruju, Uzorinac pa proti Kocijanu. Prvo mesto v tem tekmovalju je zasedel Kocijan (Madžarska).

Jugoslovanski fizikulturniki, ki so sodelovali v tekmovalju za svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, se bodo vrnili jutri domov.

Zadružni Fizikulturni magazin oskrbuje s fizikulturnimi rekviziti in orodjem vsa društva in šole v LR Sloveniji

Za nabavo fizikulturnega materiala skrbi v Sloveniji zadružni fizikulturni magazin. Člani te zadrage so posamezna društva in aktivni. Danes ima zadruga 171 članov.

Magazin ne oskrbuje samo društve in aktivov, temveč skrbi tudi za vse šole na ozemlju naše republike. Začetna prodajalna v Ljubljani ni zadostovala. Najna je bila ustanovitev podružnice v Celju in v Mariboru, ki že delujeta.

Iz dneva v dan je večja potreba po raznovrstni opremljeni. Samo v preteklem letu je bilo prodanih 2880 parov smuč, 551 parov smučarskih čevljev, 20.781 raznih telovadnih hlačk, 24.888 telovadnih srajc, 2463 komadov vetrnih jopičev, podložnih s krznom, 2102 para nogometnih čevljev, 300 koplj, 2000 žog za igre (nogomet, odbojka, košarka), 951 parov smučarskih rokavic, poleg tega je bilo prodanega še veliko raznega telovadnega orodja in naprav.

V letošnjem letu bo vrednost prodanega blaga narasla po planu podjetja za 50 odstotkov. Iz vsega tega je razvidno, da ima podjetje veliko težav pri nabavi materiala. Za izdelovanje raznega fizikulturnega

orodja imamo v Jugoslaviji 3 tovarne. V Sloveniji imamo tovarne »Elan«, ki izdeluje v glavnem športno in telovadno orodje. Kljub vsem naporom moramo nekatera potrebščine le uvažati iz inozemstva. To so predvsem žogice za tenis in namizni tenis ter razna specialna stremena za smuč. V tem letu bo magazin preskrbel precejšnje število omenjenih žogic, nadalje za uspešen razvoj našega alpinizma potrebni klinovi in karibanjerjev, kakor tudi smučarska stremena. Pri vsej tej nabavi pa bo glavna skrb posvečena opremljenosti telovadnic in izdelavi zadostnega števila telovadnega orodja, ki ga danes zelo primanjkuje v Sloveniji in v ostalih republikah. Sprintaric bo letos dovolj za vse lahkoletce. Za pravilno in naštano razdeljevanje blaga skrbi Komito za fizikulturo. V letu 1947. je zadrugi uspelo, da je znižala cene za 3-5 odstotkov, kar je plod naporov vodstva in zavednosti delovnega osebja.

Za republiški zlet bo magazin opremil vse nastopajoče in je z delom že začel. Trenutno izdeluje načrte za telovadne kroje, katerih bo treba izdelati 18.000.

Jugoslovanski kolesarji bodo sodelovali v dirki skozi Piemont

Delavska federacija Italije je preko FISAJ-a povabila naše kolesarje na osemdnevno kolesarsko dirko skozi mesta Piemonta. Dirka se bo pričela 15. aprila in se bo zaključila 25. aprila, na dan vstaje italijanskih partizanov.

Fizikulturna zveza Jugoslavije je povabila sprejela in odbor za kolesarstvo pri FISAJ-u je že izdal navodila o pripravah tekmovalcev za dirko. Po lanskoletnih rezultatih bodo na tej dirki najbrž sodelovali naslednji: Stranič, Prosenik, Solman, Bat, Poredski, Trifunovič in Zorič.

Objave

FD Partizan - nogometna sekcija. Strogo obvezen sestanek vseh nogometašev, na katerem se bo razpravljalo o organizaciji sekcije, nabavi opreme in treninga v telovadnici. Sestanek bo ob 19 v ponedeljek 16. t. m. v društveni pisarni. - Načelnik sekcije.

FD Partizan - oddelek za splošno vadbo. Pozivajo se vsi vaditelji splošne telesne vzgoje, da se strogo obvezno udeležijo zborni vaditeljski 17. t. m. (torak) ob 20 v društveni pisarni. - Strokovni sekretar.

Knjiga o veliki smučarski skakalnici v Planici

Beograd, 13. febr. Centralni odbor Fizikulturne zveze Jugoslavije je te dni izdal knjigo o Planici, ki opisuje zgodovino velike smučarske skakalnice v Planici, hkrati pa navaja mnogo zanimivih podatkov s fotografijami.

Velika skakalnica v Planici ni edinstvena samo zaradi svoje velikosti in konstrukcije, ampak tudi zaradi svojih posebnosti. Z nje se je prvi skočilo 100 m, ne da bi bil skakalec v nevarnosti. Število padcev na tej skakalnici ni preseglo 10 odstotkov. Skakalnice v Planici je tako zgrajena, da lahko doseže vask skakalec veliko daljšavo in lahko preokrači svetovni rekord 118 m, ki je bil tudi postavljen v Planici. Zaradi tega je Planica že 14 let središče, kjer se zbirajo najboljši skakalci sveta.

Prvi svetovni rekord je v Planici postavil Norvežan Birger Rund leta 1934., in sicer s skokom 92 m. Od takrat pa je bil ta svetovni rekord že 12krat poličen. Od tega leta naprej je bilo v Planici doseženih tudi 405 skokov od 80-118 m. Med drugim je tekmovalo na veliki smučarski skakalnici v Planici 14 Norvežanov, 8 Švicarjev, 2 Poljaka, 7 Čehoslovakov, 7 Jugoslovancev, 7 Avstrijcev, a med naštetimi so bili tudi Birger in Sigmund Rund, Andersen, Serensen, Hell, Techanen in drugi.

Obvestilo

SFD Usnar - Šostanj opoveduje smučarske tekme v teku, silalomu, spustu in smučarskih skokih. Tekme bi se morale vršiti v nedeljo 15. t. m. a zaradi nezapadlega snega izvedba ni mogoča.

Opozorilo

Urade in ustanove opozarjamo, da vsa obvestila in objave za »Ljudsko pravico« sprejemamo najkasneje do 12 ure. - Uredništvo.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPOKED ZA SOBOTO 14. FEBR.

6 Budnice - 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved - 6.30 Jutranja telovadba - 6.40 Jutranji koncert - 7 Radjski koledar. Iz današnjih časopisov, objave - 7.15 Križem po Balkanu - 7.30 Napoved časa poročila - 7.45 Laha glasha - 8 Šolska ura - 12.30 Napoved časa, poročila - 12.45 Zabavna glasha, mali oglasi, objave - 13 Baletna glasha - 13.30 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana - 14 V borbi za plan - 14.10 Samospoje poje Friderik Lupša, pri klavirju Samo Hubad - 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda - 14.45 Bolgarske narodne - 15 Šolska ura - 18 Dve rapsoдії - 18.15 Dr. Jože Kastelic: Arheološke izkopanine in arheološki kraji - 18.30 Izgaja salonski orkestri - 19 Tedenski politični pregled - 19.30 Glasbena medigra - 19.30 Napoved časa, poročila - 19.45 Zabavna glasha, mali oglasi, objave - 20 Pogovori s poslušalci - 20.15 Slovenske narodne pojeta Dana Ročnik in Roman Petrovič, spremlja Avgust Stanko - 20.45 Češke simfončne polke - 21 Veder sobotni večer - 22 Prensos vesti zvezne postaje Beograd - 22.15 Pisana glasha.

POZIV UPNIKOM IN DOLŽNIKOM!

»Elan«, z. z. o. j. za izdelavo športnega orodja, Zgoša pošta Begunje

je na svoji skupščini 24. septembra 1947 sklenila svoj prestanek zaradi prestopa v državni sektor in je prešla v likvidacijo. - Pozivamo vse upnike, da z dokazilnimi listinami prijavijo svoje morebitne terjatve v roku 1 meseca od dneva objave. - Dolžnike pa pozivamo, da v istem roku poravnajo svoje obveznosti. Likvidatorji.

NAPROZA VOJNIK

obvešča vse člane

da bo dne 22. februarja 1948 ob 8. uri

REDNI ZBOR

v dvorani

KURIRJA

mlajšo moč, za takojšnji nastop, išče časopisna agencija Slovenije, Ljubljana, Tyrševa c. 3

NAPROZA KRIZE NA GORENJSKEM

UPRAVNIKA

ki bo veš voditi zadrugo s tremi poslovnicami. Nastop takoj. Pismene ponudbe poslati s kratkim življenjepisom na upravo Naproze Krize

DRAGO VAHTAR

preparator Etnografskega muzeja

Vestnega uslužbenca in vzornega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu. Pogreb nepozabnega bo v soboto 14. t. m. ob 16. uri z Zal na pokopališče k Sv. Križu

DRAGO VAHTAR

aktivist OF, udarnik, predsednik podružnice

Iniciativni odbornik in dragi tovariš nam bo ostal v najlepšem spominu

Ljubljana, 13. februarja 1948

Podružnica ZPD na muzejih v Ljubljani

Stalni vozniki lesa iz gozdov so upravljeni do TD živilskih nakaznic, ako niso samookrbovani. Isto velja za gozdne čuvaje, gozdarje in taksatorje.

Organi ministrstva za trgovino in preskrbo ter okrajnih ljudskih odborov bodo kontrolirali pravilno izvajanje potrošniških kontrol.

(Iz pisarne MTP.)

OBVEŠTILA

DNEVNE VESTI

Brigadirji in brigadirke udarne brigade Pavla Korčagina in Franca Albrehta! Zbor bo v ponedeljek 16. februarja ob 19 v Valeniskem domu, Kersnikova 4.

Glasbena Matica Ljubljana! Redni občini zbor poveskega zbora bo 27. 2. 1948 ob 20 v Lajpčevih dvorani.

Dežurna trafika 15. februarja: Trebusak Franc, Tyrševa 20; Marvin Ivana, Celovška cesta 34; Souka Marja, Pred škofijo; Sušteršič Ludvik, Sv. Petra 5; Beline Franc, Hrvaški trg - kiosk; Murgorje Ivana, Poljska cesta - kiosk; Francot Ana, Tyrševa 53; Morvar Franja, Rimska cesta - kiosk; Hiti Franc, Florjanova 12; Koželj Antonija, Miklošičeva 1; Korzun Berta, Masarykova; Pohar Frančiška, Celovška cesta 99.

Zdravniško dežurno službo v Ljubljani opravlja od sobote 14. opoldne do ponedeljka 16. do 8 mestni zdravnik dr. Iglčar Vinko: Tržaška cesta 14, tel. 22-38.

Zdravniško dežurno službo v Celju ima od sobote 14. opoldne do ponedeljka 16. do 8 primarij dr. Raišp Ivan, Stanetova 20.

RAZGLAS

Zaradi modernizacije bo zaprta z dnem 15. februarja do nadaljnjega zvezna cesta Ljubljana-Nov mesto v odseku Karlovski most-Paruzeljev stradan.

Promet se obrne pri Karlovškem mostu na izansko cesto-Jurčkov pot-Peruzeljev stradan priključke na zvezno cesto.

Glavna uprava za ceste.

OBVESTILO RK SLOVENIJE

V poizvedovalno-informativnem odseku Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Dapčevićev trg 3 (pri sodišču) naj se javijo ustno ali pisмено sledeče osebe ali njih svoelci:

Onuf. Manjca, državljan Dražmeriča, Furlan (hotelir), Nizmozski Heinz, Marinero Marco, Mastnar ali Mostnar Konrad, roj. 22. 11. 1907 v Slovenj Gradcu, Banič Ana roj. Marinič, Banič Franc, Graf Margareta, oseba, ki je poizvedovala za Gerdin Andreja, Luttenberger Ottil.

Istotam naj se javijo svojci umrlih: Marinka Alojza, Obid Vinka, Reja Vera, Paki, Hrvatin Ignacij, Vidic Anton, Jožef Schmauer, Lenič Stanko, Franko Johan, Breje Franc, Flego Emil, Krajnc Gotfrid, Kovačević Dionizij, Podboj Franc, Zvevo Franc, Slegar Vinko, Schöll Mihael, Maren ali Marn Franc, Malnar Valentin, Stipe Vida, Kostehin Mihaeljo, Gorski Mihael in Golob Anton.

Končno je pri Rdečem križu Slovenije zapuščina sledečih padlih borec: Ravnikar, Grižan Matija, Polončič Jože, Tomazič Ivana, Pilipovič Vaso, Bohrmann, Dodič Jože, Trečk Jože, Keramovič, Boris Ivan, Predlova Jože in Planine Jule.

OBVESTILO RK SLOVENIJE

Iščemo starše oz. sorodnike deklice Gašperiče An, r. 26. 2. 1940, Mariboru, ki živi zdaj pri rejniku v Avstriji. Deklica je bila 20. 4. 1942 odpeljana po Nemcih iz Dežjega doma v Mariboru brez vsakih dokumentov. Starši odmah sorodniki te deklice naj se javijo pri Glavnem odboru Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Dapčevićev trg 3 (pri sodišču) ustno ali pisмено.

PRESKRBA

DELITVE SVEŽEGA MESA IN MESNIH IZDELKOV

MLO - oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo v soboto 14. februarja od 7-12 in od 14-17 sveže meso in mesne izdelke na odrezke živilskih nakaznic za mesec februar, in sicer:

živilska nakaznica TD I in III, odrezek 100 - 200 gr svežega mesa,

živilska nakaznica SD I in III, odrezek 202 - 150 gr svežega mesa,

živilska nakaznica LD I in III, odrezek 302 - 150 gr svežega mesa,

živilska nakaznica OM I in III, odrezek 602 - 100 gr svežega mesa,

živilska nakaznica NV I in III, odrezek 402 - 100 gr mesnih izdelkov,

živilska nakaznica Daj I in III, odrezek 502 - 100 gr mesnih izdelkov.

Meso in mesne izdelke bodo delile vse poslovalnice mestne klavnice in mesarji. Opozarjamo mesarje, da smejo prodajati meso in mesne izdelke samo na živilske nakaznice mesta Ljubljana, katerih odrezki za meso so prežigosani ali pa imajo poleg števila tudi križko L.

Cena je sledeča: sveže goveje meso 43 din, letna salama 75 din, jetrna pasta 41 din, krvna salama 41 din, tlačanka 45.50 din, hrenovko, safalade in posebna salama 64 din kg.

Opozarjamo mesarje, da morajo vrniti mestni klavnici neprodano meso se isteza dne t. j. v soboto 14. do 18.

Obratun z odrezki je oddati mestni klavnici v torek 17. februarja t. l.

(Madžarska) z dvojico Vana-Stipek (ČSD). SKRBO LRS obvešča:

Potrošniška potrdila za marec

Vsem obratom, podjetjem in ustanovam naročamo, da prične takoj izdajati za mesec marec potrošniška potrdila za delavce in namestečnike.

Imetniki potrošniških potrdil morajo izročiti ta potrdila rajonskim (terostim) ali krajevnim ljudskim odborom najkasneje v sredo 18. t. m.

V zvezi z novimi uredbami zvezne vlade in ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ o preskrbovanju prebivalstva, se je kategorizacija delavstva in namestečstva spreminjala lakole:

1. Dosedanji obrok dodatnih kart TD-Aa, TD-Bb, SD-Ft so obseženi v novih kartah in odgovarjajočih obrokih.

2. Delavci in namestečnici bodo prejemali v bodoče sledeče vrste živilskih nakaznic:

a) rudarji in delavci železarn:

živilsko nakaznico TD-A (R-1A), živilsko nakaznico TD-B (R-1B), živilsko nakaznico SD-F (R-2A).

Do gozdnih živilskih nakaznic so upravljeni: TD-A samo rudarji, ki delajo v jami, TD-B rudarji, ki delajo na dnevnem kopu, SD-F ostali fizični delavci v rudnikih in delavstvo železarn, ki je že doslej prejemalo dodatne živilske nakaznice TD-Aa, TD-Bb, SD-F. Karte delavstva železarn bodo označene enako kot za rudarje.

Dosedanja navodila za uvrščanje delavstva železarn v označene kategorije ostanejo neizpremenjena. Podjetja jih morajo strogo vpoštevati.

Pri izdajanju potrošniških potrdil delavstvu železarn in rudarjem mora biti na potrošniških potrdilih točno označena kategorija in vrsta TD - jamski rudar, ali TD-B dnevni kop v železarnah se na potrošniška potrdila zabeleži poleg kategorije tudi odgovarjajoče delo ali poklic.

b) Ostali delavci in namestečnici ostanejo še nadalje uvrščeni v dosedanje kategorije, to je

TD (R-3) težki delavci, SD (R-2) srednji delavci, LD (R-3) lahki delavci.

3. Od 1. marca dalje pripada vsem umskim delavcem enak obrok moke kot fizičnim delavcem. Na njihova potrošniška potrdila se v bodoče ne piše več klavul, n. pr. TD - obrok moke LD, ampak samo kategorija, ki pripada umskemu delavcu.

4. Od 1. marca se bodo vsi gozdni delavci oskrbovali le potom posebnih živilskih nakaznic za gozdne delavce. Na to posebno opozarjamo vse gozdne uprave zaradi pravčasnega izdajanja potrošniških potrdil gozdnim delavcem. (Rok uvodoma naveden.) Na potrošniških potrdilih za gozdne delavce mora biti napisano »gozdni delavec«.

Stalni vozniki lesa iz gozdov so upravljeni do TD živilskih nakaznic, ako niso samookrbovani. Isto velja za gozdne čuvaje, gozdarje in taksatorje.

Organi ministrstva za trgovino in preskrbo ter okrajnih ljudskih odborov bodo kontrolirali pravilno izvajanje potrošniških kontrol.

(Iz pisarne MTP.)

ODREDBA

o obratovalnem času travlin in trafik na območju Ljubljane

Po pooblastilu mestnega ljudskega odbora izdaja izvršilni odbor MLO glavnega mesta Ljubljana na podlagi čl. 28 e in f. 5 zakona o ljudskih odborih sledečo odredbo: Člen 1. Vse travninske obratovalnice državnega, zasebnega in privatnega sektorja se odprejo od 8-12 in od 16-19. Člen 2. Trafike se odprejo od 6.30-11 in od 16-18.30. Člen 3. Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave. Ljubljana, 12. februarja 1948.

Tajnik IO MLO: Predsednik IO MLO: Kovačič Leo. Albreht Fran.

POZIV

Davčni zavezanec V. skupni (davek na dohodek od zaslužnih poklicev in premoženja, ki še niso poravnali davčnih zadržkov za leto 1946-47, se pozivajo, da iste nemudoma plačajo v izogib prisilne izterjave, najkasneje pa do 28. t. m.

Davčni zavezanec, ki plačujejo davek v stalnem znesku (čl. 12 uredbe o davku na dohodek), t. j. hišne pomočnice po 300 din, zagajarji, postrežniki, komisarji in podobni delavci opravljajo delo ob 350 tečajni uporabi lastne delovne sile, na letno po 400 din, so opozarjajo, da nemudoma plačajo davek, ker sta v primeru neplačila kazniva davčni zavezanec in delodajalec (čl. 68 in 71 cit. uredbe).

Finančni odsek KLO št. Vid - Ljubljana.

KONCERTI

Simfonični koncert v ponedeljek 16. februarja ob 20 v veliki unionski dvorani bo dirigiral odlični nemški skladatelj in dirigent Alfred Mendelssohn. V svoji domovini je visoko splošno umetnik, ki stalno gostuje tudi v tujini. Sedaj je bil na turneji po Bolgariji in Jugoslaviji. Na sporedu ima: Beethoven: Leonora III., Enescu: Papsodija, Mendelssohn: Variacija, Rimski-Korsakov: Scherzando - Na koncert opozarjamo: Predprodaja: Knjigarna muzikalij poleg Nove založbe. Celjane in vse okoliče opozarjamo na nocojnji koncert našega odličnega študentskega poveskega zbora ljubljanske univerze pod vodstvom zborovodje Gobca. Ta koncert bo pravi praznik slovenske ljudske pesni. Zato vsi na koncert ob 20.

V Reškojburgu bo jutri, v nedeljo, ob 15 glasbeno-literarna prireditev, ob 19 pa v Radečah pri Zidanem mostu. Spored izvajajo ljubljanski umetniki.

V Senovem bo nocoj ob 20 glasbeno-literarna večer, katerega izvajajo ljubljanski umetniki. Ker je to prva prireditev te vrste v našem okolišu, se prav posebno opozarjamo nanjo.

GLEDALIŠČE SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

Drama - Ljubljana: Sobota, 14. ob 20: Kranjec: »Pot do zločina«. Zaključena predstava za ljubljansko garnizijo.

Opera - Ljubljana: Sobota, 14. ob 19.30: Kozina: »Ekinokeljski Red A.

Opera - Ljubljana: Sobota, 14. ob 19.30: Kozina: »Ekinokeljski Red A. Opera pevka Mila Korčeva bo obhajala v torek 17. t. m. 25 letnico svojega umetniškega delovanja s svojim nastopom v naslovni vlogi Bizetove opere »Carmen«. Pri premierski ljubljani predstavi bodo sodelovali: J. Gostič k. g., don Josif N. Vindričevič, V. Jančič, V. Jančič, B. Jančič, F. Lupša, Z. Jančič, F. Langus, B. Dancairo, S. Strukelj, Remendola, I. Anžičvar - Morales, M. Poljanarjeva - Frasquita, St. Poličeva - Frasquita. Dirigent dr. Danilo Svare, režiser prof. O. Sest, in scenarist M. Pilbersek.

Drama - Maribor: Nedelja, 15. ob 19: Maršak: »Mucin dom«. Za šole. Globoko znane čeno. Ob 20: Smole: »Varh: Linhart: »Zupanova Mica«. Izven.